

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ռեկտոր, ՀՀ և ՌԴ տ.գ.դ., պրոֆեսոր
Էդվարդ Մարտինի Մանդոյանի,
Ռուս-Հայկական համալսարանի
2025թ. գործունեության մասին

8

ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

5392

ՈՒՍԱՆՈՂ

477

«ՈՒՍՄՈՒՆԸ»
ԴՊՐՈՑԻ
ԱՇԽԱՏԵՐՏ

166

ԱՄՊԻՐԱԼՏ ԵՒ
ՀԱՅՅՈՐԴ

13135

ՇՐՋԱՆԱԿԱՐՏ

**ՌՀՀ
հիմնադրում**

1997

**Առաջին
ընդունելությ
ուն
54 ուսանող**

1999

**Առաջին
շրջանավար
տները
51 ուսանող**

2004

**Ավելի քան
5 000
ուսանող**

2025

**Ավելի քան
10 000
ուսանող**

2035*

**Կանխատեսում*

Ռուս-Հայկական համալսարանը հանդիսանում է Ռուսաստանի Դաշնության և Հայաստանի Հանրապետության կողմից ղեկավարվող բարձրագույն մասնագիտական կրթության ուսումնական հաստատություն և ունի Ռուսաստանի Դաշնության և Հայաստանի Հանրապետության պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության կարգավիճակ:

ՌՀՀ-ն լիցենզավորվել է Ռուսաստանի Դաշնության կրթության նախարարության կողմից 2000 թ. հունիսի 27-ին (լիցենզիայի համարը 24Դ-1083) և 2004 թ. օգոստոսի 5-ին (լիցենզիայի համարը А-161073), ինչպես նաև ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից (լիցենզիա թիվ 264 15. 03. 2004թ.): Համալսարանը հավատարմագրվել է 2005 թ. ապրիլի 29-ին ՌԴ կրթության և գիտության նախարարության կողմից (պետական հավատարմագրման վկայական В№000434):

Համալսարանը նոր լիցենզիա է ստացել 2010 թ. հունվարի 19-ին և պետական հավատարմագրում՝ 25. 03. 2010 թ.: 2011 թ. մայիսին ՌՀՀ-ն ստացել է կրթական գործունեություն իրականացնելու իրավունքի մշտական լիցենզիա: 2014 թ. հունվարին համալսարանը լիցենզավորվել է Կրթության և գիտության վերահսկողության դաշնային ծառայության կողմից:

Ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության № 543 Որոշում՝ Երևանում Ռուս-Հայկական համալսարան ստեղծելու մասին:

Նոյեմբերի 28

«Համաձայնագիր Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև Երևան քաղաքում Ռուս-Հայկական համալսարանի հիմնադրման և գործունեության պայմանների մասին»:

Ռուսաստանի Դաշնության ընդհանուր և մասնագիտական կրթության և Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության համատեղ №1769/170-Մ առ 01.07.1998թ. Հրամանը՝ Ռուս-Հայկական համալսարանի բացման մասին:

Օգոստոսի 29

Հուլիսի 1

Ապրիլի 23

Համաձայնագիր Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև ՀՀ-ում Ռուս-Հայկական համալսարանի գործունեության պայմանների մասին:

Մույն համաձայնագրի փափեքացման մասին Ռուսաստանի Դաշնության դաշնային օրենքը՝ Պետական դումայի կողմից ընդունվել է 2025 թվականի հուլիսի 16-ին, իսկ Ֆեդերացիայի խորհրդի կողմից հաստատվել է 2025 թվականի հուլիսի 25-ին:

Հուլիսի 25

Համաձայնագրի փափեքացման մասին ՀՀ օրենքը:

Դեկտեմբերի 20

Հուլիսի 3

1997

1998

2003

2024

2025

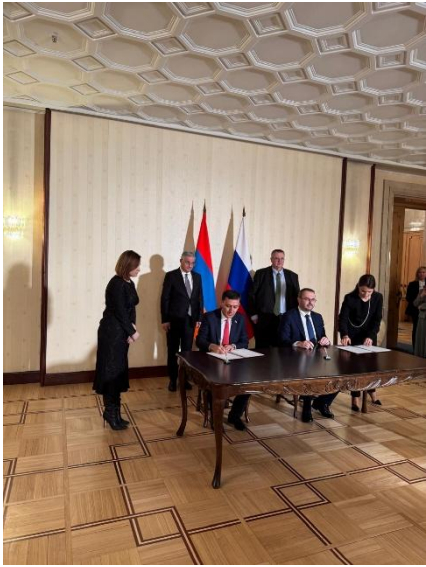

2024 թվականի դեկտեմբերի 20-ին Մոսկվայում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև ստորագրվեց ՀՀ-ում Ռուս-Հայկական համայսարանի գործունեության պայմանների մասին համաձայնագիր:

Սույն համաձայնագրի վավերացման մասին ՌԴ դաշնային օրենքը Պետական դումայի կողմից ընդունվել է 2025 թվականի հուլիսի 16-ին, իսկ Ֆեդերացիայի խորհրդի կողմից հաստատվել է 2025 թվականի հուլիսի 25-ին:

Համաձայնագրի վավերացման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքը ընդունվել է 2025թ. հուլիսի 3-ին և պաշտոնապես հրապարակվել է հուլիսի 11-ին:

ԿԱՐԵՎՈՐ
ԱՄՍԱԹՎԵՐ
2025թ.

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԲԱՆԱՄԻՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԻՋՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԻՐԱԿՈՒՆՔԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՄԵԴԻԱՅԻ, ԳՈՎԱԶԴԻ
ԵՎ ԿԻՆՈՅԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԵՎ ՔԻՋՆԵՄԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ, ՖԻԶԻԿԱՅԻ ԵՎ
ԲԱՐՁՐ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԼԻԿԱՆ ԵՎ
ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՌՈՒՄ-ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
«ՌԻՍՏՈՒՆՔ» ԴՊՐՈՑ

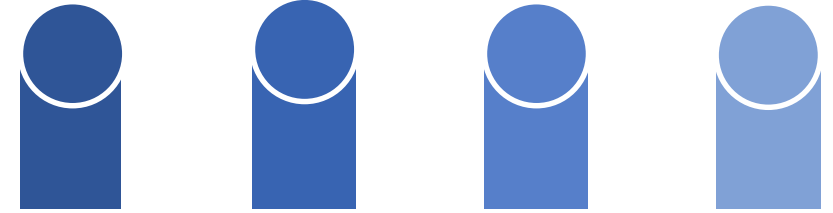
Համալսարանի կառուցվածքը ներառում է հանրակրթական դպրոց և 8 ինստիտուտներ:

31 ամբիոն, որոնցից 2-ը բազային ամբիոններ են (<< ԳԱԱ գիտահետազոտական ինստիտուտների հիման վրա)՝ Հեռահաղորդակցության բազային ամբիոն, Միկրոէլեկտրոնային սխեմաների և համակարգերի բազային ամբիոն:

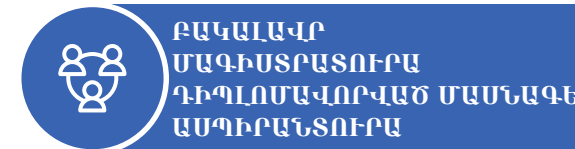
Երկու գիտակրթական կենտրոններ՝ Թվային առողջապահության ԳԿԿ և ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի հետ համատեղ ԳԿԿ:

Ուսանողների թիվը

Կրթական ծրագրերի քանակը

Բարձրագույն և հետբուհական կրթական աստիճանները

Աշխատակիցների թիվը

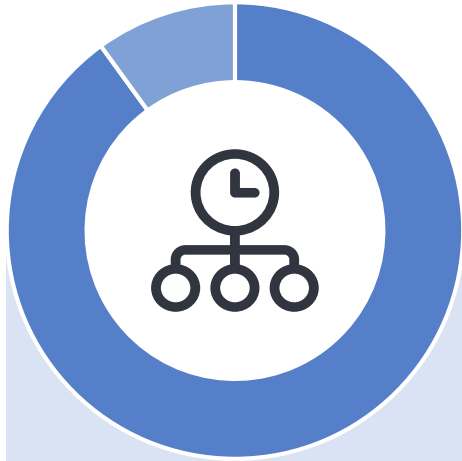
<https://rau.am/>

ՌՈՒՄ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ
ՎԱՐԿԱՆԻՇՆԵՐՈՒՄ 2025 Թ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

QS ՎԱՐԿԱՆԻՇ
(դիրքը
Եվրոպայում)

466

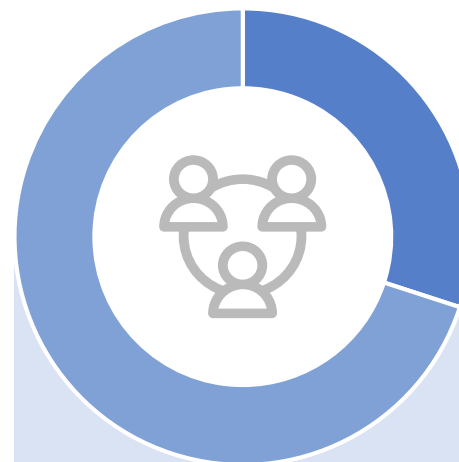
QS ՎԱՐԿԱՆԻՇ
(դիրքը
Ասիայում)

27

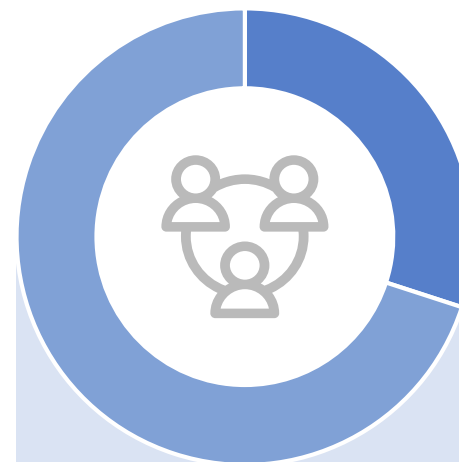
QS ՎԱՐԿԱՆԻՇ
(դիրքը
Հայաստանում)

2

UI Green Metric
ՎԱՐԿԱՆԻՇ
(դիրքը
աշխարհում)

1339

UI Green Metric
ՎԱՐԿԱՆԻՇ
(դիրքը
Հայաստանում)

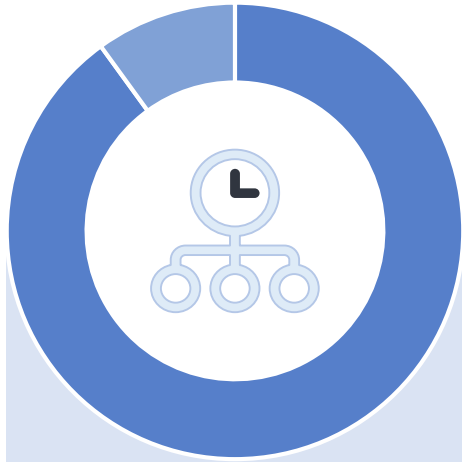
3

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԵՎ ՀԵՏԲՈՒՀԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԲԱԿԱԼԱՎՐ ԵՎ
ԴԻՊԼՈՄԱՎՈՐՎ
ԱԾ ՄԱՍՆԱԳԵՏ

3986

ուսանող

ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱ

473

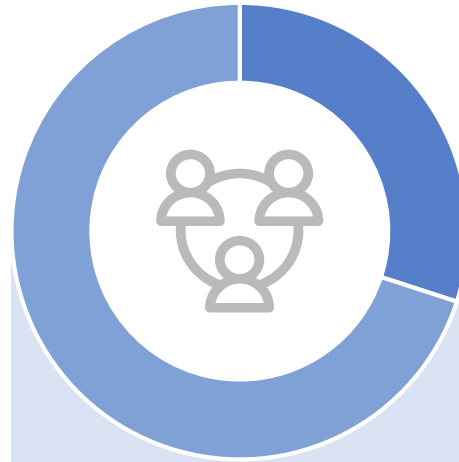
մագիստր

ԱՄՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱ

166

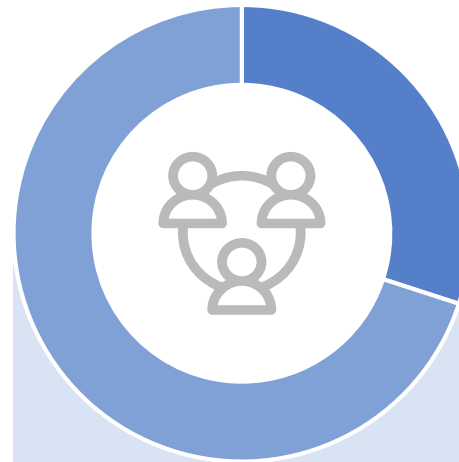
ապիրանտ

ՆԲԿ ԵՎ ԼՄԿ

290

ուսանող

ՈՒՍՄՈՒՆՔ
ԴՊՐՈՑ

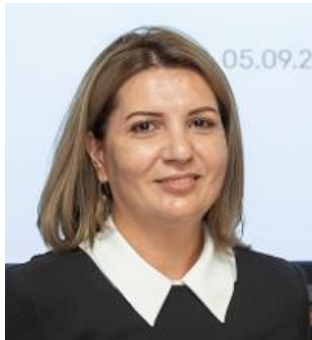
477

աշակերտ

Էդվարդ Մարտիրոսյանի
Մանդոյան
ՌՀՀ ռեկտոր

Մարինե Գևորգի
Խաչատրյան
ՌՀՀ ուսումնական
գծով պրոռեկտոր

Պարզև Սերգեյի
Ավետիսյան
ՌՀՀ գիտության գծով
պրոռեկտոր

Էդուարդ Մուշեղի
Ղազարյան
ՌՀՀ ռեկտորի
գլխավոր
խորհրդական

Կարեն Վանիկի
Մարգարյան
ՌՀՀ Մեդիայի,
գովազդի և կինոյի
ինստիտուտի տնօրեն

Ժիրայր Բախշոյի
Արամյան
ՌՀՀ
Տնտեսագիտության և
բիզնեսի ինստիտուտի
տնօրեն

Գառնիկ Սերոբի
Ասատրյան
ՌՀՀ
Արևելագիտության
ինստիտուտի տնօրեն

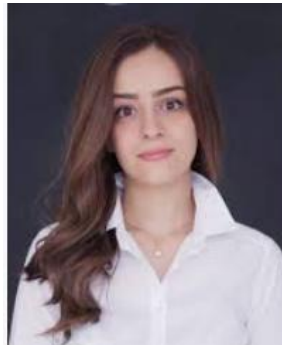
Ռոքսանա
Վլադիսլավի
Չախարյան
ՌՀՀ Կենսաբժշկության
և դեղագործության
ինստիտուտի տնօրեն

Վհարոն Կամոյի
Վհարոնյան
ՌՀՀ Մաթեմատիկայի,
ֆիզիկայի և բարձր
տեխնոլոգիաների
ինստիտուտի տնօրեն

ՆԻՆԱ ԻԳՈՐԻ
ՏԱՏԿԱՆ
ՌՀՀ Բանասիրության
և միջմշակութային
հաղորդակցության
ինստիտուտի տնօրեն

Մարիաննա Աշոտի
Քալաշյան
ՌՀՀ Իրավունքի
ինստիտուտի տնօրեն

Երվանդ Հրանտի
Մարգարյան
ՌՀՀ Միջազգային
հարաբերությունների և
հասարակաքաղաքակա
ն գիտությունների
ինստիտուտի տնօրեն

Նաիրա Ավետիսի
Դաշյան
ՌՀՀ «Ուսմունք»
հանրակրթական
դպրոցի տնօրեն

Արմեն Լևոնի
Գրիգորյան
ՌՀՀ Ֆիզիկական
դաստիարակության
և առողջ
սպորտի վարիչ
ամբիոնի վարիչ

**Մերուժան Շոթայի
Գալստյան**
Ֆինանսական տնօրեն

**Մուսաննա
Վաղիմիրի
Ալլահվերդյան**
Գլխավոր հաշվապահ

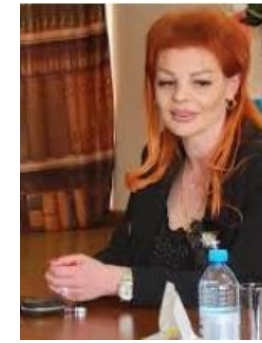
**Վարվառա Առբերտի
Լալաբեկովա**
Ֆինանսական
ծրագրավորման և
բյուջետավորման
վարչության ղեկավար

**Մատուն Հովհաննեսի
Բաղդասարյան**
ՌՀՀ Իրավաբանական
վարչության ղեկավար

**Քրիստինե Հայկի
Գինոյան**
Մարդկային
ռեսուրսների
կառավարման
վարչության ղեկավար

**Մարթա Էդուարդի
Մելիքսեթյան**
Ռեկտորի
խորհրդական
կազմակերպչական
հարցերով

**Դավիթ Գարեգինի
Երամյան**
Գործունեության
ապահովման
վարչության
ղեկավար

**Ռոզա Մերգելի
Կասաբաբովա**
ՌՀՀ Գիտական
քարտուղար

**Մերինե Մեղրակի
Մինասյան**
Ռեկտորի
աշխատակազմի
ղեկավար

**Նատալյա Սեմյոնի
Լանինա**
Կրթական
գործընթացի աուդիտի
ծառայության
ղեկավար

**Կարեն Վաղոդայի
Միմոնյան**
Անվտանգության
վարչության ղեկավար

**Արթուր Նորայրի
Մարտիրոսյան**
Տեղեկատվական
տեխնոլոգիաների
վարչության ղեկավար

**Հռիփսիմե Արայիկի
Մարգարյան**
Երիտասարդության
հարցերով ռեկտորի
խորհրդական

Մևակ Սենիկի Սարգսյան

Համակարգչային ծրագրավորման ամբիոնի վարիչ

Դավիթ Բորիսի Հայրապետյան

Ընդհանուր ֆիզիկայի և քվանտային նանոկառուցվածքների ամբիոնի վարիչ

Ռաֆիկ Հրաչիկի Արամյան

Մաթեմատիկական կիրառական ամբիոնի վարիչ

Գայանե Գառնիկի Տոնոյան

Մաթեմատիկայի և մաթեմատիկական մոդելավորման ամբիոնի վարիչ

Վազգեն Շավարշի Մելիքյան

Միկրոէլեկտրոնային սխեմաների և համակարգերի ամբիոնի վարիչ

Էդուարդ Ռոբերտի Միվոլենկո

Հեռահաղորդակցության ամբիոնի վարիչ

Աշխեն Արտաշեսի Հովհաննիսյան

Բժշկական կենսաքիմիայի և կենսատեխնոլոգիայի ամբիոնի վարիչ

Արսեն Արտաշեսի Առաքելյան

Կենսաինժեներիայի, կենսաինֆորմատիկայի և մոլեկուլային կենսաբանության ամբիոնի վարիչ

Աննա Մելիկի Գրիգորյան

Ընդհանուր և դեղագիտության քիմիայի ամբիոնի վարիչ

Հեփսիմե Արմենի Կոչոյան

Կառավարման և բիզնեսի ամբիոնի վարիչ

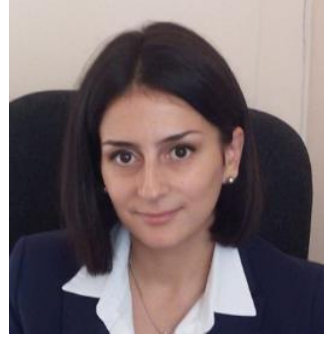
Մարիամ Համբարձումի Ռսկանյան

Տնտեսագիտության և ֆինանսների ամբիոնի վարիչ

Արմինե Վաղիմիրի Աղաջանյան

Զբոսաշրջության և սպասարկման ոլորտի ամբիոնի վարիչ

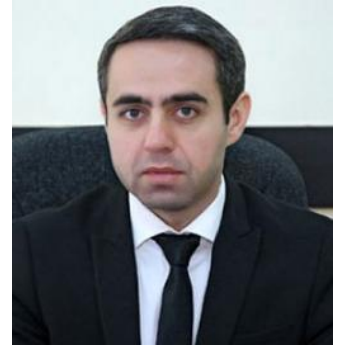
Իրինա Բորիսի Պետրոսյան

Տնտեսագիտության տեսության և անցումային շրջանի տնտեսության հիմնախնդիրների ամբիոնի վարիչ

Աշոտ Աղասու Թավադյան

Մաթեմատիկական մեթոդները և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները տնտեսագիտության մեջ ու բիզնեսում ամբիոնի վարիչ

Արթուր Միրեկանի Ղամբարյան

Իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոնի վարիչ

Նաիրա Յուրիի Չոհրաբյան
Քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության իրավունքի ամբիոնի վարիչ

Վոլոդյա Համբարձումի Հովհաննիսյան
Միջազգային և Եվրոպական իրավունքի ամբիոնի վարիչի ժպ

Վարեն Հեկտորի Սարգսյան
Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության իրավունքի ամբիոնի վարիչի

Բենիամին Վիկտորի Մայիլյան
Համաշխարհային պատմության և արտասահմանյան տարածաշրջանագիտության ամբիոնի վարիչ

Նորա Վաչիկի Գևորգյան
Համաշխարհային քաղաքականության և միջազգային հարաբերությունների ամբիոնի վարիչ

Հովհաննես Լավրենտի Սարգսյան
Կ.Ա. Միրումյանի անվան քաղաքագիտության ամբիոնի վարիչ

Այա Սուրենի Բերբերյան
Հոգեբանության ամբիոնի վարիչ

Գագիկ Էղուարդի Գալիկյան
Փիլիսոփայության ամբիոնի վարիչ

Վարեն Սուրենի Հակոբյան
Ռուսաց լեզվի և մասնագիտական հաղորդակցության ամբիոնի վարիչ

Լիլիթ Սուրենի Մելիքսեթյան
Ռուս և համաշխարհային գրականության և մշակույթի ամբիոնի վարիչ

Արմինե Արամի Սիմոնյան
Լեզվի տեսության և միջմշակութային հաղորդակցության ամբիոնի վարիչ

Գայանե Գեորգիսի Գևորգյան
Հայոց լեզվի և գրականության ամբիոնի վարիչ

Նինա Իլյայի Կևորկովա
Ստեղծագործական արդյունաբերության ամբիոնի վարիչ

Վահե Ռուբենի Գևորգյան
Կինոյի և հեռուստատեսության ամբիոնի վարիչ

Մարինա Վասիլի Ալեքսյան
Լրագրության ամբիոնի վարիչ

2025 թ. հիմնական նախագծերն ու նախաձեռնությունները

**ԱՆՎՃԱՐ
ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ
ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

*Միջոցառումներ
ին մասնակցել է
610 դիմորդ:*

**«ԲԱՅ ԴՈՆԵՐԻ
ՕՐ»**

*Միջոցառումներ
մասնակցել է մոտ
400 մարդ:*

**ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՐԹԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍՆԵՐԻ
ԵՎ ՖՈՐՈՒՄՆԵՐԻ**

*Համարասարանի
կրթական
ծրագրերի
խթանում*

**ՈՀՀ
ԱՌԱՋԽԱՂԱՑՈՒՄ**

*Հանդիպումների
անցկացում
Հայաստանի ալիազ
դպրոցների և քոլեջների
աշակերտների,
ուսուցիչների և
վարչակազմի հետ:*

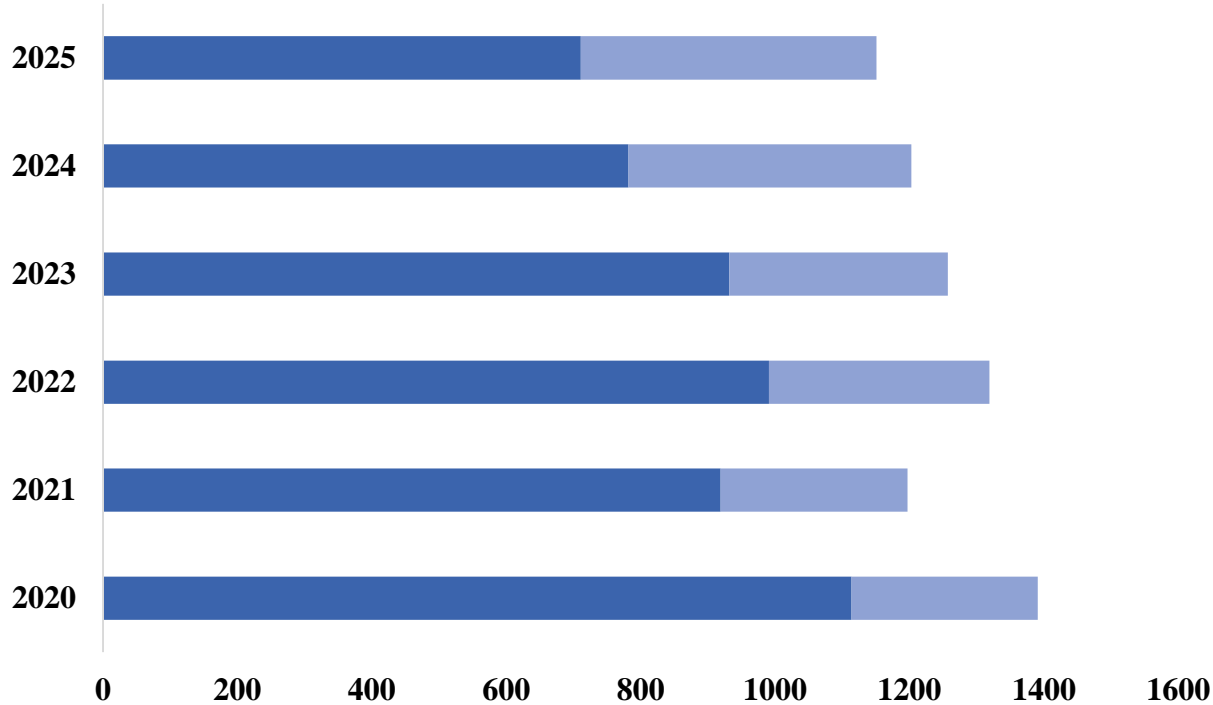
**ԱՇԽԱՏԱՆՔ
ԴԻՄՈՐԴՆԵՐԻ ՀԵՏ**

*Անհատական օֆլայն
խորհրդատվություն-
ներ և բազմաձև
հաղորդակցություն
դիմորդների հետ*

- ՌԴ ԴՊԿԶ պահանջներին համապատասխան ռուսական բաժնի կրթական ծրագրերում սովորող դիմորդների թիվը
- ՀՀ պետական լիցենզիոն պահանջներով սովորող դիմորդների թիվը

Ռուսական բաժին

(2025) ↓ 67,9%
 (2024) ↑ 71,7%
 (2023) ↑ 77,2%

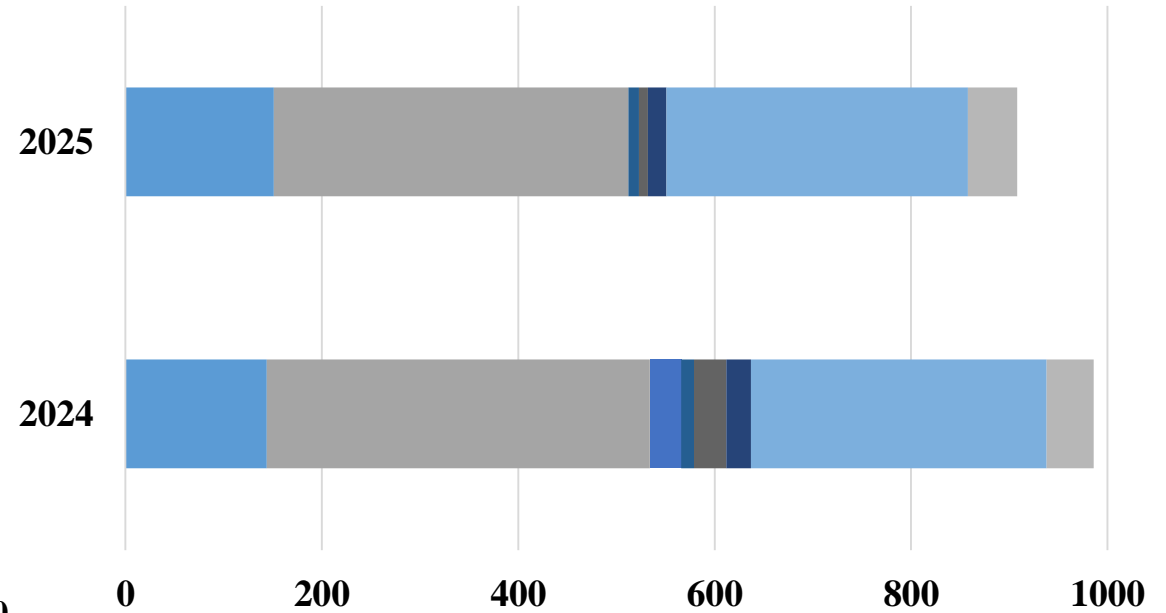
➤ Վերջին չորս տարիների ընթացքում հայկական բաժնի չափը զգալիորեն աճել է՝ թե՛ բացարձակ արժեքով, թե՛ բակալավրի կրթական ծրագրով ընդհանուր ընդունելության մասնաբաժնով:

Հայկական բաժին

(2025) ↑ 32,1%
 (2024) ↑ 28,3%
 (2023) ↑ 22,8%

Ընդունվածների ընդհանուր թիվը

- Բյուջետային տեղեր (ՌԲ)
- Ռ-ուստորուղնիչեստվո (Ռ-Դ) (ՌԲ)
- Առկա-հեռակա, հեռակա ուսում (ՌԲ)
- Վճարովի ուսուցում (ՀԲ)
- Վճարովի ուսուցում (ՌԲ)
- Ռ-ուստորուղնիչեստվո (ՀՀ) (ՌԲ)
- Բյուջետային տեղեր (ՀԲ)
- Հեռակա ուսում (ՀԲ)

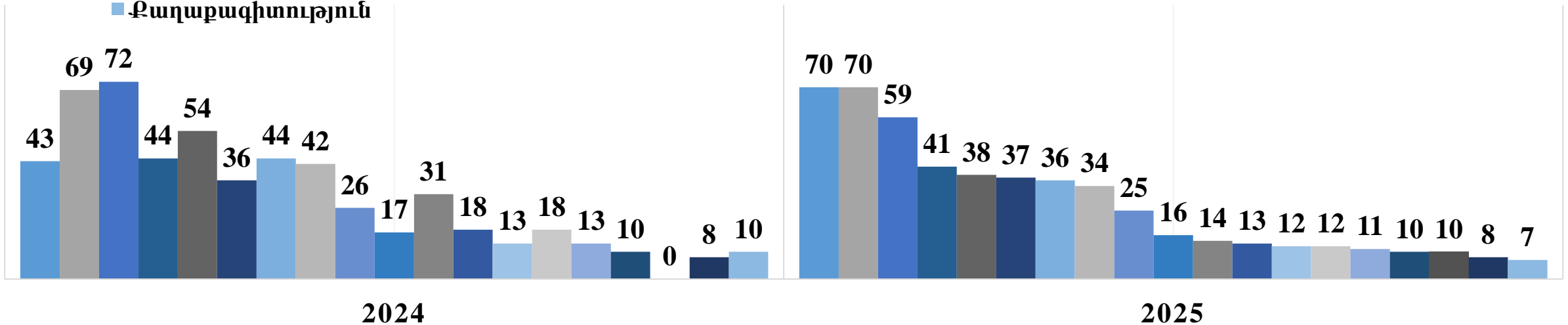

Դիմորդների թիվն ըստ մասնագիտության Բակալավր, Ռուսական բաժին

- Կառավարում
- Իրավագիտություն
- Տնտեսագիտություն
- Միջազգային հարաբերություններ
- Հոգեբանություն
- Բանասիրություն
- Էլեկտրոնիկա և նանոէլեկտրոնիկա
- Հաղորդակցական դիզայն
- Բժշկական կենսաքիմիա
- Քաղաքագիտություն

- Լեզվաբանություն
- Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա
- Չրոսաշրջություն
- Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր
- Արտասահմանյան տարածաշրջանագիտություն
- Լրագրություն
- Կինոյի և հեռուստատեսային ռեժիսուրա
- ՏՀՏ և կապի համակարգեր
- Կենսաինժեներիա և կենսաինֆորմատիկա

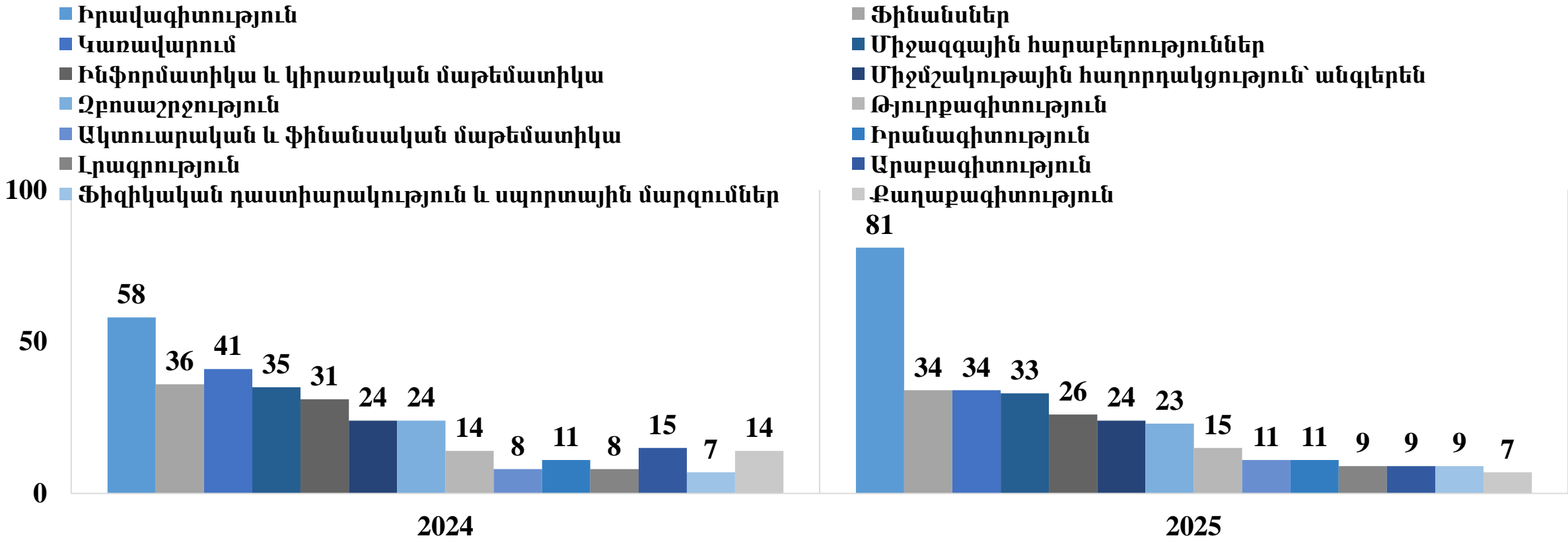
**Դիմորդների
քանակը**
(2025) ↓ 523
(2024) ↑ 568

➤ Ռուսական բաժնում դիմորդների շրջանում ամենատարածված ոլորտները ավանդաբար մնում են «Կառավարում», «Լեզվաբանություն», «Իրավագիտություն», «Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա», «Տնտեսագիտություն», «Չրոսաշրջություն» և «Միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտությունները:

Դիմորդների թիվն ըստ մասնագիտության Բակալավր, Հայկական բաժին

➤ Հայկական բաժնում դիմորդների համար ամենատարածված ոլորտները մնում են «Իրավագիտություն», «Ֆինանսներ», «Կառավարում», «Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա», «Միջմշակութային հաղորդակցություն», «Զբոսաշրջություն» և «Միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտությունները:

**Դիմորդների
թիվը**
(2025) ↓ 326
(2024) ↓ 326

Դիմորդների թիվն ըստ մասնագիտության Մագիստրատուրա, Ռուսական բաժին

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

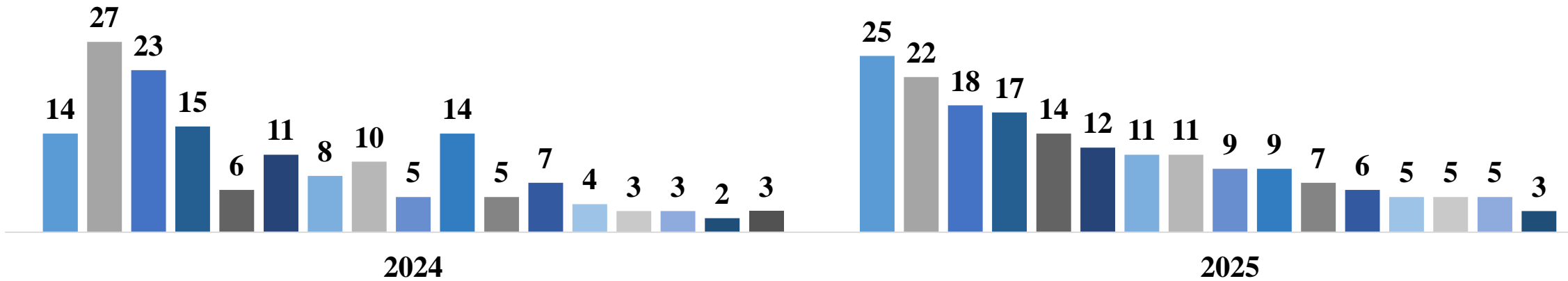
- Էլեկտրոնիկա և նանոէլեկտրոնիկա
- Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա
- Բանասիրություն
- Հոգեբանություն
- Միջազգային հարաբերություններ
- ՏՀՏ և կապի համակարգեր
- Արտասահմանյան տարածաշրջանագիտություն
- Արևելագիտություն և աֆրիկագիտություն
- Փիլիսոփայություն

- Իրավագիտություն
- Կառավարում
- Տնտեսագիտություն
- Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր
- Լեզվաբանություն
- Ֆինանսներ և վարկ
- Լրագրություն
- Քաղաքագիտություն

40

20

0

**Դիմորդների
թիվը**
(2025) ↑ 179
(2024) ↑ 160

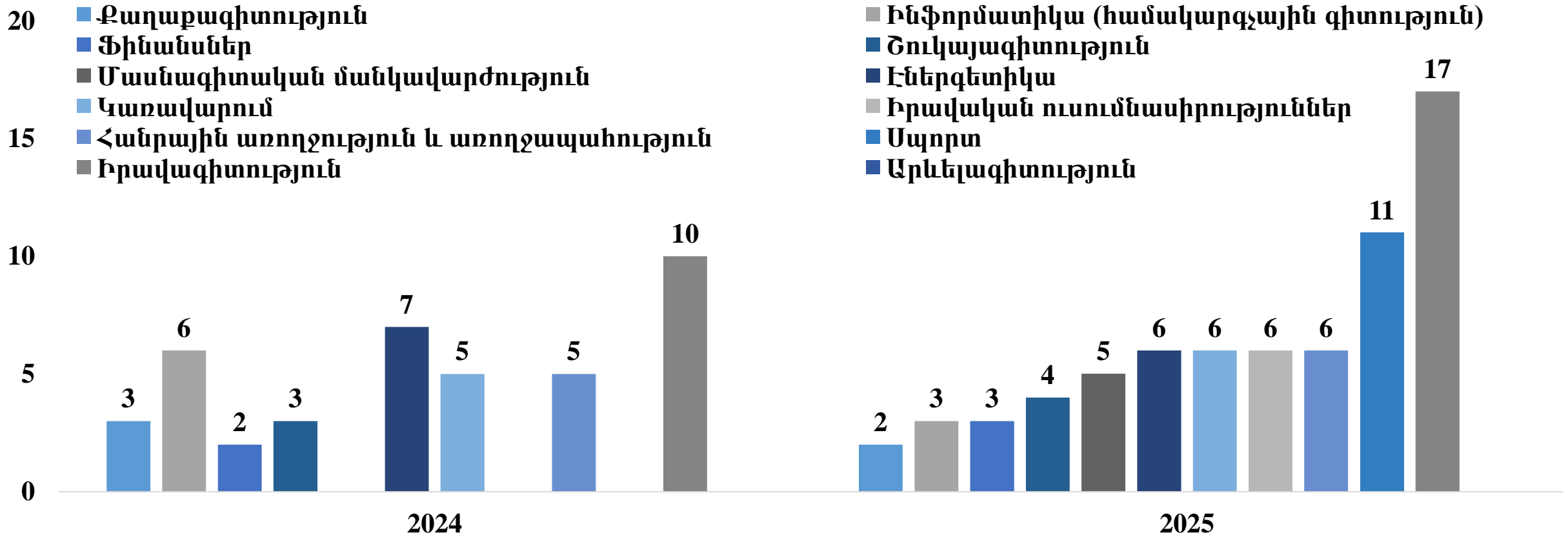
➤ Ռուսական բաժնում դիմորդների շրջանում ամենատարածված ոլորտները ավանդաբար մնում են «Էլեկտրոնիկա և նանոէլեկտրոնիկա», «Իրավագիտություն», «Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա», «Կառավարում», «Բանասիրություն», «Տնտեսագիտություն», «Հոգեբանություն», «Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր» մասնագիտությունները:

Դիմորդների թիվն ըստ մասնագիտության Մագիստրատուրա, Հայկական բաժին

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

➤ Հայկական բաժնում դիմորդների համար ամենատարածված ոլորտները մնում են «Իրավագիտություն», «Հանրային առողջություն և առողջապահություն», «Իրավական ուսումնասիրություններ», «Կառավարում» և «Էներգետիկա» մասնագիտությունները:

**Դիմորդների
թիվը**
(2025) ↑ 69
(2024) ↑ 41

2025թ. այլ ծրագրերով
ընդունված դիմորդների թիվը

Ասպիրանտուրա	30
ԼՄԿ (Բիզնես դպրոց)	10
ԼՄԿ (Boston Gene)	29
ՌՀՀ հանրակրթական դպրոց «Ուսմունք»	137
ՆԲԿԿ	244
Ընդամենը	450

2025թ. ՌՀՀ տեղափոխված և
բարձրագույն կրթության
ծրագրերով ուսումը շարունակող
ուսանողների թիվը:

տեղափոխում ՌՀՀ այլ համալսարաններից	18
Կրթության շարունակություն /քոլեջ/	13

Ընդամենը	481
----------	-----

Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

Ուսանողները իրականացվում է 140 կրթական ծրագիր, որոնցից 84-ը ռուսական քաժնում՝ համաձայն ՌԴ ԴՊԿՉ պահանջների. 25 բակալավրի, 4 դիպլոմավորված մասնագետի և 55 մագիստրոսական կրթական ծրագրեր:

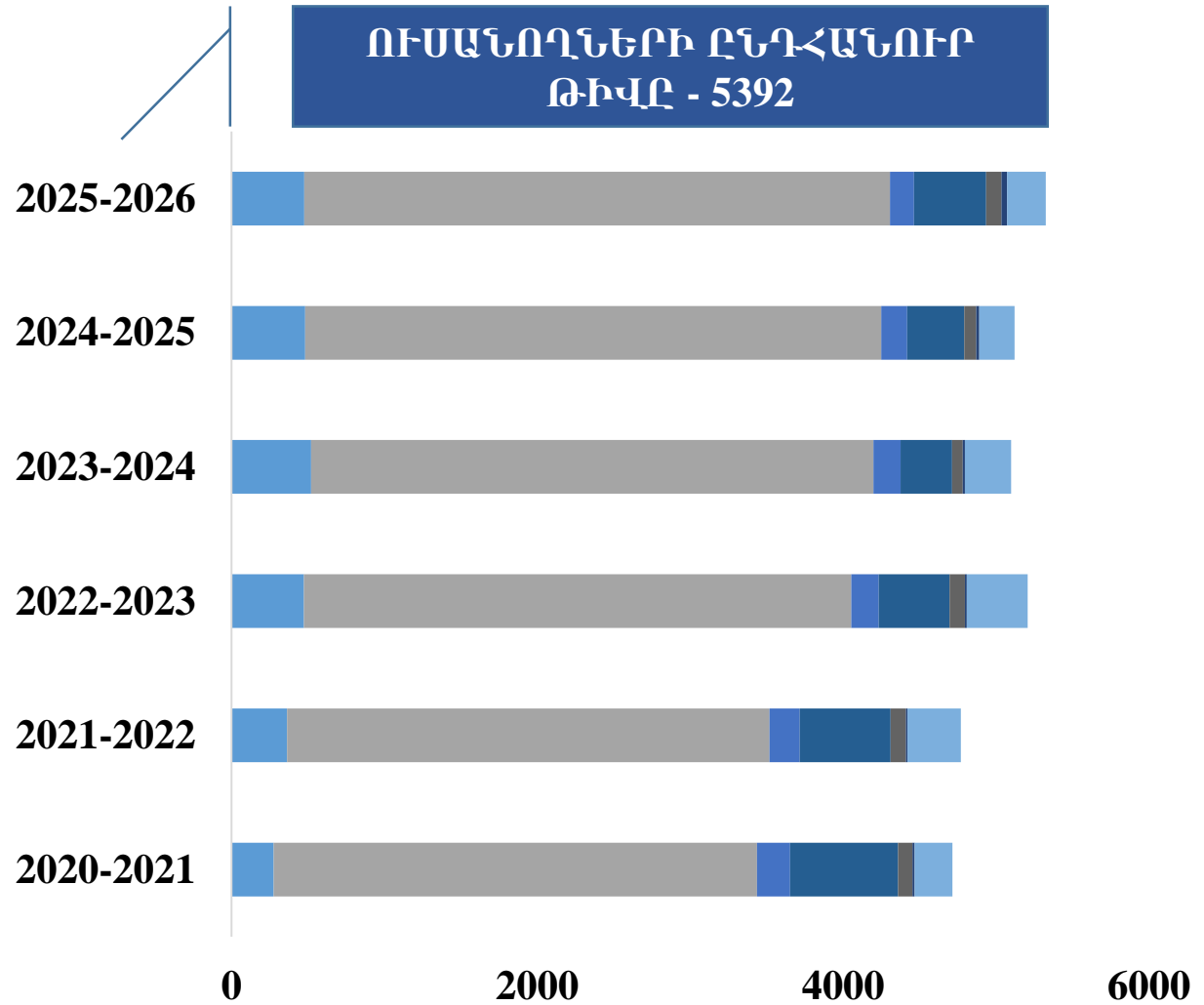
ՀՀ պետական հաշվառման պահանջներին համապատասխան իրականացվում են 19 բակալավրի, 35 անընդհատ և ինտեգրված, 54 մագիստրոսի կրթական ծրագրեր:

- Ամենատարածված կրթական ծրագրերն են՝
- «Տնտեսագիտություն», «Կառավարում», «Լեզվաբանություն»
 - «Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա»
 - «Իրավագիտություն», «Միջազգային հարաբերություններ»

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

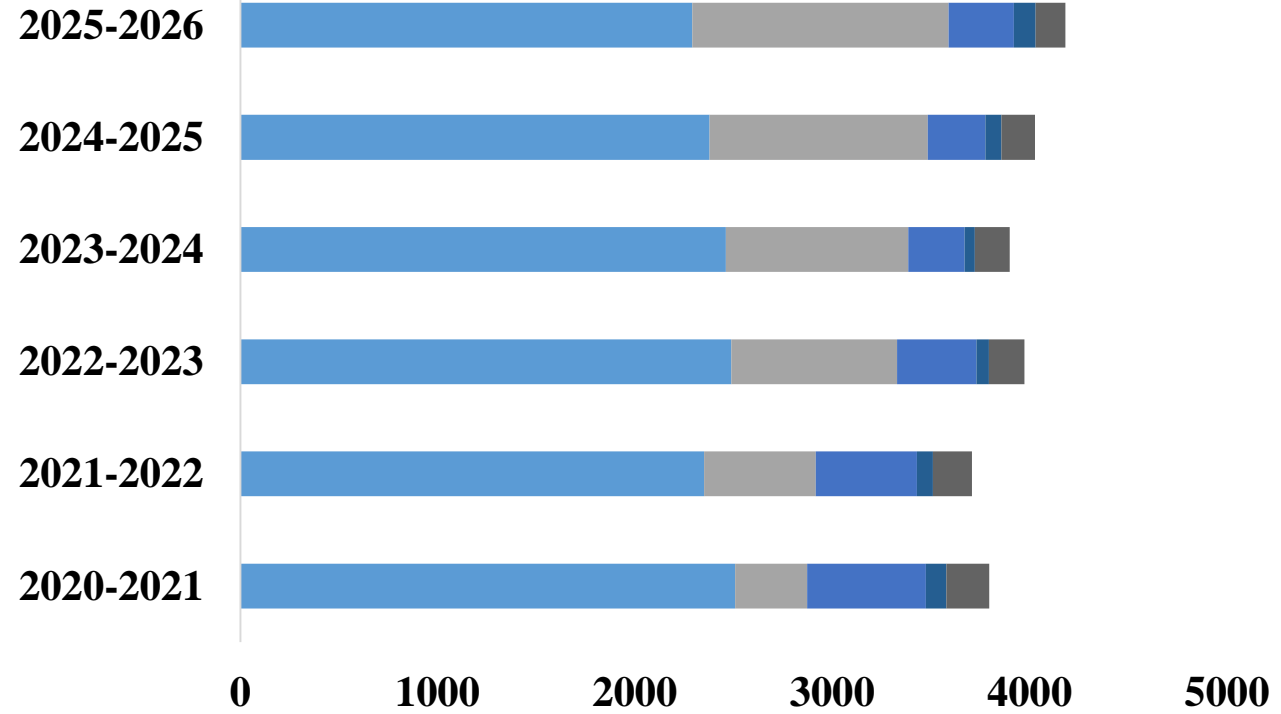
- "Ուսմունք" դպրոց
- Անընդհատ և ինտեգրված ԿԾ
- Ասպիրանտուրա
- ՆԲԿԿ
- Բակալավրի ԿԾ
- Մագիստրոսի ԿԾ
- ԼՄԿ

Ուսանողների թիվը

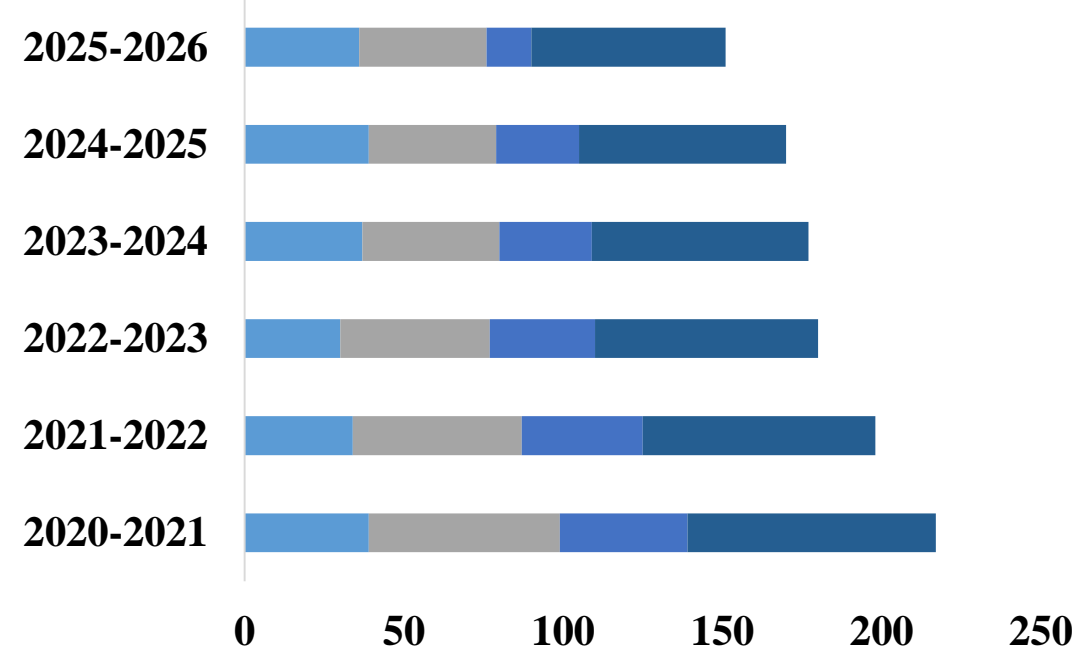
- Բակալավրի ԿԾ ՌԲ
- Մագիստրոսի ԿԾ ՌԲ
- Անընդհատ և ինտեգրվ. ԿԾ ՌԲ
- Բակալավրի ԿԾ ՀԲ
- Մագիստրոսի ԿԾ ՀԲ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Անընդհատ և ինտեգրված կրթական ծրագրեր

- Կենսահնժենություն և կենսահնֆորմատիկա
- Բժշկական կենսաքիմիա
- Դեղագործություն
- Կինոյի և հեռուստատեսային ռեժիսուրա

Ուսանողների քանակը
 (2025) ↑ 5392
 (2024) ↑ 5178

- ՌՀՀ ուսանողների թիվն անընդհատ աճում է:
- Ուսանողների թվի ամենամեծ աճն ապահովում է բակալավրի կրթական ծրագրերը:
- Վերջին հինգ տարիներին «Ուսմունք» դպրոցի աշակերտների թիվը զգալիորեն աճել է:
- Ուսանողների թվի այս աճը մեծապես պայմանավորված է հայկական բաժնի աճով:

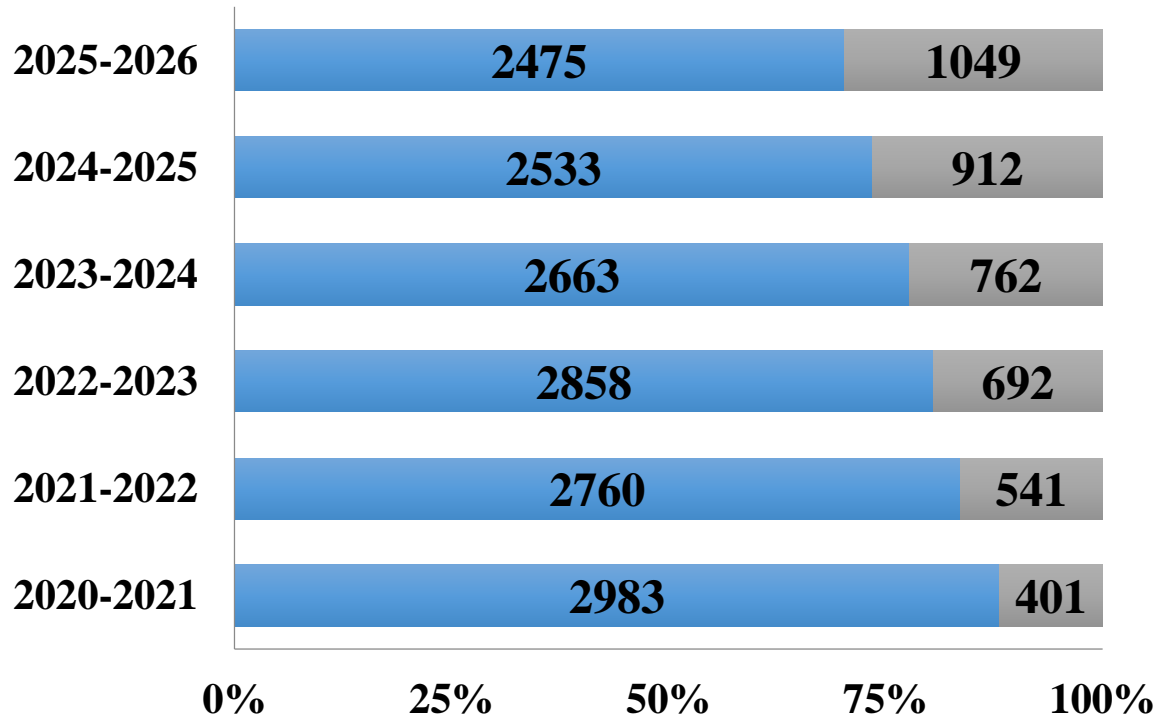
Ուսանողների քանակը

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Առկա ուսուցում

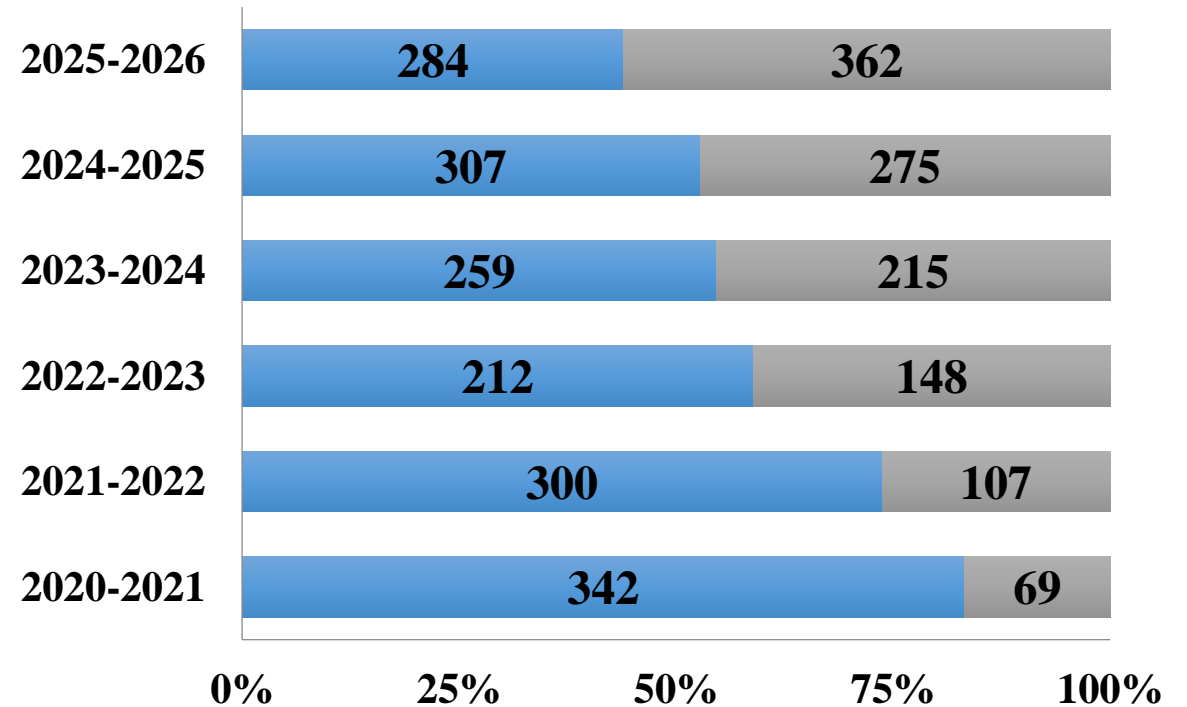
- ՈՒ ԴՊԿԶ պահանջներին համապատասխան ռուսական բաժնի կրթական ծրագրերում սովորողների թիվը
- ՀՀ պետական լիցենզիոն պահանջներով սովորողների թիվը

Հեռակա ուսուցում

- ՈՒ ԴՊԿԶ պահանջներին համապատասխան ռուսական բաժնի կրթական ծրագրերում սովորողների թիվը
- ՀՀ պետական լիցենզիոն պահանջներով սովորողների թիվը

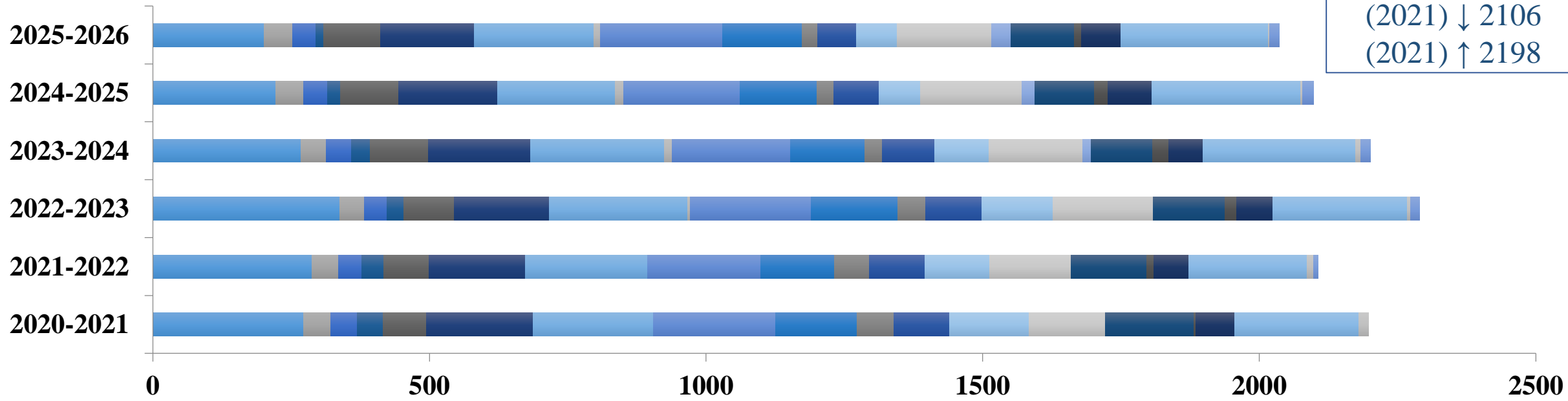
Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Բակալավրի ԿԾ, ռուսական բաժին

- Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա
- ՏՀՏ և կապի համակարգեր
- Հոգեբանություն
- Կառավարում
- Իրավագիտություն
- Քաղաքագիտություն
- Լրագրություն
- "Հաղորդակցական դիզայն" ԿԾ
- Հյուրանոցային գործ
- Լեզվաբանություն
- Արևելագիտություն և աֆրիկագիտություն

- Էլեկտրոնիկա և նանոէլեկտրոնիկա
- Էլեկտրոնային սարքավորումների նախագծում և տեխնոլոգիա
- Տնտեսագիտություն
- Առևտրային գործ
- Միջազգային հարաբերություններ
- Արտասահմանյան տարածաշրջանագիտություն
- Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր
- Զբոսաշրջություն
- Բանասիրություն
- Փիլիսոփայություն

Ուսանողների թիվը
 (2025) ↓ 2024
 (2024) ↓ 2098
 (2023) ↓ 2201
 (2022) ↑ 2290
 (2021) ↓ 2106
 (2021) ↑ 2198

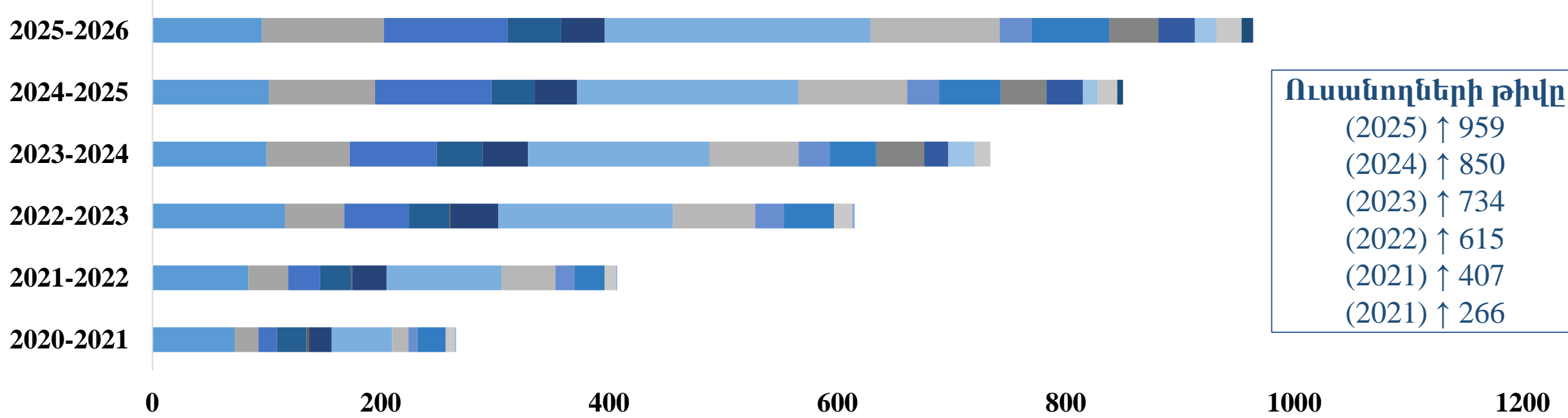
Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բակալավրի ԿԾ, հայկական բաժին

- Ինֆորմատիկա և կիրառական մաթեմատիկա
- Կառավարում
- Տնտեսագիտություն
- Իրավագիտություն
- Քաղաքագիտություն
- Թյուրքագիտություն
- Իրանագիտություն
- Շուկայագիտություն (մարքեթինգ)

- Ֆինանսներ
- Զբոսաշրջություն
- Ակտուարական և ֆինանսական մաթեմատիկա
- Միջազգային հարաբերություններ
- Միջմշակութային հաղորդակցություն
- Արաբագիտություն
- Լրագրություն
- Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ

Ուսանողների թիվը
 (2025) ↑ 959
 (2024) ↑ 850
 (2023) ↑ 734
 (2022) ↑ 615
 (2021) ↑ 407
 (2021) ↑ 266

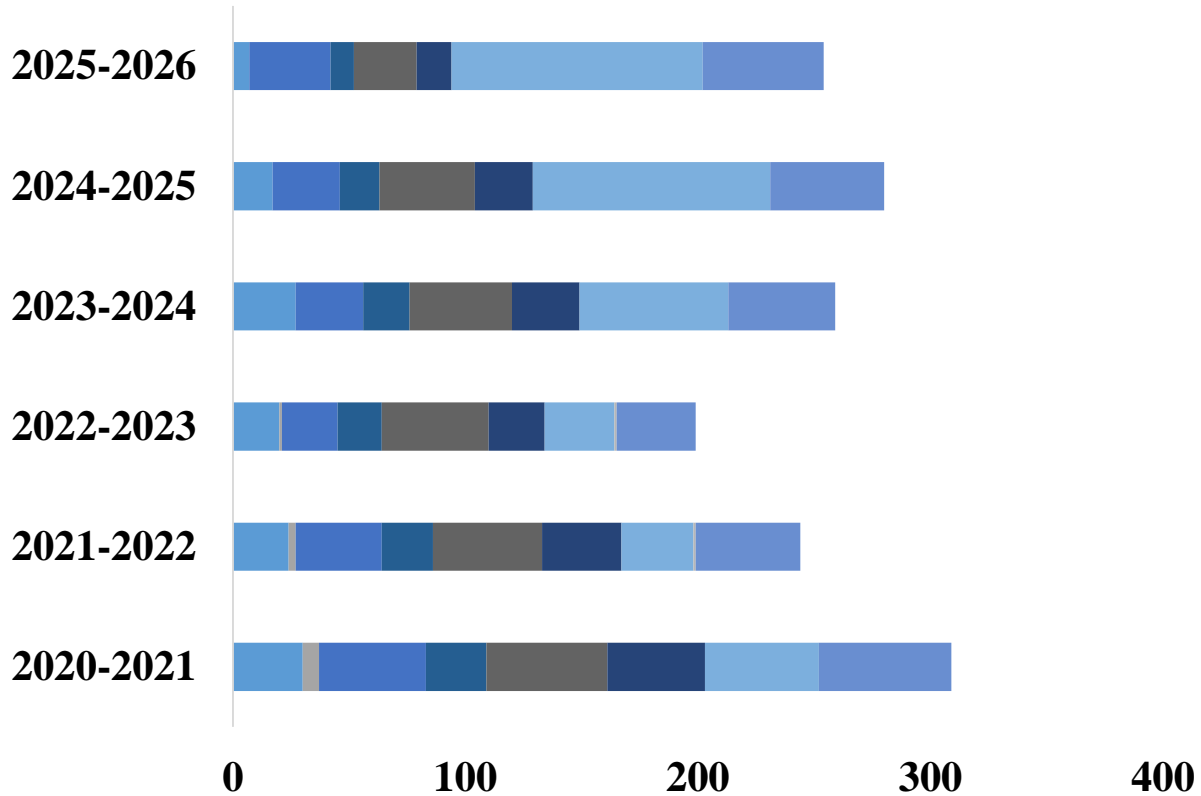

Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Բակալավրի ԿԾ, հեռակա բաժանմունք

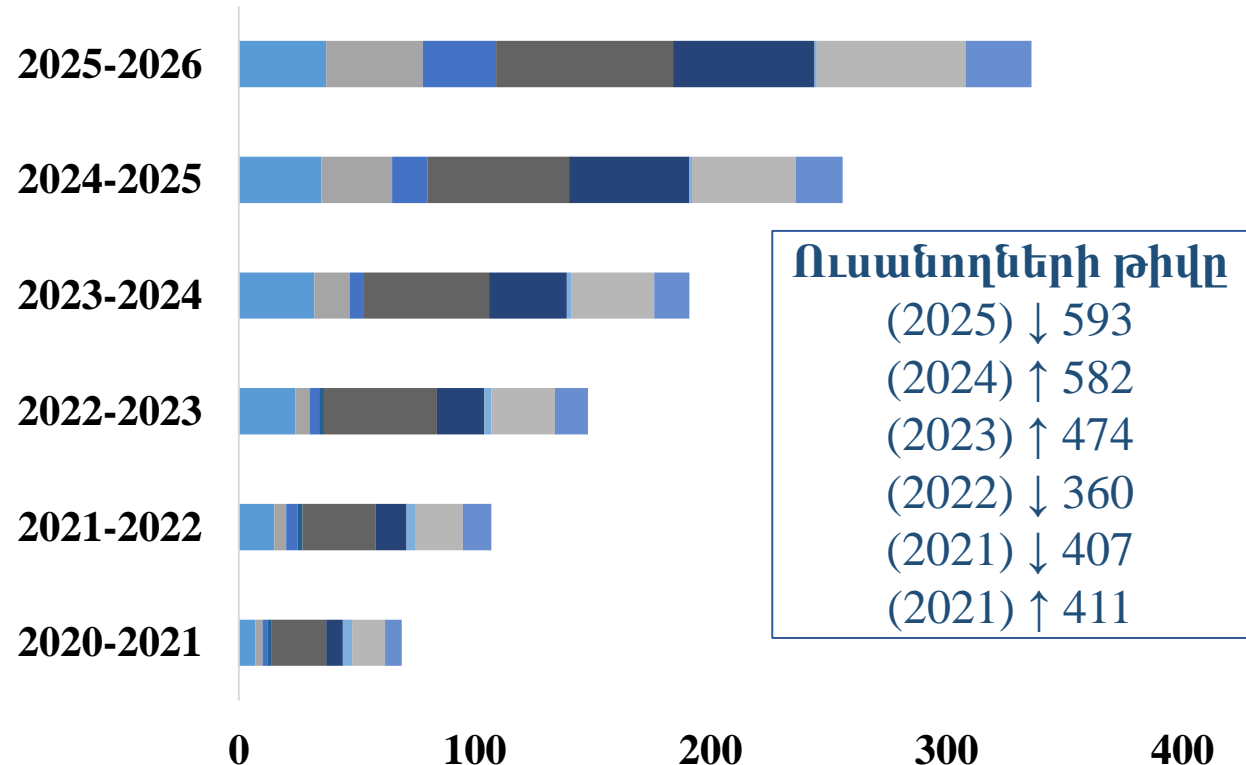
Ռուսական բաժին

- Հոգեբանություն
- Բանասիրություն
- Կառավարում
- Իրավագիտություն
- Լրագրություն
- Փիլիսոփայություն
- Լեզվաբանություն
- Տնտեսագիտություն
- Զբոսաշրջություն

Հայկական բաժին

- Միջմշակութային հաղորդակցություն
- Քաղաքագիտություն
- Իրավագիտություն
- Տնտեսագիտություն
- Զբոսաշրջություն
- Միջազգային հարաբերություններ
- Լրագրություն
- Ֆինանսներ
- Կառավարում

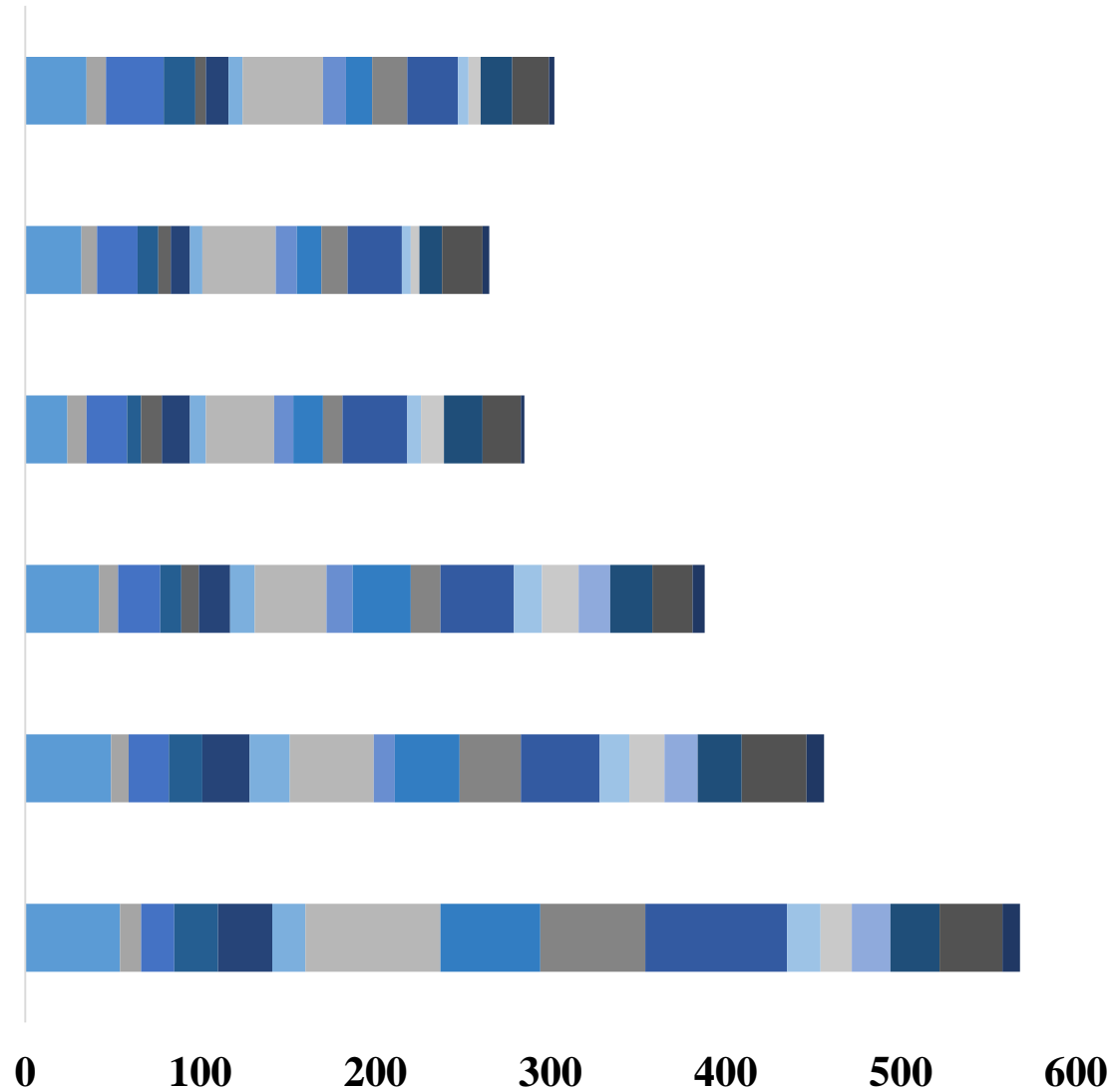
Ուսանողների թիվը
 (2025) ↓ 593
 (2024) ↑ 582
 (2023) ↑ 474
 (2022) ↓ 360
 (2021) ↓ 407
 (2021) ↑ 411

Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Մագիստրոսի ԿԾ, ռուսական բաժին

- Կիրառական մաթեմատիկա և ինֆորմատիկա
- ՏՀՏ և կապի համակարգեր
- Էլեկտրոնիկա և նանոէլեկտրոնիկա
- Գովազդ և հասարակայնության հետ կապեր
- Արևելագիտություն և աֆրիկագիտություն
- Միջազգային հարաբերություններ
- Արտասահմանյան տարածաշրջանագիտություն
- Իրավագիտություն
- Ֆինանսներ և վարկ
- Հոգեբանություն
- Տնտեսագիտություն
- Կառավարում
- Քաղաքագիտություն
- Լրագրություն
- Չրոսաշրջություն
- Բանասիրություն
- Լեզվաբանություն
- Փիլիսոփայություն

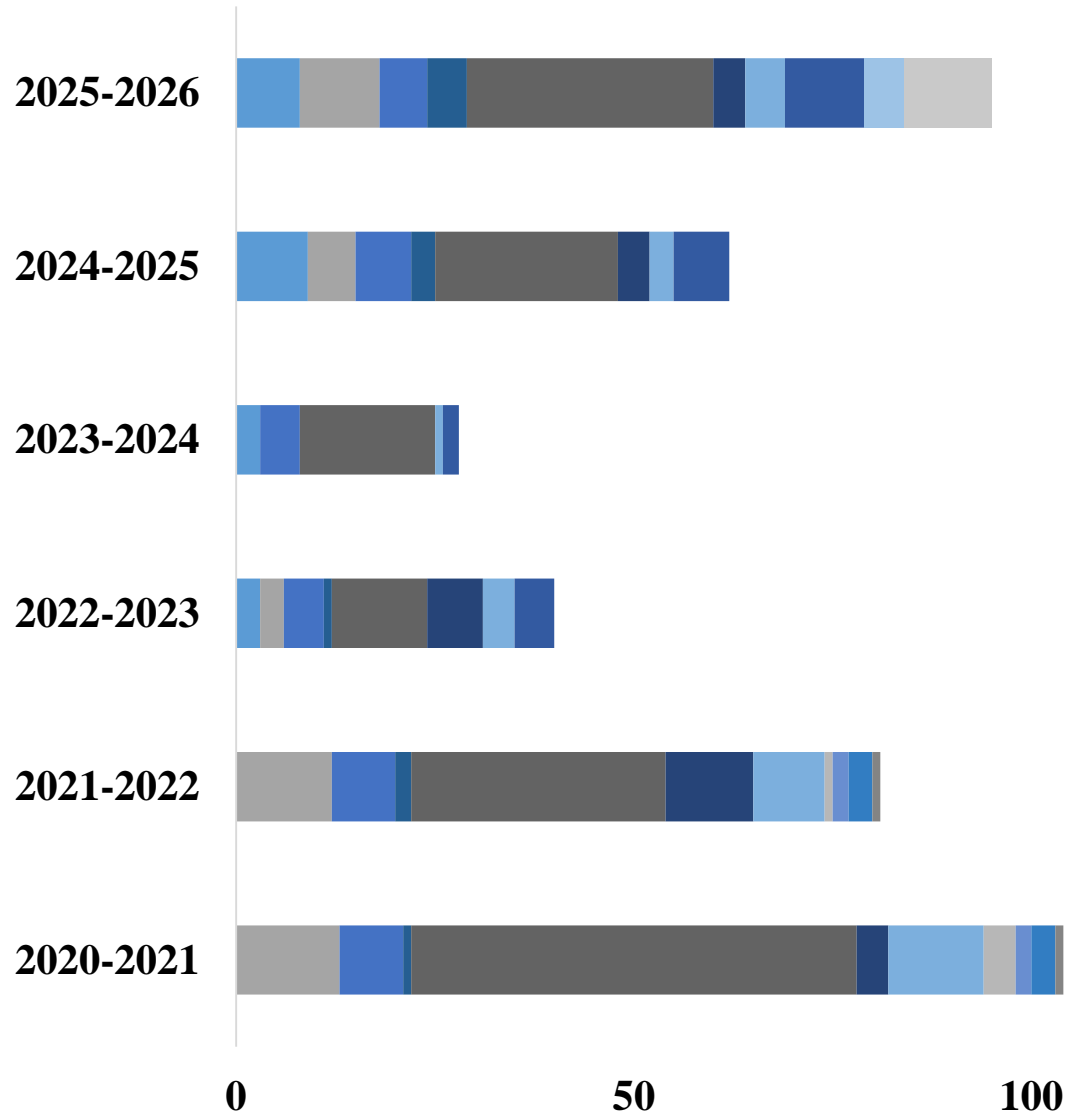
Ուսանողների թիվը	
(2025)	↑ 300
(2024)	↓ 265
(2023)	↓ 285
(2022)	↓ 388
(2021)	↑ 456
(2020)	↑ 568

Ուսանողների թիվն ըստ կրթական ուղղությունների

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Մագիստրոսի ԿԾ, հայկական բաժին

- Ինֆորմատիկա /համակարգչային գիտություն/
- Կառավարում
- Էներգետիկա
- Քաղաքագիտություն
- Իրավագիտություն
- Շուկայագիտություն /մարքեթինգ/
- Ֆինանսներ
- Զբոսաշրջություն
- Լրագրություն
- Ռադիոտեխնիկա և կապ
- Արևելագիտություն
- Հանրային առողջություն և առողջապահություն
- Մասնագիտական մանկավարժություն
- Մայրրտ

Ուսանողների թիվը

(2025) ↑ 90

(2024) ↑ 62

(2023) ↓ 28

(2022) ↓ 40

(2021) ↓ 81

(2020) ↑ 104

Կրկնակի դիպլոմի ծրագիր «Հաղորդակցական դիզայն»

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կրթական
աստիճան
ՔԱԿԱԼԱՎՐ

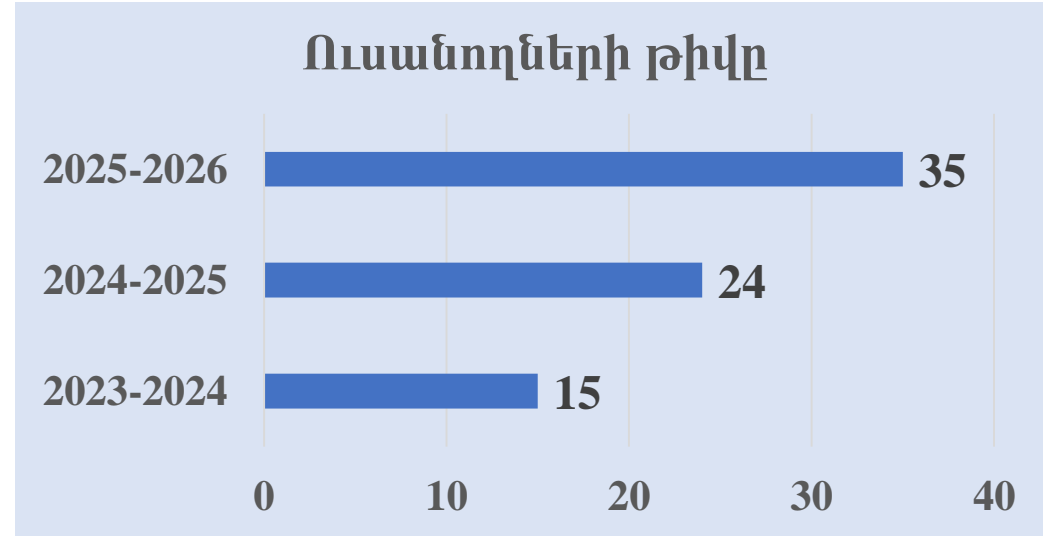
Կրթության
տևողությունը
4 տարի

ՌՀՀ դիպլոմ
(ՌԴ)
ՌՀՀ դիպլոմ
(ՀՀ)
HSE դիպլոմ

Ուսուցման հիմնական առանցքը մշտական պրակտիկան է՝ համալիր հմտությունների և տեսական գիտելիքների զուգահեռ զարգացմամբ՝ ուսանողների ստեղծագործական կարողությունների իրագործման համար:

Ակադեմիական ղեկավար
**HSE ART AND DESIGN SCHOOL
INTERNATIONAL — Երևան**

ԻԳՈՐ ԳՈՒՐՈՎԻՉ,
գրաֆիկական դիզայներ, Ostengruppe
դիզայնի բյուրոյի համահիմնադիր,
միջազգային մրցույթների և
բիենալեների ակտիվ մասնակից,
հեղինակավոր
մասնագիտական մրցանակների
դափնեկիր:

<https://designschool.am/?sorting=3>

Ցանցային կրթական ծրագրեր

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

РОССИЙСКО-АРМЯНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ

ПОЛИТЕХ

Санкт-Петербургский
политехнический университет
Петра Великого

ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱ

Կրթական աստիճան

ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱ

Կրթական աստիճան

ԲԱԿԱԼԱՎՐ

Կրթական աստիճան

Ուսման տևողություն – 2 տարի
Ուսանողների թիվը - 21

Ուսման տևողություն – 2 տարի
Ուսանողների թիվը - 4

Ուսման տևողություն – 4 տարի
Ուսանողների թիվը - 39

- ❑ «Ֆինանսներ» ՄԿԾ 38.04.08 «Ֆինանսներ և վարկ» ուղղությամբ (ՌՀՀ)
- ❑ «Ֆինանսներ» ՄԿԾ (38.04.01 «Տնտեսագիտություն» ուղղությամբ) (SPbPU)

- ❑ ՄԿԾ «Ռուսաց լեզվի դասավանդումը որպես օտար լեզու. լեզվամշակութաբանություն» 45.04.01 «Բանասիրություն» ուղղությամբ (ՌՀՀ)
- ❑ ՄԿԾ «Ռուսերենի՝ որպես օտար լեզվի դասավանդման մեթոդաբանություն և միջմշակութային հաղորդակցություն». 45.04.02 «Լեզվաբանություն» ուղղությամբ (SPbPU)

- ❑ Բակալավրի ԿԾ 42.03.01 «Գովազդ և հանրային կապեր» (ՌՀՀ)
- ❑ Բակալավրի ԿԾ «Գովազդը միջազգային համագործակցության մեջ» (SPbPU)

2025թ. ստացված ուսումնական ծրագրերի լիցենզիաներ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԿԱԼԱՎՐ

Պատվերի համարը/թողարկման ամսաթիվը	Մասնագիտացում	Կրթական ծրագիր	Ուսման ձևը
N 192-Ա/2 21.01.2025	042101.00.6 Իրավագիտություն	042101.01.6 Իրավագիտություն	Առկա
N 1501-Ա/2 27.06.2025	071401.00.6 Էլեկտրոնիկա	071401.01.6 Էլեկտրոնիկա	Առկա

ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐԱ

N 204-Ա/2 12.02.2024 /սահմանային տեղեր/ N 2690-Ա/2 24.11.2025 /տևողության փոփոխություն/	041101.00.7 Հաշվապահական հաշվառում և հարկում	041101.02.7 Հաշվապահական հաշվառում և աուդիտ	Առկա
N 309-Ա/2 05.04.2019 N 204-Ա/2 12.02.2024 /սահմանային տեղեր/ N 2685-Ա/2 21.11.2025 /տևողության փոփոխություն/	041301.00.7 Կառավարում	041301.27.7 Մարդկային ռեսուրսների կառավարում	Առկա
N 192-Ա/2 21.01.2025 (գործունեության թույլտվություն)	101401.00.7 Սպորտ	101401.02.7 Առողջարարական ֆիզիկական կուլտուրա (կինեզիոլոգիա))	Առկա
N 504-Ա/2 13.02.2025 (գործունեության թույլտվություն)	071603.00.7 Վվիացիոն և հրթիռային տեխնիկա	071603.02.7 Վվիատիեզերական ճարտարագիտություն	Առկա
N 2089-Ա/2 04.09.2025 (գործունեության թույլտվություն)	071401.00.7 Էլեկտրոնիկա	071401.03.7 Ինտեգրալ սխեմաների համակարգչային ճարտարագիտություն	Առկա

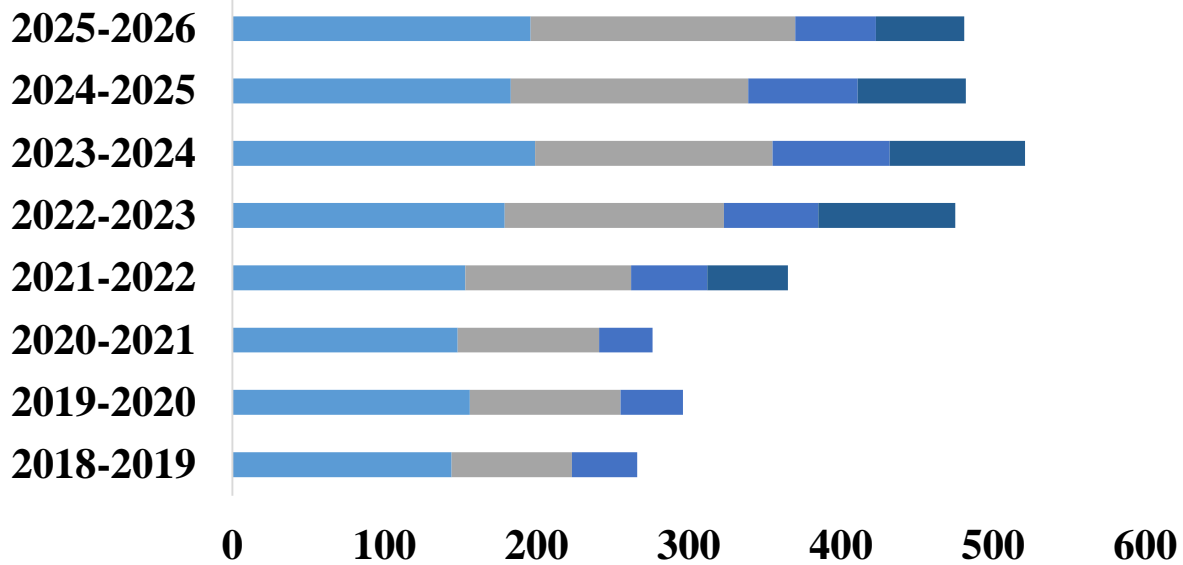

Աշակերտների թիվը

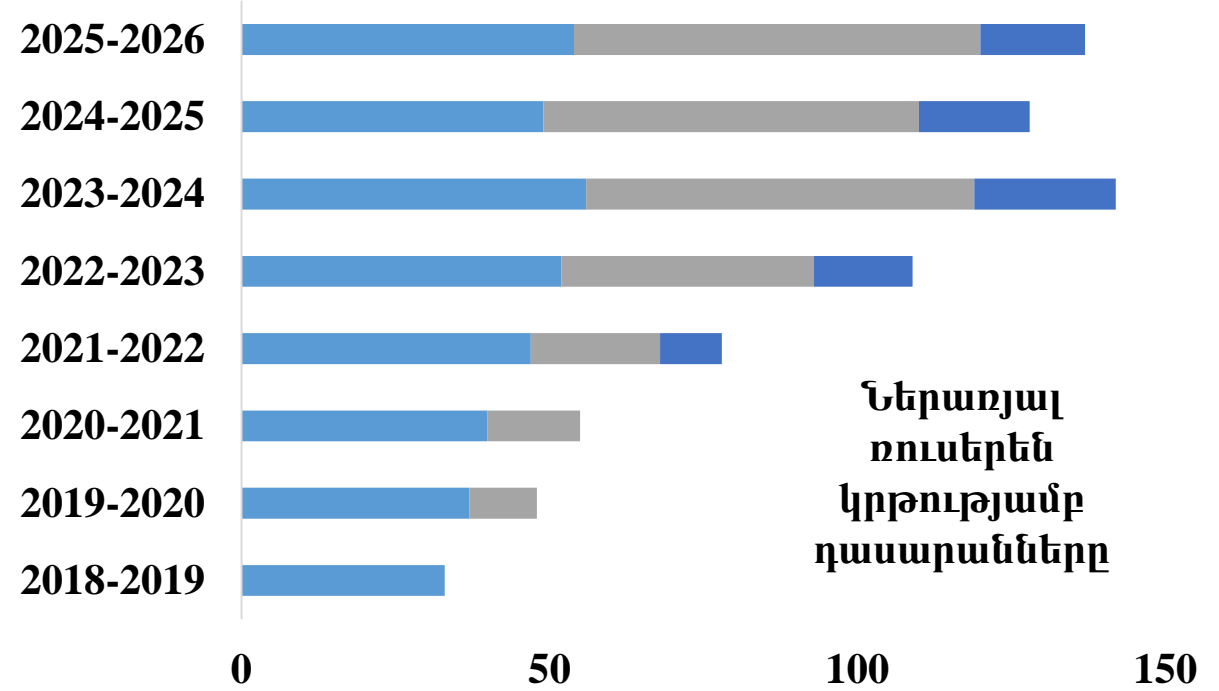
ԿՐԹԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Ուսմունք» դպրոց

- Տարրական դպրոց
- Միջնակարգ դպրոց
- Ավագ դպրոց
- Ֆիզիկատեխնիկական դասարաններ

- Տարրական դպրոց
- Միջնակարգ դպրոց
- Ավագ դպրոց

Ներառյալ
ռուսերեն
կրթությամբ
դասարանները

- Ուսանողների թիվը «Ուսմունք» դպրոցում աճում է:
- Վերջին հինգ տարիների ընթացքում դպրոցում բացվել է ֆիզիկատեխնիկական դասարան:
- Հատկանշական է ռուսական դասարաններ ընդունված աշակերտների թվի աճը:

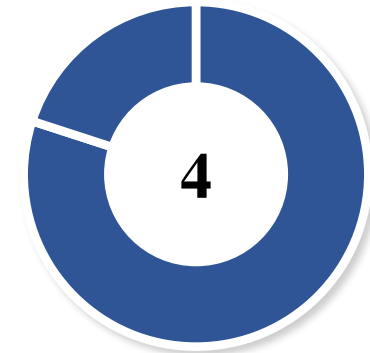
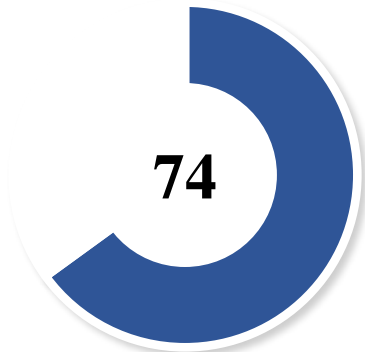
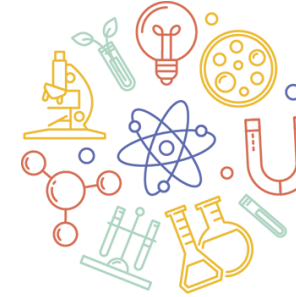
Աշակերտների թիվը

(2025) ↓ 477
(2024) ↑ 482

ՌՀՀ-ում արդյունավետորեն գործում են գիտական խմբեր, որոնք ստեղծվել են ՀՀ ԿԳՄՄՆ Բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեի կողմից ՀՀ բյուջեից ֆինանսավորվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային և թեմատիկ ֆինանսավորման ծրագրերի, ինչպես նաև Համալսարանի Չարգացման ծրագրի շրջանակներում:

Գիտական խմբեր

ՀՀ ԿԳՄՄՆ ԲԿԳԿ բազային և թեմատիկ ֆինանսավորում

Գիտական խմբեր

Ֆինանսավորում ՌՀՀ Չարգացման ծրագրից

Գիտահետազոտական լաբորատորիաներ

Ֆինանսավորում ՌՀՀ Չարգացման ծրագրից

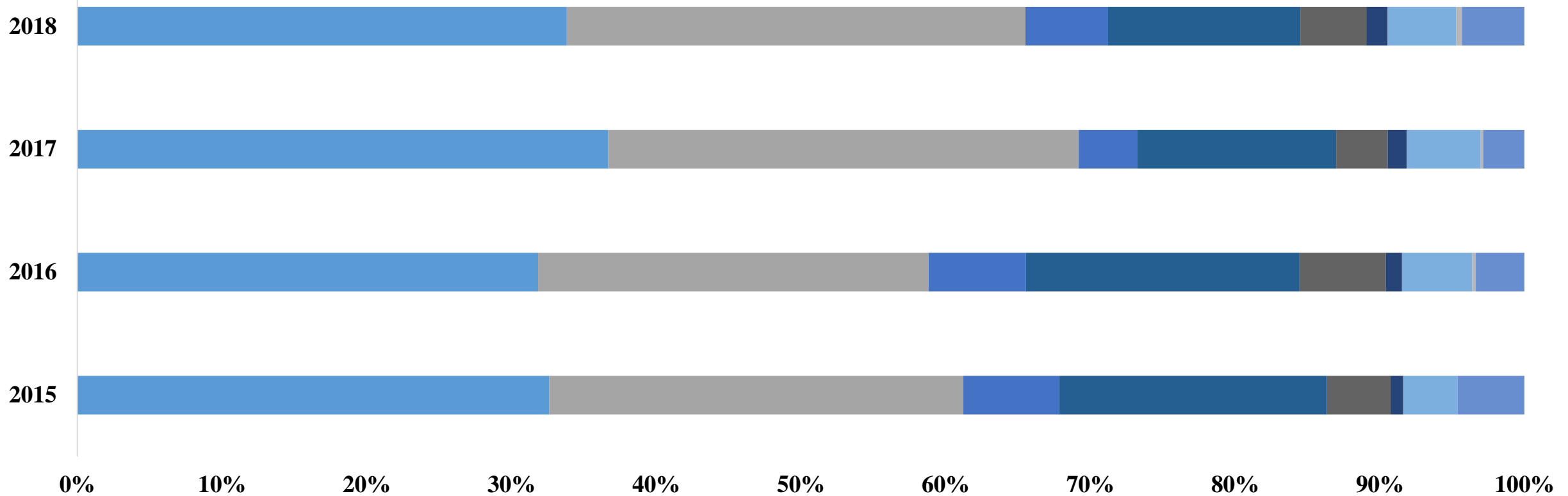

ՊԴԿ հրատարակչական գործունեությունը

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

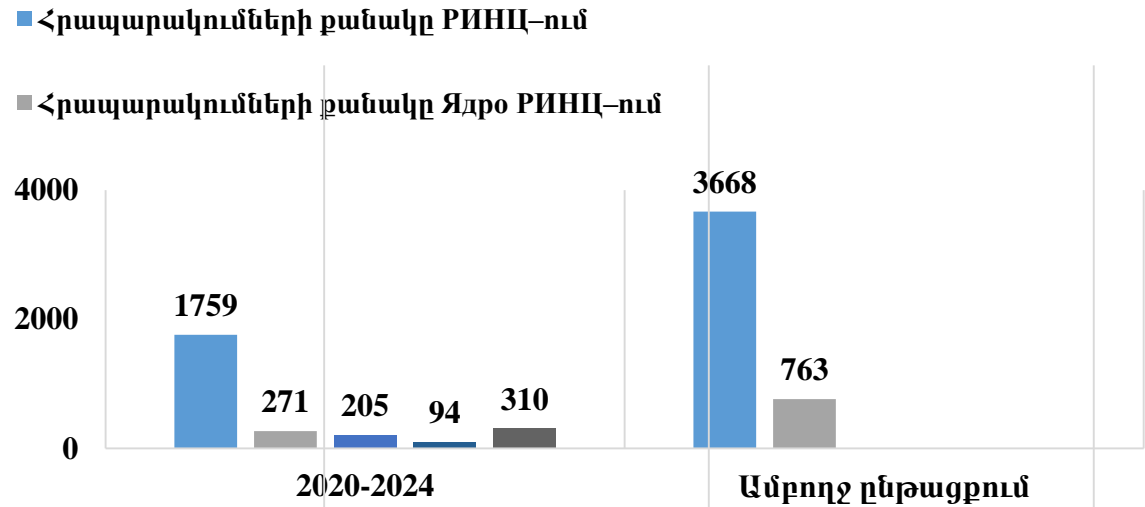
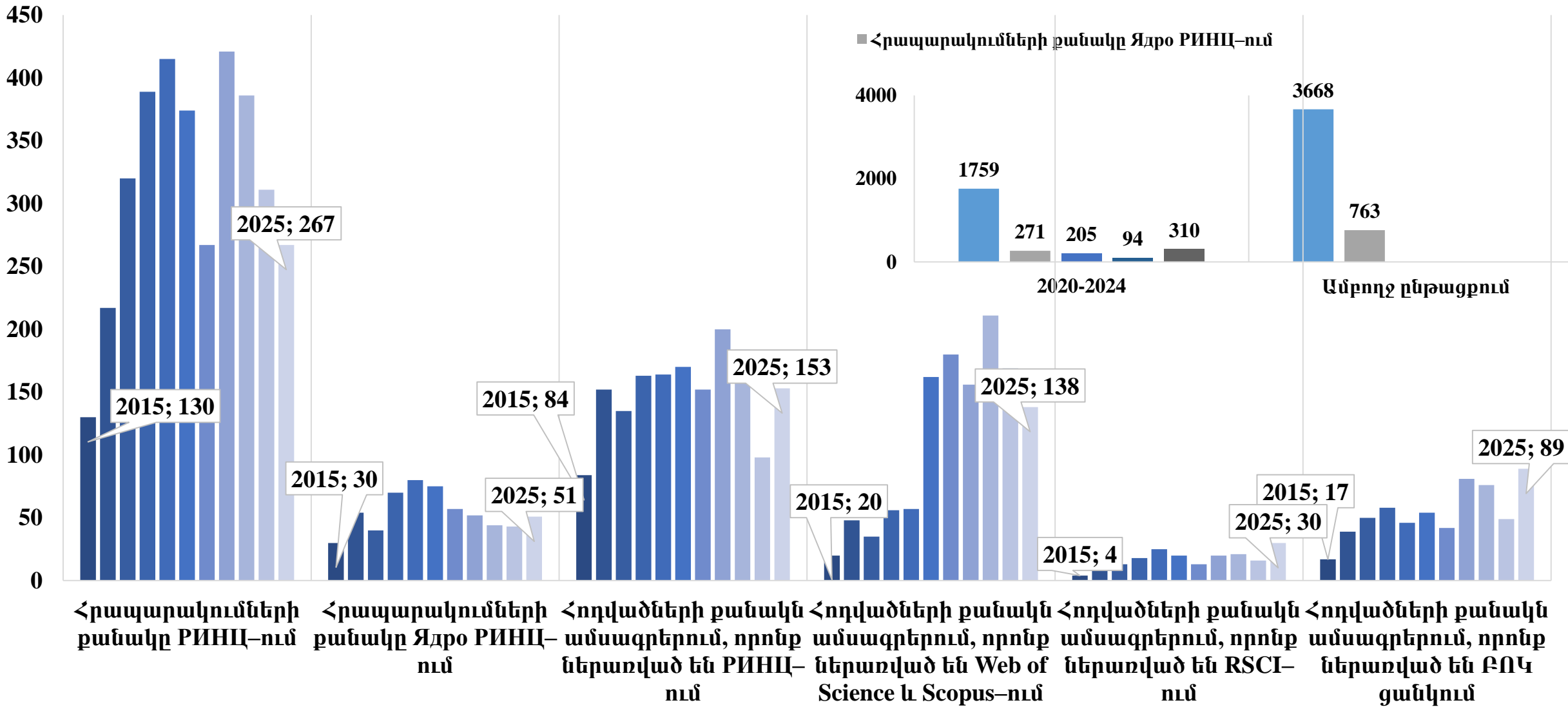
- Հրատարակումների քանակն elibrary.ru պորտալում
- Հրատարակումների քանակը Ядро РИНЦ-ում
- Հոդվածների քանակն ամսագրերում, որոնք ներառված են Web of Science և Scopus-ում
- Հոդվածների քանակն ամսագրերում, որոնք ներառված են ԲՈԿ ցանկում
- Արտասահմանյան հեղինակների մասնակցությամբ հրատարակումների քանակը
- Հրատարակումների քանակը РИНЦ-ում
- Հոդվածների քանակն ամսագրերում, որոնք ներառված են РИНЦ-ում
- Հոդվածների քանակն ամսագրերում, որոնք ներառված են RSCI-ում
- Մենագրությունների քանակը

ՊԴԿ հրատարակչական գործունեությունը

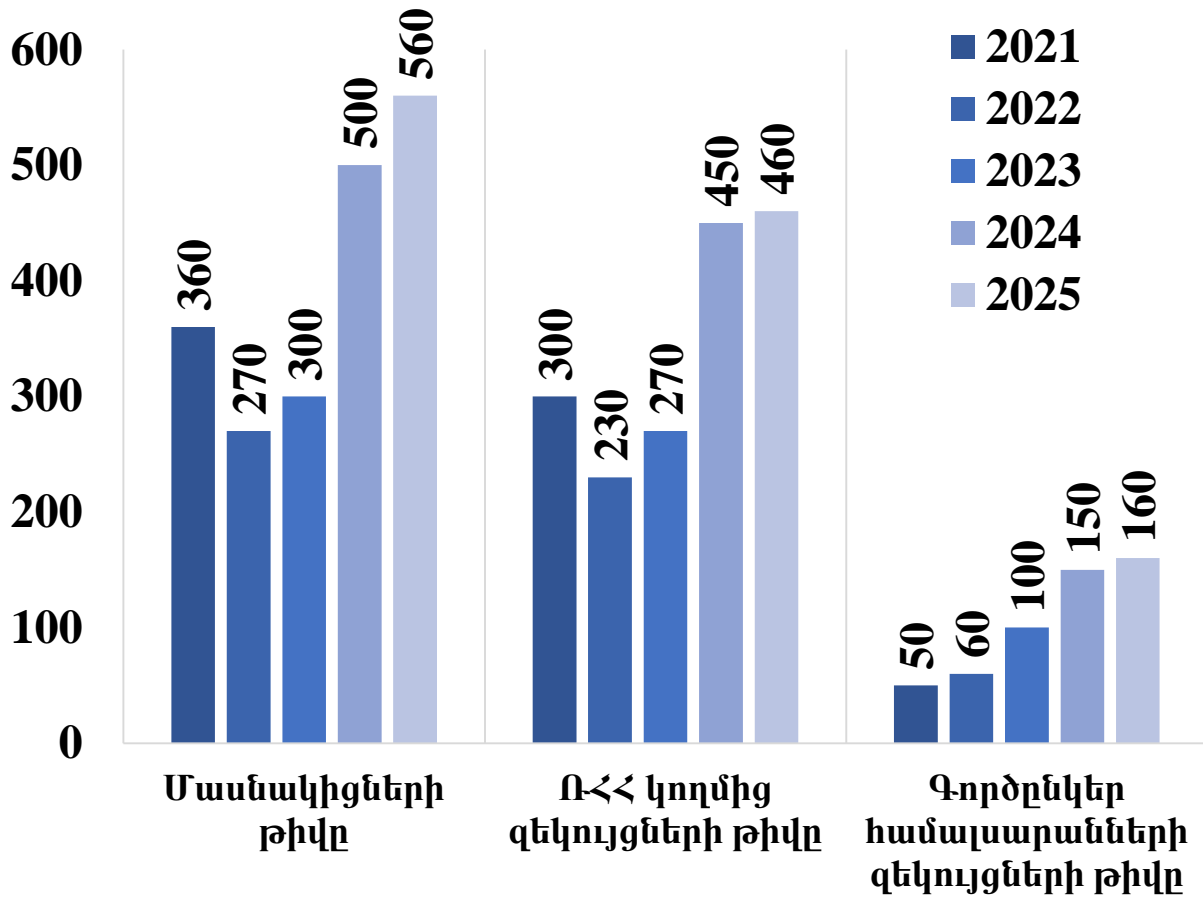
ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

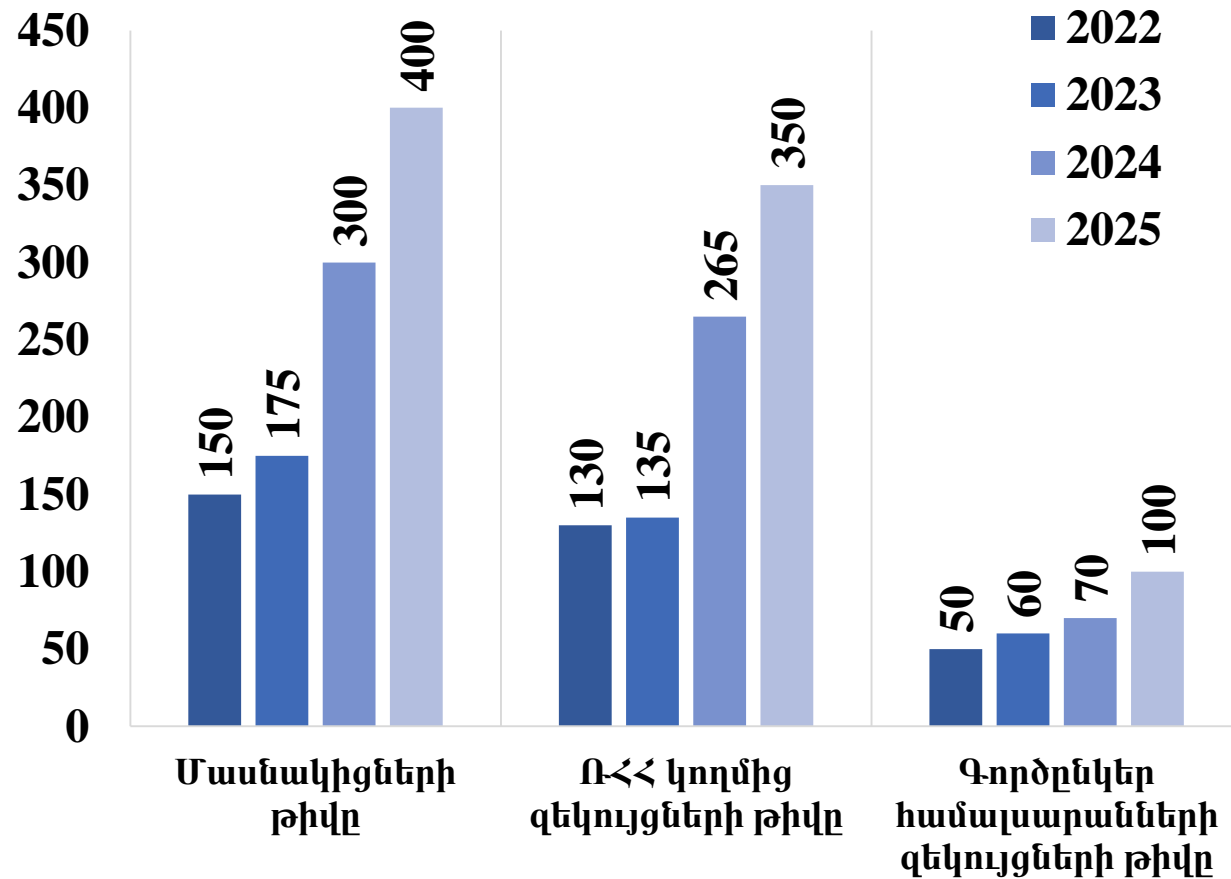
ՌՀՀ ամենամյա գիտաժողովներ

ՌՀՀ Միջազգային ամենամյա գիտաժողով

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՀՀ Միջազգային ամենամյա ուսանողական գիտաժողով

ԹՈՓ 20 ԱՄԵՆԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԳԻՏԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԸ

**Մարիամ Համբարձումի
Ոսկանյան**

**Դավիթ Բորիսի
Հայրապետյան**

**Վահե Սամվելի
Դավթյան**

**Այա Սուրենի
Բերբերյան**

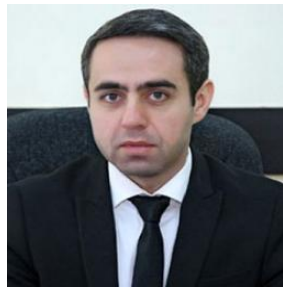
**Անի Համլետի
Գալստյան**

**Էդվարդ Մարտինի
Սանդոյան**

**Աշխեն Արտաշեսի
Հովհաննիսյան**

**Արթուր Սիրեկանի
Ղամբարյան**

**Մերի Աաֆիկի
Թադևոսյան**

**Էդուարդ Մուշեղի
Ղազարյան**

**Գառնիկ Սերոբի
Ասատրյան**

**Պարզև Սերգեյի
Ավետիսյան**

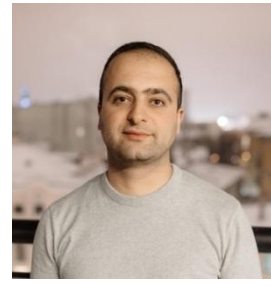
**Հովհաննես
Լավրենտի Սարգսյան**

**Շուշանիկ Արամի
Ղազարյան**

**Իրինա Բորիսի
Պետրոսյան**

**Սևակ Սենիկի
Սարգսյան**

**Իննա Ռորբերտի
Սարգսյան**

**Ռիննա Արտավազի
Միրումյան**

**Գևորգ Հրաչի
Դանագուլյան**

**Վիկտորիա
Ալեքսանդրի
Առաքելովա**

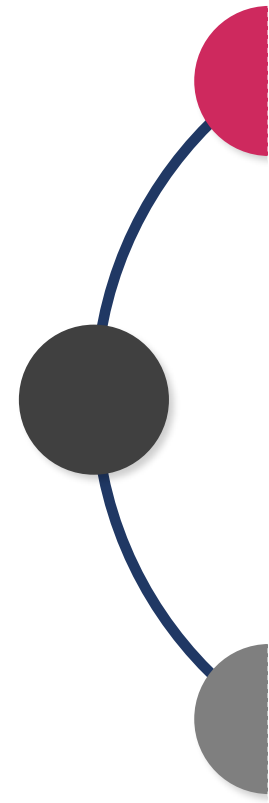
Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Կայուն տնտեսական աճի ապահովման կառուցվածքային և ինստիտուցիոնալ գործոնների ուսումնասիրություն երկարաժամկետ հեռանկարում
Գիտական ղեկավարներ՝ տ.գ.դ., պրոֆեսոր Է.Մ. Սանդոյան, տ.գ.դ., դոցենտ Մ.Հ. Ոսկանյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուղղված է կիրառական և էմպիրիկ հետազոտությունների իրականացմանը՝ երկարաժամկետ հեռանկարում կայուն տնտեսական աճ և զարգացում ապահովելու կառուցվածքային, ֆինանսական, կարգավորող, ինստիտուցիոնալ և այլ գործոնների վերաբերյալ: Հետազոտությունը շեշտադրում է զարգացող և անցումային տնտեսությամբ երկրները, ինչպես նաև Հայաստանի տնտեսական զարգացման հնարավորությունները: Մասնավորապես, հատուկ ուշադրություն է դարձվում զարգացող տնտեսություններում մակրոտնտեսական կարգավորմանը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Գնահատվել է Ռուսաստանի տնտեսությունից եկող արտաքին ցնցումների ազդեցությանը Հայաստանի վրա: Դեպի Ռուսաստան սպրանքների արտահանումն ունի ամենամեծ ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսական զարգացման վրա:
- Հաշվարկվել է Հայաստանի համախառն ներքին արդյունքի տնտեսական ակտիվության ոլորտների ընդհանուր գործունային արտադրողականությունը: Հաշվի են առնվել ընդհանուր գործունային արտադրողականության հիմնական բնութագրերը, ինչպես նաև Հայաստանի ոլորտների կապիտալազինվածությունը: Մշակվել և փորձարկվել է ֆիքսված էֆեկտներով պանելային ռեգրեսիոն մոդել:
- Առվտոռեգրեսիայի և բաշխված լագի (ADL) մոդելի միջոցով իրականացվել է էկոնոմետրիկ վերլուծություն՝ առանձին տնտեսական ճյուղերի աճի ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսական աճի վրա գնահատելու համար: Հետազոտության շրջանակներում առաջարկվել և հաստատվել է հետևյալ վարկածը. Հայաստանի տնտեսական աճը պայմանավորված է այն ճյուղերով, որոնք հանդիսանում են դեպի Հայաստանի տնտեսություն արտաքին գործոնների ազդեցության փոխանցման ուղիներ (արտաքին պահանջարկ, դրամական փոխանցումներ, ներդրումներ), ինչպիսիք են շինարարությունը և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Մեզաէկոնոմիկա և գյուղատնտեսական հիմնախնդիրներ
Գիտական ղեկավար՝ տ.գ.դ., պրոֆեսոր Հ.Ա. Բազրատյան

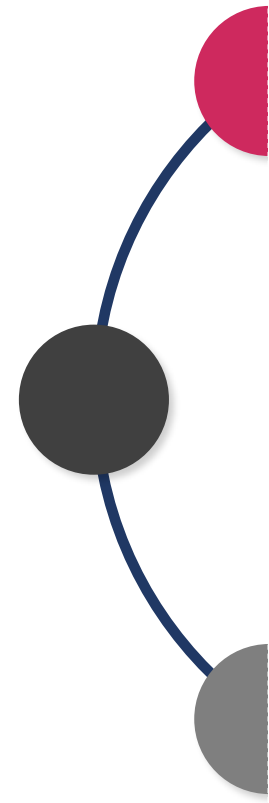
Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղության շրջանակներում ուսումնասիրվում են Մեզաէկոնոմիկայի ի հայտ գալու սկզբունքները, հասկացությունները և օրինաչափությունները: Դիտարկվում են ռեսուրսների առաջարկի, հունքի աճող համաշխարհային պակասուրդի և կլիմայի փոփոխության ազդեցությունը անհատների, սոցիալական խմբերի, կառավարությունների, պետությունների և պետությունների միավորումների վարքագծի վրա: Համաշխարհային տնտեսությունում ի հայտ է գալիս հավասարակշռության բողբոջին նոր համակարգ, որը ստեղծում է տնտեսական վարքագծի, ապրանքների, ծառայությունների և փողի արտադրության, փոխանակման և սպառման նոր նորմեր:

Աշխատանքը համեմատական վերլուծության մեթոդի կիրառման միջոցով, ցույց է տալիս ժամանակակից տնտեսագիտության հիմնական կատեգորիաների և հասկացությունների մեկնաբանման տարբերությունը՝ ինչպես ավանդական (մակրոտնտեսական, միկրոտնտեսական), այնպես էլ նոր (մեզատնտեսական) մոտեցումների տեսանկյունից:

Ուսումնասիրվում են մեզաէկոնոմիկայի դարաշրջանում արտադրության ծավալների չափման մարտահրավերները և քաղաքական ու տնտեսական ճգնաժամերի առանձնահատկությունները: Բննարկվում է այդ փոփոխությունների ազդեցությունը ժամանակակից տնտեսական միջավայրի վրա: Ուսումնասիրվում են մեզաէկոնոմիկայի դարաշրջանում փոխառությունների և դրամավարկային քաղաքականության հարցերը, և ուրվագծվում են պետական մեզաէկոնոմիկայի քաղաքականության հիմքերը:

Հիմնավորվում է, որ զարգացած արևմտյան երկրները, ձգտելով միաբևեռ աշխարհի, փորձում են միակողմանիորեն շահագործել համաշխարհային տնտեսության առավելությունները: Սա ստեղծում է դիմադրություն. օգուտները պետք է երկկողմանի լինեն: Սա հանգեցնում է բազմաբևեռ աշխարհի տեսլականի, որը հիմնված է գյուղատնտեսության, համատեղ, մեզաէկոնոմիկայի սկզբունքների վրա:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Մարդկային կապիտալի զարգացումը որպես Հայաստանի տնտեսական աճի և զարգացման հիմնարար գործոն

Գիտական ղեկավար՝ տ.գ.թ., դոցենտ Ա.Հ. Գալստյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունը ներառում է ուսումնասիրություններ մարդկային կապիտալի զարգացման վերաբերյալ՝ կենտրոնանալով վարքագծային գործոնների վրա: Վերջին ուսումնասիրությունները ներառում են ինչպես մարդկային կապիտալի զարգացման վրա վարքագծային գործոնների ազդեցության մեխանիզմների միջազգային համեմատական վերլուծություն, այնպես էլ Հայաստանում աշխատանքի արտադրողականության վրա ազդող գործոնների տարածաշրջանային վերլուծություն: Ուսումնասիրության արդյունքում զարգացած և զարգացող երկրների ընտրանքի համար մշակվել են վստահության, աշխատասիրության, էթիկական խստության և սոցիալականության համախառն ամփոփ ինդեքսներ: Բացահայտվել է այս ինդեքսների ազդեցությունը մարդկային կապիտալի ձևավորման ցուցանիշների վրա: Մշակվել է ֆիքսված էֆեկտներով մարզային պանելային ռեգրեսիոն մոդել, որը բացահայտել է Հայաստանի մարզերում աշխատանքի արտադրողականության վրա ազդող հիմնական գործոնները:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Զարգացած և զարգացող երկրներում բացահայտվել է վարքագծային գործոնների (վստահության, աշխատասիրության, էթիկական խստության և արտոցիալականության գործոններ) քանակական ազդեցությունը մարդկային կապիտալի զարգացման և ֆինանսական գրագիտության ցուցանիշների վրա, ինչն ընդհանուր է վարքագծային տնտեսագիտության ոլորտում հետազոտությունների ավանդական միկրոտնտեսական ուղղվածությունը:
- Բացահայտվել է ավանդական արժեքների ազդեցությունը ԵԱՏՄ երկրներում տնտեսական վարքագծի և մարդկային կապիտալի որակի վրա, և ընդգծվել են դրանց ազդեցության մեխանիզմները՝ հիմնվելով ինստիտուցիոնալ և սոցիալ-մշակութային միջավայրի բնութագրերի վրա:
- Հաշվարկվել են աշխատանքի արտադրողականության ցուցանիշները Հայաստանի մարզերում, և բացահայտվել են դրա տարբերակումը որոշող հիմնական գործոնները, այդ թվում՝ արդյունաբերականացման մակարդակը և կրթական ու առողջապահական ենթակառուցվածքների որակը: Մշակվել և փորձարկվել է ֆիքսված էֆեկտներով պանելային ռեգրեսիոն մոդել:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Տնտեսական ներուժի վերաբերյալ հիմնական, կայուն աճի ապահովման և փոքր բաց տնտեսությունների մակրոտնտեսական հարմարվողականության հիմնախնդիրները կրկնվող էկզոգեն ցնցումների համատեքստում

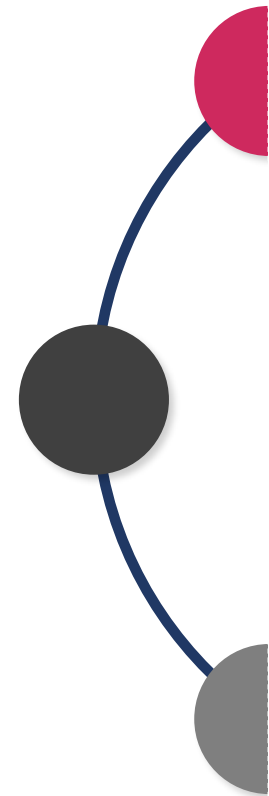
Գլխավոր ղեկավար՝ տ.գ.դ., դոցենտ Ի.Բ. Պետրոսյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղության շրջանակներում իրականացվում են ուսումնասիրություններ, որոնք կենտրոնանում են փոքր բաց տնտեսությունների, մասնավորապես Հայաստանի Հանրապետության, ներուժի փոփոխությունների համապարփակ մակրոտնտեսական գնահատման վրա՝ կրկնվող արտաքին ցնցումների և նոր աշխարհաքաղաքական իրողության պայմաններում: Ուշադրության կենտրոնում է տնտեսական ներուժի վերափոխման վերլուծությունը, ինչպես նաև կայուն տնտեսական աճի սահմանափակումների և նոր աղբյուրների բացահայտումը: Ուղղության շրջանակներում ստացված արդյունքները օգտագործվում են մակրոտնտեսական քաղաքականության ճշգրտումները և տնտեսական դիմադրողականության բարձրացման մեխանիզմները հիմնավորելու համար:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել է համապարփակ մոտեցում՝ 2020-2023 թթ. հետո Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական ներուժի փոփոխությունները գնահատելու համար, որը թույլ է տալիս բացահայտել կառուցվածքային տեղաշարժերը, խոցելիությունները և նոր աճի հնարավորությունները կրկնվող էկզոգեն ցնցումների ազդեցության պայմաններում:
- Ստացվել և փորձարկվել են մակրոտնտեսական դիմաձիգայի և տնտեսական աճի սահմանափակումների վրա էկզոգեն ցնցումների ազդեցության մեխանիզմների վերլուծության վերաբերյալ գիտական արդյունքներ, որոնք ներկայացվել են գրախոսվող հրատարակումներում և միջազգային ու համառուսական գիտաժողովներում:
- Մշակվել են գիտականորեն հիմնավորված եզրակացություններ և առաջարկություններ՝ մակրոտնտեսական քաղաքականության մոտեցումները վերանայելու և կայուն տնտեսական աճի քաղաքականություն իրականացնելու համար՝ հաշվի առնելով փոփոխվող տնտեսական ներուժը և նոր աշխարհաքաղաքական իրողությունը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Կառավարման գիտության վերափոխման մեթոդաբանական և կիրառական հիմքերը 21-րդ դարում*

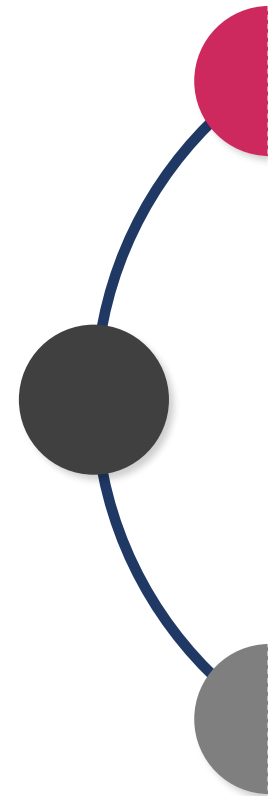
Գիտական ղեկավարներ. *տ.գ.դ., պրոֆեսոր Ա.Մ. Սուվարյան, տ.գ.թ., դոցենտ Հ.Ա. Կոչոյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունը նվիրված է կառավարման տեսության և պրակտիկայի ձևավորման և զարգացման ժամանակակից ասպեկտներներին՝ բացահայտելով կառավարման մեխանիզմների մեթոդաբանական հիմքերը և դրանց տարրերը:

Հետազոտության շրջանակներում վերլուծվում է առաքելության և նպատակների միջև եղած կապը, ուսումնասիրվում է կառավարման սկզբունքների դասակարգումները և առաջարկվում է եզակի դասակարգում, որը հաշվի է առնում 21-րդ դարի գիտության առանձնահատկությունները: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում կառավարման գործընթացների ուսումնասիրության քառաչափ մոտեցմանը, որի շրջանակներում կառավարման գործառույթները համակարգված են չորս ոլորտների՝ կանխատեսում, կազմակերպում, առաջնորդություն և վերահսկողություն:

Մանրամասն ուսումնասիրվում են կառավարման տեղեկատվական համակարգերը, ժամանակակից տեխնոլոգիաների դերը կառավարման որոշումների օպտիմալացման գործում, ինչպես նաև հաղորդակցության առանձնահատկությունները և կառավարման հարաբերությունների կառուցվածքը 21-րդ դարի կազմակերպություններում:

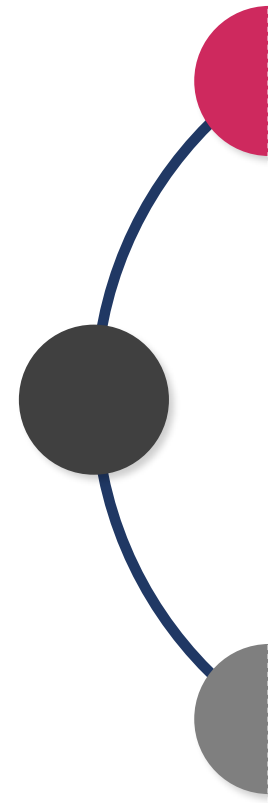
Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Տարածքային, քաղաքային և մունիցիպալ կառավարում
Գիտական ղեկավար՝ տ.գ.թ., դոցենտ Ա.Ա. Ավետյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուղղված է տարածքային, մունիցիպալ և քաղաքային կառավարման կիրառական կողմերի հետազոտմանը՝ ինստիտուցիոնալ վերափոխման համատեքստում: Ուսումնասիրվում են մունիցիպալ ծառայությունների մոդելները, տարածքային փոխազդեցության մեխանիզմները, կառավարչական արդյունավետության բարելավման գործիքները և միջազգային փորձի ադապտացիան հնարավորությունները: Հետազոտությունները կրում են միջառարկայական բնույթ և ուղղված են գիտական մոտեցումների մշակմանը՝ հանրային կառավարման համակարգը բարելավելու և կառավարչական անձնակազմի կարողությունները բարձրացնելու համար:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ստացվել է Հայաստանի Հանրապետության մունիցիպալ աշխատողների մասնագիտական կարողությունների ընդհանրացված նկարագրություն, և բացահայտվել են դրանց զարգացման հիմնական ուղղությունները ժամանակակից պետական կառավարման համատեքստում:
- Հետազոտության արդյունքների հիման վրա սկիզբ է առել համայնքային աշխատողների կարողությունների զարգացման գիտականորեն հիմնավորված ծրագրերի մշակումը, որոնք ուղղված են կառավարման պրակտիկայի արդյունավետության և համայնքային կառավարման որակի բարելավմանը:
- Չեղարկվել է կայուն հետազոտական միջավայր, որն ապահովում է ուսանողների ներգրավվածությունը գիտական գործունեության մեջ և գիտական կարողությունների զարգացումը կառավարման ոլորտում: Ուղղության գիտական ղեկավարը որպես փորձագետ ընդգրկվել է ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարին կից Հանրային խորհրդում:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Ծուկայական համակարգի արդիականացումը և կապիտալիզմը որպես նյութական ապրանքների արտադրության և բաշխման մեթոդ

Գիտական ղեկավար՝ տ.գ.դ., պրոֆեսոր Կ.Վ. Մարգարյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Չնայած կապիտալիզմի այլընտրանքների թվացյալ բացակայությանը, ավանդական շուկայական հարաբերությունների նկատմամբ դիմադրությունն ամբողջ աշխարհում ընդլայնվում է: Ծուկայի բարոյական քննադատությունը հիմնված է վատ դրդապատճառներին՝ անբարոյական սկզբունքներն ու անցանկալի արդյունքները խթանելու հակվածությանը նախապատվություն տալու վրա: Ավելին, համընդհանուր դրույթ է դառնում, որ շուկան անարդար է:

Այսպիսով, կապիտալիզմի բարեփոխումների տնտեսական նպատակն է ստեղծել բնական պայմաններ դիմամիկ տնտեսական աճի համար և հաղթահարել եկամտի սահմանափակումների պայմաններում պահանջարկի սպառման հետ կապված սահմանափակումները:

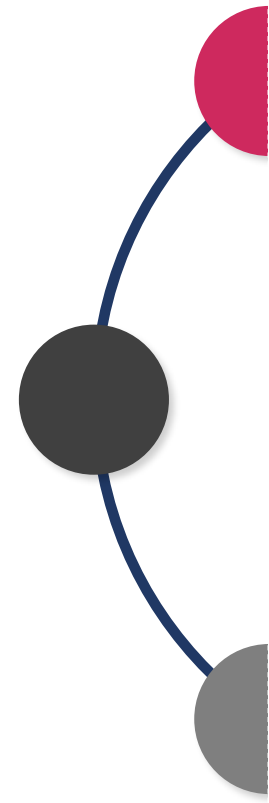
Պետք է նաև նշել, որ պարտադիր բազային եկամուտը թույլ կտա մարդկանց թողնել անհետաքրքիր, բայց շահութաբեր աշխատանքը և զբաղվել իրենց սրտի աշխատանքով, ինչը կապիտալիստական վերակառուցման և մարդկային զարգացման կարևորագույն գործառույթ է: Չբաղվածության վերաբերյալ կարևոր է նշել պարտադիր բազային եկամտի դերն առաջիկա ավտոմատացման հեղափոխության և աշխատողների զգալի մասի համար առաջնային եկամտի հնարավոր կորստի համատեքստում:

Մեր կարծիքով, ռուսական հասարակության առջև ծառայած հիմնական խնդիրներն ազգային ինքնության լրոգումն ու շատ քաղաքացիների ցածր ինքնագնահատականն են, որոնք տուժել են ԽՍՀՄ փլուզումից և լիբերալ գաղափարների հրաշագործ ուժի հանդեպ հավատի հետագա փլուզումից:

Մարդիկ, հասկանալիորեն, ապշած են. ի՞նչ պետք է անեն, եթե անկախ նրանից, թե ինչի են հավատում, ոչինչ չի բարելավում իրենց բարեկեցությունը:

Այս խնդիրները լուծելու համար անհրաժեշտ է ձևավորել ապագա հասարակական կարգի նոր ըմբռնում և ձևակերպել ներքին առաջընթացի գաղափար, որը մարդկանց մոտ կզարգացնի տնտեսական նվաճումների նկատմամբ սեփականության զգացում: Նրանց անհրաժեշտ է կոնկրետ, շոշափելի ուղեցույց, որը կհամապատասխանեցնի նրանց անձնական ճակատագիրը երկրի ճակատագրին և կապահովի անցումը նոր կենսակերպի:

Նրանք պետք է հասկանան, որ պետությունը կախված է նրանց գործունեությունից և արձագանքում է նրանց ջանքերին՝ եկամուտների ավելի արդար բաշխմամբ: Ըստ էության, մենք խոսում ենք նոր «սոցիալական պայմանագրի» ձևավորման մասին, որը Ռուսաստանին անհրաժեշտ է ոչ միայն տնտեսության, այլև հասարակության նոր մոդել կառուցելու համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Մեդիա իրավունք. մեդիա ոլորտի կարգավորման իրավական հարցերը և դատական գործերի լուսաբանման առանձնահատկությունները

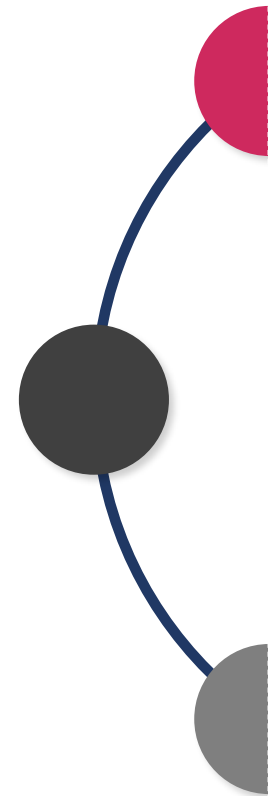
Գիտական ղեկավար՝ ք.գ.թ., դոցենտ Մ.Վ. Ալեքյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Գիտական ուղղությունը կրում է միջառարկայական բնույթ, իրականացվում է Երավունքի ինստիտուտի մասնագետների, իրավաբանական փորձագետների և առաջատար հայկական ՉԼՍ խմբագիրների հետ համատեղ: Ուղղությունը կենտրոնանում է Հայաստանում լրատվամիջոցների կարգավորման հետ կապված իրավական հարցերի ուսումնասիրության, դատական գործերի լուսաբանման առանձնահատկությունների ուսումնասիրության, առաջատար միջազգային փորձի համեմատական վերլուծության անցկացման և մեդիա իրավունքի զարգացման վերաբերյալ փորձագիտական առաջարկությունների մշակման վրա, որը լրագրության շատ թերուսումնասիրված ոլորտ է Հայաստանում: Հետազոտությունը նաև ուսումնասիրում է թվային տեխնոլոգիաների, մասնավորապես արհեստական բանականության, ազդեցությունը լրատվամիջոցների վրա, արհեստական բանականության ազդեցությունը տեղեկատվական հոսքերի վրա, կեղծ բովանդակության նոր տեսակների ի հայտ գալը և հեղինակային իրավունքի հետ կապված հարցերը: Դիտարկվում են նաև խոսքի ազատության և գրաքննության հարցերը ազգային և պետական անվտանգության համատեքստում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ստացվել է Հայաստանի Հանրապետության մեդիա ոլորտի իրավական հարցերի ընդհանրացված նկարագրություն, և բացահայտվել են մեդիա իրավունքի զարգացման հիմնական ուղղությունները՝ թվային տեխնոլոգիաների ոլորտում արագ ներդրման համատեքստում:
- Հետազոտությունների արդյունքների հիման վրա, Scopus-ում ինդեկսավորված ամսագրերում հրատարակումներից բացի, մագիստրոսական դասընթացներն ու ծրագրերն այժմ ներառում են մեդիա իրավունքի ոլորտում մասնագիտական կարողությունների զարգացման վերաբերյալ թեմաներ: Սա ապահովում է ուսանողների ներգրավվածությունն այս ոլորտի հետազոտություններում և համապատասխան ակադեմիական կարողությունների զարգացումը:
- Նախատեսվում է մշակել որակավորման բարձրացման դասընթացներ մեդիա ոլորտի ներկայացուցիչների համար:
- Երկարաժամկետ և հետևողական հետազոտություններ ապահովելու համար ստեղծվել է կայուն հետազոտական միջավայր և գործընկեր փորձագիտական խումբ, որը ապագայում կարող է անհրաժեշտ հիմք հանդիսանալ մասնագիտացված ձեռնարկների և մեթոդական ժողովածուների հրատարակման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Տիեզերական կենսաբանություն
Գիտական ղեկավարներ՝ Կ.գ.դ., պրոֆեսորի պ/կ Ա.Ա. Առաքելյան, Կ.գ.թ. Ռ.Վ. Չախարյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտության նպատակն է ուսումնասիրել գեների էքսպրեսիայի երկարաժամկետ փոփոխությունների ազդեցությունը տիեզերական ճառագայթման և մեկուսացման պայմաններում: ՀՀ ԳԱԱ Մոլեկուլային կենսաբանության ինստիտուտի հետ համատեղ իրականացված հետազոտությունները C57BL/6J մկների վրա ցույց են տվել սրտամկանի տրանսկրիպտոմի երկարաժամկետ, սեռ-յուրաստիպ փոփոխություններ՝ պայմանավորված խառը տիեզերական ճառագայթմամբ: Հայտնաբերվել են գեներ, որոնք կապված են հիպերտրոֆիկ կարդիոմիոպաթիայի և նեյրոդեգեներացիայի հետ:

AMADEE-24 Մարսի 15-օրյա անալոգային առաքելության ընթացքում անալոգային տիեզերագնացների արյան մոլեկուլային պրոֆիլավորումը բացահայտել է կենսաբանական տարիքի արագ, սակայն դարձելի աճ, ինչը հաստատվում է թելոմերների կարճացմամբ և տրանսկրիպտոմային «ժամացույցի» ցուցանիշի բարձրացմամբ: Արյան բջիջների գեների դիֆերենցյալ էքսպրեսիայի վերլուծությունը ցույց է տվել չկոդավորող ՌՆԹ-ների էքսպրեսիայի նվազում և սուր ու քրոնիկ բորբոքային պատասխանի գեների հիպերէքսպրեսիա:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Խառը տիեզերական ճառագայթման երկարաժամկետ ազդեցությունն առաջացնում է սրտամկանի տրանսկրիպտոմի կայուն սեռ-սպեցիֆիկ փոփոխություններ՝ մեծացնելով երկարատև առաքելությունների հետ կապված առողջական ռիսկերը:
- Մեկուսացման և Մարսի անալոգային առաքելության պայմաններում դիտվում է կենսաբանական ծերացման և քրոնիկ բորբոքման արագ, բայց դարձելի արագացում, որն արտացոլում է օրգանիզմի համակարգային պթեոմային արձագանքը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Կառուցվածքային կենսաինֆորմատիկա
Գիտական ղեկավար՝ Կ.գ.թ. Լ.Ս. Հունանյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունների արդյունքում ստացվել են հիմնարար տվյալներ TRPC6, TRPC3 և TRPC7 ալիքների մոդուլյացիայի վերաբերյալ՝ պիպերազինների որոշ ածանցյալների հետ կոմպլեքսներ ձևավորելիս: Պարզվել է, որ ուսումնասիրված միացություններից մեկը (*cmp2*) ցուցաբերում է կապման բարձր պարամետրեր TRPC6-ի հետ փոխազդեցության ժամանակ, ինչը կարևոր դեր է խաղում նեյրոններում կալցիումի հոմեոստազի պահպանման մեջ, և որի ակտիվացումը հանգեցնում է սինսպտոպաշտպանիչ ազդեցության: *In silico*, *in vitro* և *in vivo* ստացված արդյունքները ցույց են տալիս, որ *cmp2*-ը TRPC6-ի ընտրողական ակտիվատոր է և չի ազդում TRPC ընտանիքի այլ անդամների վրա: Բացի այդ, ցույց է տրվել, որ պիպերազինային շարքի որոշ ընտրված թեկնածուներ հանդիսանում են ԱԽԷ և ԲուԽԷ ինհիբիտորներ, որոնք կարևոր դեր են խաղում Ալցհայմերի հիվանդության խոլիներգիկ տեսության մեջ:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել է TRPC6, TRPC3 և TRPC7-ի համար քիմիական միացությունների կենսասկոպիկության գնահատման մոդել:
- Բացահայտվել են *cmp2*-ի մուլտիթիրախային հատկությունները և ազդեցության մեխանիզմները TRPC6, TRPC3, TRPC7, ԱԽԷ և ԲուԽԷ-ի վրա:
- Ստեղծվել է նոր քիմիական միացությունների գրադարան՝ «առաջատար միացությունների» ֆարմակոֆորային հատկանիշների հիման վրա՝ Ալցհայմերի հիվանդության պարզեցնելու ներգրավված համակցված թիրախների հետագա ուսումնասիրությունների համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Որոշ ֆիտոպրեպարատների նեյրոստրոպ հատկությունների ուսումնասիրություն

Գիտական ղեկավար՝ Կ.գ.թ., դոցենտ Ս.Գ. Տիրացության

Հակիրճ ամփոփագիր

Ուղղությունը նվիրված է տարբեր ֆիտոպրեպարատների նեյրոստրոտեկտիվ ազդեցության բացահայտմանը *in vivo*, *in vitro* և *in silico* մեթոդներով՝ Ալցհայմերի հիվանդության կենդանական մոդելի վրա: Բուսական ծագման դեղամիջոցներն ու սննդային հավելումները կարող են կանխարգելել կամ մեղմել նեյրոդեգեներատիվ պայթզենեզը:

Գիտարկվել են պայթզենեզի հիմնական մոլեկուլային թիրախները՝ մոնոամինօքսիդազա-B, մոնոամինօքսիդազա-A, գեֆիրին սպիտակուցը և գլիկոգեն սինթազ կինազա-3β: Ալցհայմերի հիվանդության դեպքում դիտվում է զամմա-ամինոթրոպիրաթթվի (ԳԱՄԿ) սիզնալային փոխանցման խանգարում, իսկ հիպոկամպի աստրոցիտներում դիտվում են ԳԱՄԿ-ի բարձր մակարդակներ:

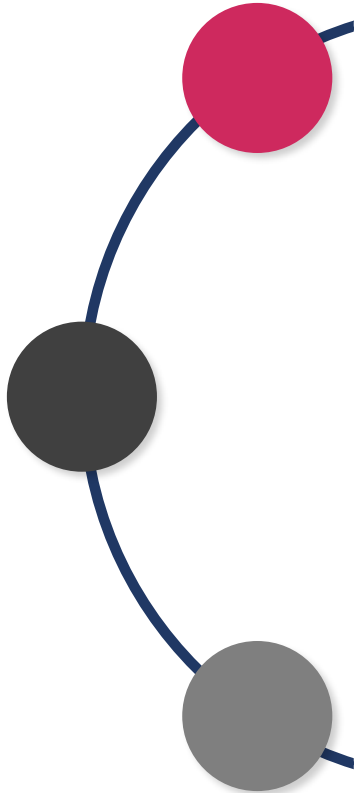
2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Էլեկտրաֆիզիոլոգիական և հիստոմորֆոլոգիական վերլուծությունները ցույց են տվել, որ արտեմիզինինը և դիհիդրոարտեմիզինինն ունեն ուժեղ նեյրոպաշտպանիչ ազդեցություն, առավել արտահայտված՝ դիհիդրոարտեմիզինինի դեպքում:
- *In silico* ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ արտեմիզինիններն ու ֆլավոնոիդները բարձր աֆինությամբ փոխազդում են ինտերնեյրոնների կառուցվածքային սպիտակուց գեֆիրինի հետ:
- Ֆիտոպրեպարատները ցուցաբերել են MAO-B-ի նկատմամբ ուժեղ ինհիբիտորային պոտենցիալ՝ համադրելի սելեգիլինի ազդեցության հետ, ինչը նոր հնարավորություններ է ստեղծում նեյրոդեգեներատիվ հիվանդությունների բուժման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Նանոբժշկական հետազոտություններ
Գիտական ղեկավար՝ Կ.գ.թ., դոցենտ Ա.Ա. Հովհաննիսյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Առողջապահության համընդհանուր խնդիրները, որոնք արտացոլված են ՄԱԿ-ի «Կայուն զարգացման նպատակներ» օրակարգում, պահանջում են նորարարական և արդյունավետ թերապևտիկ մոտեցումների ներդրում: Այս համատեքստում նանոբժշկության, կենսաբժշկության և կենսաինֆորմատիկայի ժամանակակից ուղղությունները հնարավորություն են տալիս մշակելու բազմամոդալ, թիրախային և բարձր արդյունավետ թերապևտիկ միջոցներ՝ նվազագույն կողմնակի ազդեցություններով: Հետազոտության նպատակն է բնական միացությունների կենսաբանական հատկությունների ուսումնասիրությունն ու գնահատումը, դրանց կենսաբանական ակտիվության կանխատեսման համար մեքենայական ուսուցման մոդելների մշակումը, մուլտիմոդալ նանոկառուցվածքների սինթեզը և դրանց համալիրների ստացումը ղեղամիջոցների և բնական ակտիվ միացությունների հետ: Ստացված արդյունքները նպաստում են նանոբժշկության մեջ նոր թերանոստիկական մոտեցումների զարգացմանը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության գիտական և կրթական ներուժի բարձրացմանը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ստանդարտացվել են կենսաբանական ակտիվ հատկություններ ունեցող բուսական էքստրակտներ:
- Մինթեզվել են կենսահամատեղելի նանոմասնիկներ, ստացվել են դրանց համալիրները բնական միացությունների և ղեղամիջոցների հետ:
- Գնահատվել են նանոհամալիրների հակամանրէային, ցիտոտոքսիկ, հակաօքսիդանտային և նեյրոպաշտպանիչ ազդեցությունները, որոնք խոստումնալից են սոցիալական նշանակալի հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Պիրիմիդինի հիման վրա կենսասակտիվ ազահետերոցիկլների սինթեզի նոր մեթոդների մշակում՝ հանգուցային ազոտի ատոմով*

Գիտական ղեկավար՝ ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, ք.գ.դ., պրոֆեսոր Գ.Գ. Դանագուլյան

Հակիրճ ամփոփագիր

«Կենսասակտիվ ազահետերոցիկլների սինթեզի» լաբորատորիայում (ղեկ.՝ Գ. Դանագուլյան) իրականացվել է տրիագոլի և պիրիմիդինի նոր ածանցյալների սինթեզ: Ազոտպիրիմիդինների 10 նմուշների հակաուռուցքային ակտիվության ուսումնասիրությունները, որոնք իրականացվել են Սանկտ Պետերբուրգի Պոլիտեխնիկական համալսարանի «Կենսասակտիվ միացությունների միկրոկապտուլացման և վերահսկվող մատակարարման» լաբորատորիայում, ցույց են տվել, որ նմուշները ակտիվ են կոյոռեկտալ քաղցկեղի և կրծքագեղձի քաղցկեղի նկատմամբ:

Լավագույն արդյունքներ ցուցաբերել են DGV-44, DGV-41 և DGV-49 նմուշները՝ 60–84 %-ով ճնշելով ուռուցքի աճը: Սանկտ Պետերբուրգի Պետրոս Մեծի անվան Պոլիտեխնիկական համալսարանում իրականացված կենսաբանական ուսումնասիրությունների արդյունքները ցույց են տվել, որ տվյալ միաց

Սանկտ Պետերբուրգի Պետրոս Մեծի անվան Պոլիտեխնիկական համալսարանում իրականացված կենսաբանական հետազոտությունների արդյունքների համաձայն՝ տվյալ միացությունների դասը օժտված է նաև հակավիրուսային ակտիվությամբ և ունի բակտերիոստատիկ ազդեցություն: Դեկտեմբերին պոլիտեխնիկական համալսարան են ներկայացվել ՀՀ-ում սինթեզված 15 նոր նյութերի նմուշներ:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Միջազգային գիտաժողովներում ներկայացվել են հրավիրված զեկույցներ՝ նվիրված պիրիմիդինների և ազոտպիրիմիդինների նուկլեոֆիլ փոխակերպումներին, որոնք արտացոլում են բազմաձևա հետազոտությունների համակարգումը և նոր գիտական մոտեցումները:
- Մշակվել և ներկայացվել է գիտամանկավարժական մոտեցում՝ քիմիայի դասավանդման մեջ գիտահանրամատչելի փաստերի կիրառման համար, որը նպաստում է առարկայի նկատմամբ մոտիվացիայի և ընթերցման բարձրացմանը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Հետերոցիկլերի ածանցյալների սինթեզ միկրոսլիքային (ՄՍ) և ուլտրաձայնային (ՈւՉ) նառագայթման ազդեցությամբ*
Գիտական ղեկավար՝ *ք.գ.դ., պրոֆեսոր Ա.Փ. Ենգոյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Գիտական հետազոտությունները նվիրված են հետերոցիկլային միացությունների մշակմանն ու ուսումնասիրմանը՝ «կանաչ» սինթեզի մեթոդների կիրառմամբ, ինչպես նաև դրանց կենսաբանական ակտիվության և գործնական կիրառման վերլուծությանը: Աշխատանքը ներառում է միկրոսլիքային և ուլտրաձայնային մոտեցումներ, *in silico* մոդելավորում և միացությունների դեղաբանական ու ագրոկենսաբանական պոտենցիալի փորձարարական գնահատում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել և փորձարկվել են էկոլոգիապես անվտանգ *one-pot* միկրոսլիքային սինթեզի մեթոդներ պիրիմիդինային, պիրազոլային և պիրիդազինային ածանցյալների ստացման համար:
- Իրականացվել են համալիր *in silico* և փորձարարական հետազոտություններ, ինչպես նաև HPLC վերլուծություն բնական մատրիցներում կենսասակտիվ միացությունների համար, որոնք հաստատել են ստացված արդյունքների բարձր կիրառական ներուժը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Կենսասակտիվ նեյրոտրոֆինների փորձարարական և in silico հետազոտություններ. մոլեկուլային դոքինգ, դեղաբանական մոդելավորում
Գիտական ղեկավար՝ ք.գ.թ., դոցենտ Ա.Մ. Գրիգորյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունն ուղղված է պոտենցիալ-կախյալ նատրիումական ալիքների դերի ուսումնասիրմանը ուռուցքային ինվազիայի և մետաստազավորման գործընթացներում: Տետրոդոտոքսինը դիտարկվում է որպես VGSC-ների սելեկտիվ բլոկատոր, և գնահատվում է դրա հակամետաստատիկ պոտենցիալը: Քննարկվում է տետրոդոտոքսինի դոզավորման օպտիմալացման հնարավորությունը՝ մետաստազավորման ճնշման նպատակով՝ պահպանելով մարդու օրգանիզմի համար անվտանգ թունավորության մակարդակը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ուսումնասիրվել են պոտենցիալ-կախյալ նատրիումական ալիքների մասնակցության մոլեկուլային մեխանիզմները ուռուցքային ինվազիայի և մետաստազավորման գործընթացներում:
- Հիմնավորվել է Nav1.7 ալիքի՝ որպես թերապևտիկ թիրախի հեռանկարայնությունը հակամետաստատիկ մոտեցումների մշակման համար:

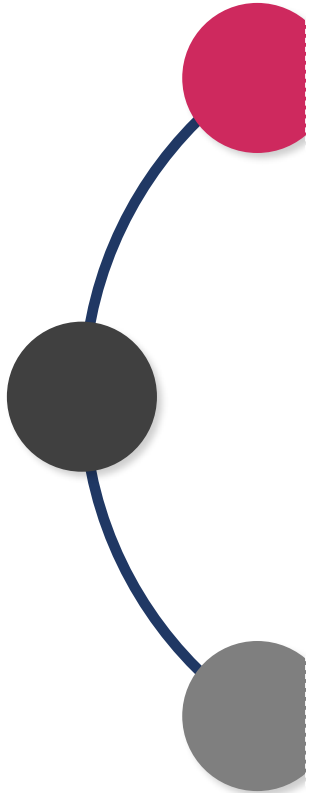
Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Ֆունկցիոնալ փոխարինված ցիկլոպրոպանների և դրանց հիման վրա ֆիզիոլոգիապես ակտիվ միացությունների սինթեզ*
Գիտական ղեկավար՝ *ք.գ.թ., դոցենտ Ա.Ռ. Միքայելյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունը նվիրված է ցիկլոպրոպանկարբոնաթթուների ֆունկցիոնալ դերիվատիզացիային՝ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի զարգացման նոր կարգավորիչների ստեղծման նպատակով: Ստացված արդյունքներն ուղղված են արդյունավետ և էկոլոգիապես անվտանգ սննի կարգավորիչների մշակման գիտական հիմքի ձևավորմանը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել և օպտիմալացվել են ցիկլոպրոպանկարբոնաթթուների ֆունկցիոնալ դերիվատիզացիայի մեթոդներ, որոնք ապահովում են պոտենցիալ կարգավորիչ ակտիվություն ունեցող նոր կառուցվածքների ստացում և սինթեզի բարձր վերարտադրելիություն:
- Ստացվել և բնութագրվել են ցիկլոպրոպանկարբոնաթթուների նոր սծանցյալների շարքեր, իրականացվել է դրանց քիմիական և կենսաբանական նշանակալի հատկությունների նախնական վերլուծություն:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Սևանա լճի գետերի հիդրոբիոնոսների վրա ադրոտոման ազդեցության էկոտոքսիկոլոգիական գնահատում*
Գիտական ղեկավար՝ *տ.գ.թ., դոցենտ Հ.Ֆ. Մելքոնյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտություններն ուղղված են ջրային օբյեկտների որակի, իխտիոֆաունայի վիճակի և կենսամիջավայրի գնահատմանը, ինչպես նաև մարդածին ազդեցության գործոնների բացահայտմանը: Մոլորիբիոմարկերային մոտեցման կիրառումը հնարավորություն է տալիս օբյեկտիվորեն գնահատել ջրային օրգանիզմների առողջական վիճակը և էկոհամակարգերի էկոլոգիական կայունությունը՝ ձևավորելով գիտական հիմք ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգի, պահպանության և ռացիոնալ կառավարման համար:

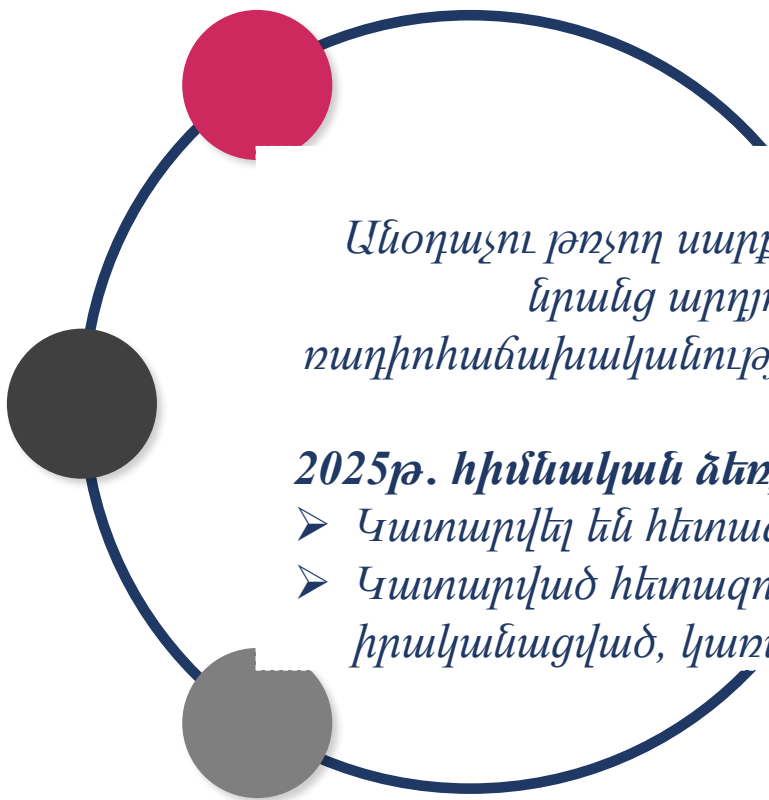
2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել և ընդհանրացվել են գետերի և ջրամբարների էկոլոգիական վիճակի կենսասախտորոշման մեթոդները:
- Բազմակենսամարկերային մոտեցման կիրառմամբ իրականացվել է Սևանա լճի սիգի վիճակի և նրա կենսամիջավայրի որակի գնահատում, որը հաստատել է մեթոդի արդյունավետությունը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Առաջատար SS և բարձր տեխնոլոգիաներ*
Գիտական ղեկավար՝ *տ.գ.թ., դոցենտ Ա.Կ. Ահարոնյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Անօդաչու թռչող սարքերի (ԱԹՍ) դեմ կիրառվող ինտելեկտուալ ռադիոիդացման համակարգերի մշակում և նրանց արդյունավետության բարձրացում՝ լայնաշերտ, ծրագրային կերպով կառավարվող ռադիոհաճախականության գեներատորների և FPGA հարթակում իրականացված ալգորիթմների կիրառմամբ:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Կատարվել են հետազոտություններ և մշակվել է ինտելեկտուալ ռադիոիդացման համակարգ:
- Կատարված հետազոտությունների հիման վրա նախագծվել և պատրաստվել է FPGA հարթակի վրա իրականացված, կառավարվող հաճախականությամբ լայնաշերտ գեներատոր:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Քվանտային նանոկառուցվածքների էլեկտրոնային և օպտիկական հատկությունների հետազոտություն

Գիտական ղեկավարներ՝ Փ-մ.գ.դ., պրոֆեսոր Է.Մ. Ղազարյան, Փ-մ.գ.դ., պրոֆեսոր Կ.Ա. Ահարոնյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Իրականացվել են GaAs/AlGaAs տարբեր երկրաչափությամբ քվանտային կետերի օպտիկական և մագնիսական հատկությունների տեսական ու հաշվարկային հետազոտություններ: Մշակվել են հիբրիդային մոդելներ, որոնք համատեղում են վերջավոր տարրերի մեթոդը և մեքենայական ուսուցման ալգորիթմները՝ ջերմաստիճանից և ճնշումից կախված ոչ գծային օպտիկական բնութագրերը որոշելու համար: Ստացված արդյունքները խորացնում են լիցքակիրներով զբաղված վիճակների ֆիզիկական մեխանիզմների ըմբռնումը և կարևոր են օպտոէլեկտրոնային և քվանտային սարքերի նախագծման համար:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

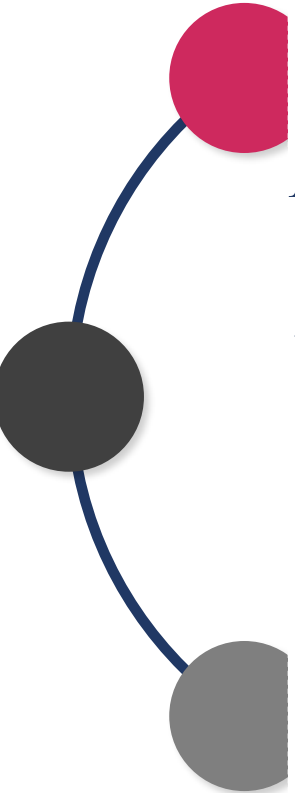
- Մեքենայական ուսուցման և վերջավոր տարրերի մեթոդի համադրությամբ առաջին անգամ հիբրիդային մոտեցմամբ ստացվել է GaAs/AlGaAs տետրապորային քվանտային կետերում ջերմաստիճանից կախված ոչ գծային օպտիկական ուղղման գործակիցը, ինչը ընդլայնում է օպտոէլեկտրոնային նյութերի մոդելավորման հնարավորությունները:
- Ուսումնասիրվել են GaAs/AlGaAs միջուկ/թաղանթ տիպի տարբեր երկրաչափությամբ հետերոկառուցվածքներում ոչ գծային օպտիկական ուղղումը և հարակից երևույթները: Մշակվել են բարձր ճշգրտությամբ հիբրիդային մոդելներ, որոնց միջոցով ստացվել են ջերմաստիճանային ու ճնշումային կախյալ օպտիկական բնութագրեր՝ ֆունկցիոնալ նանոմատերիալների նախագծման համար:
- Հաշվարկվել են GaAs-ից պատրաստված ձգված էլիպսոիդային քվանտային կետերում բիէքսիտոնների մագնիսական և օպտիկական հատկությունները: Ցուցադրվել է կապի էներգիայի ոչ մոնոտոն կախվածությունը մագնիսական դաշտից, ինչպես նաև որոշվել է ճառագայթային ռեկոմբինացիայի ժամանակը, որը կրճատվում է դաշտի ուժգնացման և մեծանում փոքր կիսատաանցքի մեծացման դեպքում:

**Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Առաջատար ՏՏ և բարձր տեխնոլոգիաներ
 Գիտական ղեկավար՝ *տ.գ.դ., դոցենտ Ս.Ս. Սարգսյան***

Հակիրճ ամփոփագիր

Ուղղությունը ներառում է հետազոտություններ կոմպիլյատորային տեխնոլոգիաների, ծրագրերի վերլուծության և օպտիմալացման, ինչպես նաև մեքենայական ուսուցման մեթոդների և ինքնավար անօդաչու համակարգերի ոլորտներում: Մշակվում են խոսքի ճանաչման և սինթեզի, համակարգչային տեսողության, հույզերի և բժշկական տվյալների վերլուծության, ինչպես նաև մեծ լեզվական մոդելների ալգորիթմներ: Անօդաչու թռչող սարքերի ոլորտում ուսումնասիրվում են թիրախների խոցման, բեռների առաքման, ռադիոազդանշանների վերլուծության և դրոնների խմբի (ռոյի) կոլեկտիվ կառավարման խնդիրները՝ կիրառելով ինտելեկտուալ կառավարման և տվյալների մշակման ալգորիթմներ: Ընդհանուր առմամբ, միայն 2025 թվականին խումբը ստացել է ավելի քան 10 դրամաշնորհ, պաշտպանվել է մեկ թեկնածուական ատենախոսություն, և թիմը համալրվել է հինգ նոր ասպիրանտներով:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Ինտեգրալային փոխակերպումներ՝ տոմոգրաֆիայում կիրառմամբ
Գիտական ղեկավար՝ ֆ-մ.գ.դ., պրոֆեսոր Ռ.Գ. Արամյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Ուղղությունը նվիրված է ինտեգրալային փոխակերպումների ուսումնասիրմանը և դրանց կիրառմանը համակարգչային և մազնիսա-ռեզոնանսային տոմոգրաֆիայում: Ստացվել են սֆերիկ Ռադոնի փոխակերպման և Ֆունկի ընդհանրացված փոխակերպման նոր շրջման բանաձևեր, որոնք բարձրացնում են պատկերների վերականգնման կայունությունը: Ստացված արդյունքները ընդրայնում են ինտեգրալ երկրաչափության տեսական հիմքերը և ստեղծում են մաթեմատիկական հիմք ավելի անվտանգ և ճշգրիտ տոմոգրաֆիական մեթոդների մշակման համար:

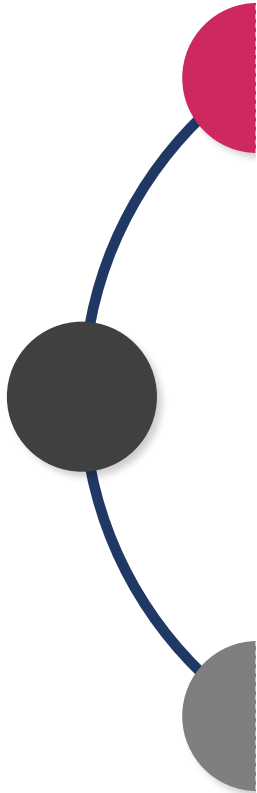
2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ստացվել է սֆերիկ Ռադոնի փոխակերպման նոր կայուն շրջման բանաձև, որը օգտագործում է սֆերիկ ինտեգրալների տեղային տիպները՝ համակարգչային տոմոգրաֆիայի խնդիրներում անհայտ ֆունկցիաների վերականգնման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Առաջատար ՏՏ և բարձր տեխնոլոգիաներ
Գիտական ղեկավար՝ տ.գ.թ, դոցենտ Է. Սիվոյենկո

Հակիրճ ամփոփագիր

Աշխատանքում քննարկվում է ԳԲՀ տիրույթում ճառագայթող սարքերի նույնականացման մեթոդը՝ հիմնված դրանց յուրահատուկ ռադիոհաճախական «մատնահետքի» վրա: Առաջարկվում է կիրառել բարձր կարգի սպեկտրալ վերլուծություն՝ հաղորդչի ոչ գծայնություններով պայմանավորված ազդանշանի հատկանիշների առանձնացման համար: Ցույց է տրվում, որ տվյալ մեթոդների կիրառումը բարձրացնում է սարքերի տարբերակման ճշգրտությունը և նույնականացման կայունությունը աղմուկի և խանգարումների պայմաններում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Մշակվել է ԳԲՀ ճառագայթող սարքերի նույնականացման մեթոդ՝ հիմնված դրանց ռադիոհաճախական «մատնահետքի» վրա, որը հաշվի է առնում հաղորդչի սպարատային անհատական ոչ գծայնությունները:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Առաջատար ՏՏ և բարձր տեխնոլոգիաներ
Գիտական ղեկավար՝ Փ-մ.գ.թ. Բ. Հովհաննիսյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Աշխատանքում քննարկվում են կենսանշանների բարձր կարգի վիճակագրական վերլուծության մեթոդները, որոնք ուղղված են թաքնված օրինաչափությունների և ոչ գծային բնութագրերի հայտնաբերմանը, որոնք չեն բացահայտվում ավանդական երկրորդ կարգի մեթոդներով: Տույց է տրվում, որ բարձր կարգի վիճակագրական մոմենտների և կուլմոյանտների կիրառումը բարձրացնում է վերլուծության տեղեկատվական հագեցվածությունը և կենսաբանական համակարգերի վիճակների ճանաչման արդյունավետությունը աղմուկի և ազդանշանների ոչ ստացիոնարության պայմաններում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Քննարկվել և համակարգվել են կենսանշանների բարձր կարգի վիճակագրական վերլուծության մեթոդները՝ թաքնված օրինաչափությունների և ոչ գծային հատկությունների բացահայտման նպատակով:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Տեսական և կիրառական մաթեմատիկա*
Գիտական ղեկավարներ՝ *Փ-մ.գ.դ., պրոֆեսոր Հ.Գ. Ղազարյան և Վ.Ն. Մարգարյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Ուղղությունը ներառում է մաթեմատիկական և կոմպլեքս անալիզի, ինչպես նաև դիֆերենցիալ հավասարումների հետազոտությունները (ղեկավարներ՝ Ֆիզիկա-մաթեմատիկական գիտությունների դոկտորներ, պրոֆեսորներ Ղազարյան Հ.Գ. և Մարգարյան Վ.Ն.): Ուսումնասիրվում են հիպոէլիպտիկ և գրեթե հիպոէլիպտիկ հավասարումների լուծելիությունն ու կոռեկտությունը, լուծումների հարթությունը և օպերատորների Ֆրեդհոլմյան հատկությունները մուլտիանիզոտրոպ տարածություններում: Բացի այդ, ուսումնասիրվում է միավոր շրջաններում սահմանված սուբհարմոնիկ և հարմոնիկ ֆունկցիաների սահմանային վարքը: Ընդհանուր առմամբ, միայն 2025 թվականին ստացվել է 2 դրամաշնորհ, և թիվը համալրվել է մեկ նոր ասպիրանտով:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Տեսական և կիրառական մաթեմատիկա:*
Գիտական ղեկավար՝ *պրոֆեսոր Խ.Ա. Խաչատրյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Ուսումնասիրվում են ոչ գծային ինտեգրալ և ինտեգրո-դիֆերենցիալ օպերատորների անշարժ կետերի գոյության և միարժեքության թեորեմները ոչ ռեֆլեքսիվ Բանախի տարածություններում: Բացի այդ, ուսումնասիրվում են ոչ գծային դինամիկ համակարգերը՝ համաճարակային հիվանդությունների տարածաժամանակային տարածման մաթեմատիկական տեսության շրջանակում: Ընդհանուր առմամբ, միայն 2025 թվականին ստացվել է 1 դրամաշնորհ, և թիւը համալրվել է մեկ նոր ասպիրանտով:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Սկյութական-ալանո-օսեթական. սկյութական թամբից մինչև օսեթական բառը

Գիտական ղեկավար՝ ք.գ.դ., պրոֆեսոր Գ.Ս. Ասատրյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Գիտական ուղղությունը նվիրված է Կովկաս-Կասպյան տարածաշրջանի պետականություն չունեցող ժողովուրդների՝ թալիշների, լեզգիների և թաթերի համապարփակ ուսումնասիրությանը՝ պատմական, էթնոմշակութային և սոցիալ-լեզվաբանական գործընթացների համատեքստում: Ուշադրության կենտրոնում են կոլեկտիվ ինքնության, պատմական հիշողության, սահմանային փոխազդեցությունների և պետականության բացակայության պայմաններում մշակութային դիմադրողականության հարցերը: Հետազոտությունը կրում է միջառարկայական բնույթ և նպատակ ունի տարածաշրջանային նյութը ինտեգրել ավելի լայն համեմատական և միջազգային գիտական դիսկուրսի մեջ:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- ՌՀՀ արևելագիտության ինստիտուտի և ՌԳԱ Արևելագիտության ինստիտուտի կողմից պատրաստված «Սկյութական-ալանո-օսեթական. սկյութական թամբից մինչև օսեթական բառ» նախագիծը ներկայացնում է հայ և ռուս հումանիտար գիտությունների գիտնականների միջև գիտական համագործակցության օրինակելի փորձ: Պրոֆեսորներ Գ.Ս. Ասատրյանի և Ա. Չիրիրովի խմբագրությամբ մենագրությունը միավորում է դասական օսեթագետների և ժամանակակից հետազոտողների աշխատանքները, որոնք հիմնավորում են սկյութական-ալանո-օսեթական մշակութային և գեներիկական կապը: Լեզվական, դիցաբանական, հնագիտական և ազգագրական նյութերը կազմում են հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը շարունակականության համապարփակ պատկերը:
- Հետազոտությունն ընդգրկում է գրեթե մեկուկես դար և ցուցադրում է Ռուսաստանի և Հայաստանի գիտական ավանդույթների սինթեզ, համատեղ ակադեմիական հարթակի շարունակություն և միջպետական համագործակցության զարգացում: Մենագրությունը հրատարակվել է «Երան և Կովկաս» միջազգային հեղինակավոր շարքում (Բրիլ, Լեյդեն), ընդլայնելով ռուսական և հայկական արևելագիտության համաշխարհային լսարանը և սահմանելով նոր չափանիշներ իրանական և կովկասյան ուսումնասիրությունների համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Ռուս քանասիրությունը Հայաստանում. ռուսաց լեզվի կարգավիճակը, սոցիալ-լեզվաբանական գործառնությունը և գործունեությունը կրթական համակարգում
Գիտական ղեկավարներ՝ Բ.Գ.Դ., պրոֆեսոր Ն.Ի. Տատկալո, Բ.Գ.Թ., դոցենտ Կ.Ս. Հակոբյան, Բ.Գ.Թ., դոցենտ Լ.Ս. Մելիքսեյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Ռուս քանասիրությունը ՌՀՀ ռազմավարական կարևոր գիտական ուղղություններից է: Ժամանակակից պայմաններում ՌՀՀ-ն դարձել է ռուսաց լեզվի հետազոտական, դասավանդման և հանրայնացման ծրագրերի իրականացման, ինչպես նաև Ռուսաստանի և Հայաստանի միջև գիտական և մշակութային կապերի համապարփակ զարգացման հիմնական ազգային, տարածաշրջանային և միջազգային գիտահետազոտական, կրթական, կազմակերպչական և մեթոդաբանական կենտրոն: Մի կողմից մեր ուղղության նպատակն է պատրաստել քանասեր-ռուսագետներ, որոնց մասնագիտական գործունեության առարկաներն են՝ սլավոնական լեզուները, մասնավորապես՝ ռուսաց լեզուն՝ տեասկան և գործնական՝ համաժամանակյա, դիախրոնիկ, սոցիալ-մշակութային և լեզվամշակութային տեսանկյունից, գեղարվեստական գրականությունը և քանավոր քանահյուսությունը՝ իրենց պատմական և տեսական ասպեկտներով՝ հաշվի առնելով տարբեր երկրներում և տարածաշրջաններում գոյության օրինաչափությունները, տեքստերի տարբեր տեսակներ՝ գրավոր, քանավոր և վիրտուալ (ներառյալ հիպերտեքստերը և մուլտիմեդիայի օբյեկտների տեքստային տարրերը); քանավոր, գրավոր և վիրտուալ հաղորդակցությունը, մյուս կողմից, ուղղության շրջանակներում ուսումնասիրվում է ռուսաց լեզվի գործառնության հետ կապված հիմնական հարցերը Հայաստանում: Ռուսաց լեզվի զարգացումը և կենսունակությունը ժամանակակից աշխարհում, էթնիկ գործոններից բացի, պայմանավորված են նաև մի շարք քաղաքական և սոցիալ-լեզվաբանական գործոններով, որոնք որոշում են լեզվի դերը: Սա հատկապես ակնհայտ է Հայաստանի սոցիալ-լեզվաբանական իրավիճակում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ուսումնասիրության ընթացքում մշակվել է համապարփակ միջառարկայական մոտեցում, որը թույլ է տալիս փոխկապակցել լեզվական քաղաքականության և ռուսաց լեզվի դասավանդման տարբեր ասպեկտները, ինչը հնարավորություն է տվել վերլուծել ռուսաց լեզվի կարգավիճակը և դրա սոցիալ-լեզվաբանական գործառնությունը Հայաստանում:
- Հայաստանում ռուսաց լեզվի դասավանդման և ռուսական ու եվրոպական ընդունված նորմերի ու չափորոշիչների համեմատական վերլուծության արդյունքում ձևակերպվել են հիմնական մեթոդաբանական սկզբունքները, որոնք հիմք են հանդիսացել նոր սերնդի դասագրքերի, ուսուցողական նյութերի և մեթոդական առաջարկությունների համար:
- ՀՀ և ՌԴ աշխատաշուկայի և ժամանակակից կրթական ծրագրերի համապարփակ վերլուծության արդյունքում պատրաստվել են երեք նոր, արդիական և առավել մրցունակ կրթական ծրագրերի ուսումնական պլաններ՝ «Կիրառական քանասիրություն», «Եռալեզու թարգմանություն» (հայերեն) և «Իրավաբանական լեզվաբանություն»՝ մագիստրատուրայում:

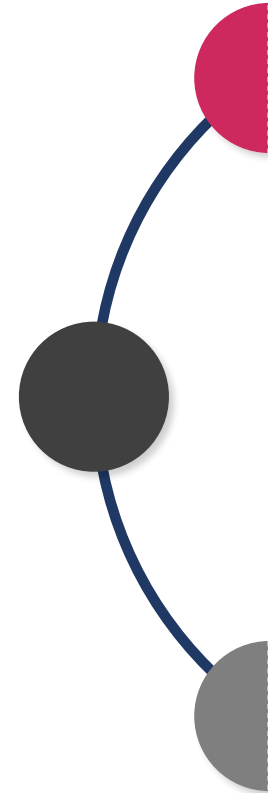
**Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Բժշկական քրեական իրավունք
Գիտական ղեկավար՝ ի.գ.թ., դոցենտ, Ն.Յու. Զոհրաբյան**

Հակիրճ ամփոփագիր

Գիտական ուղղությունն ուղղված է բժշկական պրակտիկայի քրեական և քրեագիտական կողմերի վրա: Վերլուծվում են բժշկական աշխատողների գործողությունների քրեական դասակարգման և նրանց քրեական պատասխանատվության հետ կապված հարցերը, բացահայտվում են բժշկական հանցագործությունների որոշիչները և ուսումնասիրվում է ինչպես հիվանդների, այնպես էլ բժշկական աշխատողների իրավունքների և ազատությունների քրեական պաշտպանության առանձնահատկությունները: Նման հետազոտական աշխատանք Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է առաջին անգամ և ունի միջառարկայական բնույթ: Նպատակն է Մխիթար Հերացու անվան ԵՊԲՀ հետ համատեղ մշակել բժշկական հանցագործությունների կանխարգելման արդյունավետ մեխանիզմ, բարելավել իրավական գրագիտությունը և ամրապնդել հիվանդների իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Արտասահմանյան փորձի վերլուծության հիման վրա առաջարկվում է յաթրոգենեզի սահմանման օրենսդրական համախմբում:
- «Բժշկական օգնության մատուցման թերություն», «բժշկական սխալ» և «յատրոգենեզ» հասկացությունները գիտականորեն տարբերակվում են որպես ոչ նույնական հասկացություններ, որոնք ունեն տարբեր բովանդակություն և քրեաիրավական նշանակություն՝ ենթադրելով տարբեր որակավորումներ:
- Ներկայացվում է յաթրոգեն հանցագործությունների մասնագիտացված քննչական մեթոդաբանության անհրաժեշտությունը՝ հաշվի առնելով ժամանակակից բժշկության զարգացումները: Ցաթրոգեն հանցագործությունների քննչական մեթոդաբանությունը պետք է հիմնված լինի այս կատեգորիայի հանցագործությունների հայեցակարգի և բնութագրերի, սպացուցվող հանգամանքների, հանցագործության մեխանիզմի բնորոշ մոդելի, քննչական ստանդարտ փուլերի և առանձին քննչական գործողությունների կոնկրետ մարտավարության վրա՝ հաշվի առնելով հանցագործությունների առանձնահատկությունները:
- Մշակվել են յաթրոգեն հանցագործությունների կանխարգելման հիմնական ուղղություններ, այդ թվում՝ ընդհանուր սոցիալական, հատուկ քրեաբանական և անհատական միջոցառումներ, որոնք հիմնված են բժշկական որոտում կատարված հանցագործությունների պատճառահետևանքային համալիրի վերլուծության վրա:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ ՀՀ-ում և ՌԴ-ում քրեական քաղաքականության զարգացման հիմնական ուղղությունները
Գիտական ղեկավար՝ Խ.Գ.Դ., պրոֆեսոր, Ս.Ս. Ավետիսյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուղղված է Հայաստանի և Ռուսաստանի քրեական օրենսդրության զարգացման հիմնական միտումների ուսումնասիրությունը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում Հայաստանի և Ռուսաստանի քրեական քաղաքականության հիմնական դիրքերի համեմատական վերլուծությանը, ներառյալ հանցակցության հայեցակարգը, այլընտրանքային պատիժների համակարգերի մշակումը, պատժի նպատակների վերանայումը և քրեական հետապնդման այլընտրանքների մշակումը: Հետազոտության շրջանակներում իրականացվում է Հայաստանի քրեական իրավական համակարգի կատարելագործմանն ուղղված գիտական և գործնական առաջարկությունների մշակում՝ հաշվի առնելով հաջողված միջազգային փորձը և միջազգային չափանիշները:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- ՀՀ նոր քրեական օրենսգրքի ընդունման համատեքստում մանրամասն վերլուծվել են քրեաիրավական տարաձայնությունների լուծման այլընտրանքային ձևերը, մասնավորապես՝ ակտիվ զղջման և տուժողի հետ հաշտեցման ինստիտուտը: Հանցագործի կողմից հանցագործությունից հետո դրական վարքագիծը խրախուսելու և իրավասպահ մարմինների հայեցողությունը սահմանափակելու համար առաջարկվում է որոշակի դեպքերում նորմը կիրառումը դարձնել պարտադիր, իսկ բազմաառարկայական հանցագործությունների դեպքերում՝ սահմանափակել կիրառելիությունը:
- Մշակվել է առաջարկ՝ քրեական անցյալ չպարունակող հանցագործությունների ինստիտուտը ՀՀ քրեական օրենսդրությունում ներառելու մասին:
- Ձևակերպվել է հանցագործության հատուկ սուբյեկտի հասկացության հեղինակի սահմանումը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Օրենսդրական փակ ցանկերի համատեքստում իրավունքի զարգացման մեթոդաբանություն*

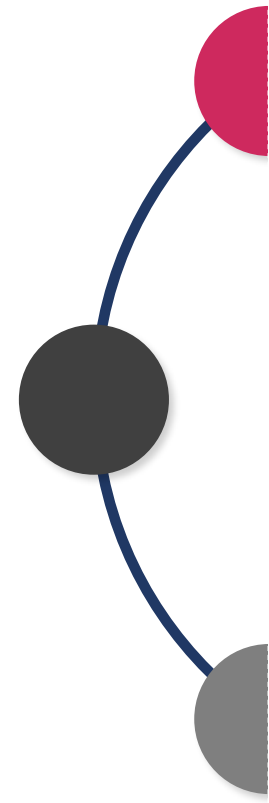
Գիտական ղեկավար՝ *ի.գ.դ., պրոֆեսոր, Ա.Ս. Ղամբարյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուղղված է փակ օրենսդրական ցանկերի ինստիտուտի համապարփակ ուսումնասիրությանը՝ ներառելով դոկտրինան, օրենսդրական ցանկեր կազմելու տեխնիկան և իրավապահ պրակտիկայի հարցերը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում փակ ցանկերին («*numerus clausus*»), դրանց բովանդակային և տեխնիկական բնութագրերին, ինչպես նաև փակ ցանկերի սիմուլյակրերի նույնականացմանը, որոնք ստեղծում են սպառիչ ցուցակի պատրանք: Ուսումնասիրվում է *numerus clausus*-ի և *expressio unius* մեկնաբանման կանոնի միջև եղած կապը, և վերլուծվում է *extra legem* և *contra legem* իրավունքի զարգացումը փակ օրենսդրական ցանկերի համատեքստում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ձևավորվել է հիմնարար մեթոդաբանական հիմք, որը գիտական հանրության համար լայն հեռանկարներ է բացում օրենսդրական ցանկերի կազմման տեխնիկայի ոլորտում հետազոտական և կիրառական հետազոտությունների համար:
- Մշակվել է օրենսդրական տեխնիկայի և օրենսդրական ցանկերի մեկնաբանման ոլորտում մոտեցումների և չափորոշիչների համակարգ, որը հանդիսանում է պատրաստի գործնական գործիքակազմ ՀՀ և ՌԴ օրինաստեղծ և իրավակիրառ պրակտիկայի կատարելագործման համար:
- Կատարվել է բաց և փակ օրենսդրական ցանկերի տեսակների մանրամասն դասակարգում՝ ըստ տարբեր չափանիշների:

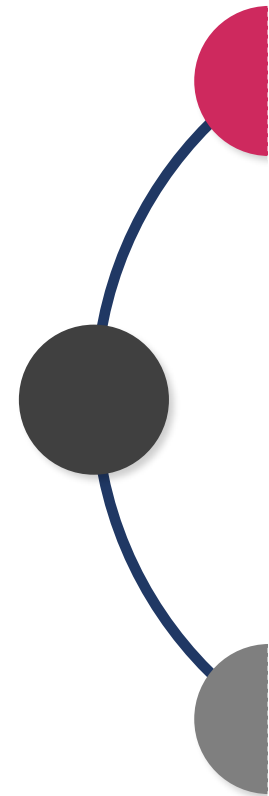
Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Կոլիզիոն իրավունքի տեսական և գործնական հարցերը
Գիտական ղեկավար՝ Խ.Գ.Դ., պրոֆեսոր, Ա.Ս. Ղամբարյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունները կատարվում են կոլիզիոն նյութական իրավունքի, կոլիզիոն դատավարական իրավունքի և միջազգային մասնավոր իրավունքի ոլորտներում: Վերլուծվում են կոլիզիոն նյութաիրավական և դատավարական նորմերը որպես ընդհանուր տեսական, պատմաիրավական, ինչպես նաև համեմատական իրավական տեսանկյուններից: Առաջին անգամ կոլիզիոն իրավունքը դիտարկվում է միջազգային մասնավոր իրավունքի և իրավական տեսության տեսանկյունից՝ միջառարկայական հետազոտությունների համատեքստում: Ուսումնասիրվում են կոլիզիաների լուծման ռազմավարությունները կոլիզիոն նորմերի բացակայության դեպքում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Համակարգվել են կոլիզիոն նորմերը և առաջարկվել են իրավական կոլիզիաների և հակասությունների հաղթահարման նորարարական ալգորիթմներ, որոնք հարստացրել են իրավական գիտության տեսական հիմքը Հայաստանում և Ռուսաստանում:
- Մշակվել է նոր հայեցակարգային մոտեցում իրավական կոլիզիաների լուծման նպատակով կոլիզիոն նորմերի բացակայության պայմաններում՝ օրենքի անալոգիայի կիրառման միջոցով, որը հարստացնում է իրավական պրակտիկան՝ թույլ տալով դատարաններին և այլ իրավապահ մարմիններին օգտագործել հստակ ալգորիթմ՝ օրենքների կոլիզիոն բացերը լրացնելու համար:
- Կոլիզիոն իրավունքի վերաբերող բազմամյա հետազոտությունների արդյունքները բերվել են միջազգային մակարդակի՝ ստանալով լայն ճանաչում և մեջբերումների բարձր մակարդակ:

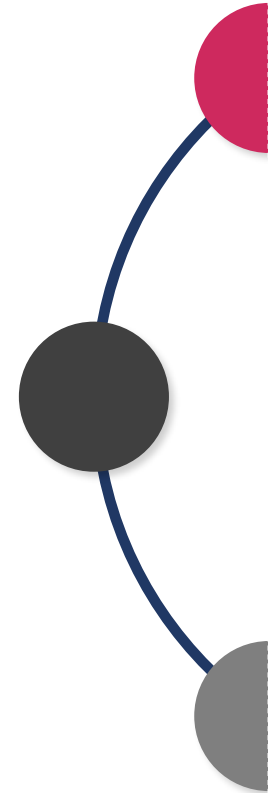
Հետազոտական ուղղության թեմա՝ *Օրենքին հակառակ իրավունքի զարգացման դոկտրինա (contra legem)*
Գիտական ղեկավար՝ *ի.գ.դ., պրոֆեսոր Ա.Ս. Ղամբարյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտությունը նվիրված է *contra legem* իրավունքի զարգացման դոկտրինային: Հետազոտվում են հիմնական դոկտրինաները, որոնք թույլ են տալիս դատարաններին, բացառիկ դեպքերում, երբ օրենքը չափազանց անարդար է կամ չափազանց անտրամաբանական՝ զարգացնել իրավունքը ի հակառակ որոշակի նորմի՝ հիմնվելով հիմնարար իրավական սկզբունքների վրա: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում *contra legem* իրավունքի զարգացման տարբերակմանը դրանց հետ կապված երևույթներից՝ հեղափոխական իրավական փոփոխություն, օրենքի լայնածավալ մեկնաբանություն, *extra legem* իրավունքի զարգացում և օրենքի պաշտոնապես թույլատրված խախտում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- **Դոկտրինայի տեսական հիմնավորումը և պատմական օրինականացումը:** Վերլուծվել և հայեցակարգվել է «Ռատիոնալիստական լուրջ» որպես հավասարակշռված դիալեկտիկական մոտեցում: Այն պնդում է օրենքի վավերականության ենթադրությունը՝ թույլ տալով դրա անտեսումը միայն հիմնարար արդարադատության հետ «անհանդուրժելի» հակասության բացառիկ դեպքերում: Սա հիմք է հանդիսանում իրավունքի «մարդակենտրոն» ընկալման համար ժամանակակից իրավական պետությունում:
- **Contra legem տեսակների համակարգված դասակարգում և տարբերակում:** Մշակվել է հստակ տիպաբանություն, որը *contra legem* դոկտրինան բաժանում է երկու սկզբունքորեն տարբեր ուղղությունների:
- **Ներկայացվում են գործնակիրառական եզրակացություններ contra legem դասական դոկտրինայի բաց կիրառման վերաբերյալ հետխորհրդային իրավական տարածքում:** Որպես առաջադեմ օրինակ՝ վերլուծվում է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 15-րդ հոդվածը, որը, պահանջելով առաջնորդվել «իրավունքի շահերից», անուղղակի օրենսդրական հիմք է ստեղծում նման զարգացման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Քաղաքագիտություն (ազգային ինքնության վերափոխման հետազոտություն)
Գիտական ղեկավար՝ փ.գ.թ. Հ.Լ. Հովհաննիսյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունը դիտարկում է ազգային, քաղաքացիական և քաղաքական ինքնության փոխակերպումը Հարավային Կովկասի երկրներում՝ որպես սոցիալ-քաղաքական հետազոտությունների խնդիր: Աշխատանքի արդիականությունը որոշվում է տարածաշրջանային և գլոբալ ինտենսիվ փոփոխություններով, որոնք ազդում են ինքնանույնացման, կոլեկտիվ հիշողության և սոցիալական համերաշխության մոդելների վրա: Ուսումնասիրությունը հիմնված է ազգի կոնստրուկտիվիստական տեսությունների և համեմատական վերլուծության վրա՝ միացնելով պատմական հիշողության, ինքնության քաղաքականության, սիյուռքի դերի և արտաքին գործոնների (ուժի կենտրոնների) ուսումնասիրությունը: Ստացված արդյունքները թույլ են տալիս բացահայտել ինքնության փոխակերպման և քաղաքական գործընթացների միջև կապը Հայաստանում ու տարածաշրջանում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Ամփոփվել են էմպիրիկ տվյալներ հավաքելու նպատակով Հայաստանի, Վրաստանի և Ադրբեջանի փորձագետների հետ անցկացված խորը հարցազրույցների շարքի արդյունքները: Բացահայտվել են Հարավային Կովկասի երկրներում ինքնության փոխակերպման վրա ազդող հիմնական գործոնները: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել ավանդույթներն ու արդիականացումը համատեղող մոդելների համեմատական վերլուծությանը:
- ՌՀՀ, ՌԺԲՀ (РУДН) և ՄՊՀ ԱԱՈՒԻ (ИСАА МГУ) հարթակներում անցկացված կոր սեղանի քննարկումների և դասախոսությունների արդյունքների հիման վրա ընդգծվել է հետազոտության նոր ուղղություն՝ Հարավային Կովկասում ինքնության փոխակերպման վրա «ուժի կենտրոնների» քաղաքականության ազդեցության շրջանակներում:
- Ձեռնարկվել են մի շարք միջոցառումներ հետազոտական արդյունքները ներկայացնելու և տարածելու համար (հիմնականում տեսանյութերի ձևաչափով):

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Անհատի ինքնությունը և հոգեհուզական վիճակները որպես երիտասարդության սոցիալ-մշակութային ադապտացման գործոններ

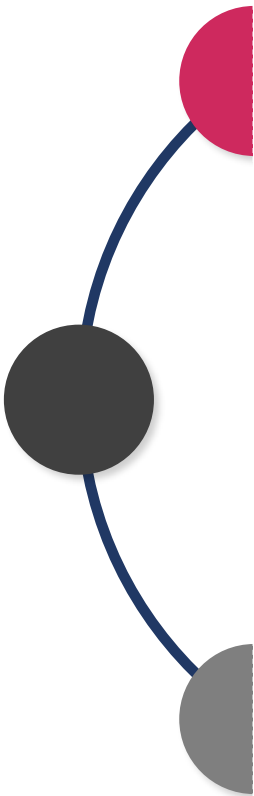
Գիտական ղեկավար՝ *հ.գ.թ., պրոֆեսոր Ա.Ս. Բերբերյան*

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուղղված է սոցիալ-խմբային և անհատական բնութագրերի, ինչպես նաև ինքնության և հոգեհուզական վիճակների համալիրի ուսումնասիրությանը, որոնք ազդում են երիտասարդների սոցիալ-մշակութային ադապտացման հաջողության վրա: Տեսական աղբյուրների և էմպիրիկ տվյալների վերլուծությունը թույլ է տալիս ուսումնասիրել ադապտացման, ինքնության կոգնիտիվ և արդյունավետ բաղադրիչների և որոշակի հոգեհուզական վիճակների միջև կապի առկայությունը: Անձնական ադապտացման կոնստրուկտը, զուգորդված գոյաբանական ցուցանիշների հետ, բացահայտվում է որպես անձի անձնական փորձի մեկնաբանություն՝ սեփական ժողովրդի փորձի համատեքստում: Հոգեբանական աջակցությունն օգնում է խուսափել հոգեբանական դժվարություններից և բարձրացնում է անհատի սթրեսի նկատմամբ դիմադրողականությունը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Իրականացվել է «անհատականության ադապտացում», «Էթնիկ ինքնություն» և «հոգեհուզական վիճակներ» երևույթների տեսական վերլուծություն, «անհատականության ադապտացում» երևույթի հայեցակարգում սուբյեկտիվ մոտեցման հիման վրա: Ուսումնասիրվել են անհատի ադապտիվ ռեսուրսները, որոնք թույլ են տալիս օպտիմալացնել սոցիալ-մշակութային ադապտացման գործընթացը:
- Մշակվել է անհատականության ինաստային կառուցվածքում սոցիալ-մշակութային ադապտացման և էթնիկ ինքնության փոխազդեցության մոդել, և սահմանվել են անհատի սոցիալ-հոգեբանական ադապտացման հոգեբանական գործոնները: Այս հարցերի քննարկումը հեղինակային մոտեցման հիման վրա ներկայացված է հանրային սոցիալական ցանցերի հարթակներում:
- Իրականացվել և վերլուծվել է անհատի էթնիկ ինքնության և հոգեհուզական վիճակների անձնական ընկալման էմպիրիկ հետազոտություն ինքնության ադապտացման համատեքստում. բացահայտվել են կորելացիաներ էթնիկ ինքնության ճանաչողական և աֆեկտիվ բաղադրիչների արտահայտվածության և արժեքների, ուրիշների կողմից ընդունման ցուցանիշի և սպեցիֆիկ վիճակների միջև հարցվածների խմբերում:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Քաղաքային տարածքի, ինչպես նաև ֆրոնտիրային հետազոտությունների, պատմական մարդաբանության և մակրոսոցիոլոգիայի հետ կապված տեսական հարցեր

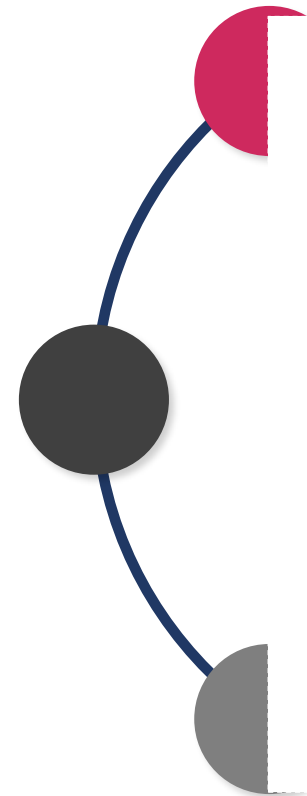
Գիտական ղեկավար՝ պ.գ.դ., պրոֆեսոր Ե.Հ. Մարգարյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ուսումնասիրում է քաղաքային տարածության, գրական տեքստերում քաղաքի, ինչպես նաև տեսողանշանագիտական և միկրոպատմական ասպեկտների տեսական խնդիրները: Վերլուծվում են մարդկային հասարակությունների պատմական դինամիկայի ընկալման մոդելները միկրո- և մակրովերլուծության հատման կետում: Միջառարկայական հետազոտություններն ուղղված են մարդկային պատմական գոյության ձևերի ուսումնասիրությանը և տարբեր դարաշրջանների սոցիալական, քաղաքական և մշակութային կառուցվածքների վերլուծությանը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում քաղաքակրթությունների, մշակույթների և ժողովուրդների միջև փոխազդեցության սահմանային գոտիներին, որտեղ փոխանակվում են գաղափարներ, տեխնոլոգիաներ և հոգևոր նվաճումներ: Չգալի ուշադրություն է դարձվում Հայաստանի և ռուսագիտության պատմական անցյալին:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Կազմակերպվել է գիտական երկխոսություն Հայաստանի, Ռուսաստանի, Չինաստանի և Իռլանդիայի գիտնականների միջև՝ ուղղված ժամանակի, մշակույթի և հասարակության տարածքում պատմական փորձի ընկալմանը:
- Կատարվել են պատմական և մշակութային առանձին դեպքերի և միջմշակութային գուգահեռների համապարփակ ուսումնասիրություններ, և ձևակերպվել են ժամանակների և դարաշրջանների միջև կապի վերաբերյալ կոլեկտիվ պատկերացումներ:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Բարձրագույն կրթության թվայնացում. Հեռանկարներ և մարտահրավերներ

Գիտական ղեկավար՝ փ.գ.թ Գ.Է. Գալիկյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Գիտական հետազոտության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել համալսարանների կրթական միջավայրում ԱԲ ներդրման հետ կապված մարտահրավերները, ինչպես նաև որոշել ուսանողական սուբյեկտայնության զարգացման ուղղություններն ԱԲ միջնորդավորված միջավայրի պայմաններում: Ընդ որում բարձրագույն կրթության թվայնացումը դիտարկվում է ավելի լայն սոցիալ-մշակութային և տնտեսական խնդիրների՝ գործալիզացիայի, առևտրայնացման, սոցիալ-տնտեսական անհավասարության և տեխնոլոգիաների օգտագործման էթիկական ասպեկտների հետ փոխգործակցության համատեքստում:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Հիմնավորվել է կրթական թվային տեխնոլոգիաների այլընտրանքային մոդելների մշակմանն աջակցելու կարևորությունը, որոնք կստեղծվեն բարձրագույն կրթության ոլորտի բոլոր շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցությամբ:
- Բացահայտվել են կորելացիոն կապեր ուսանողների ակտիվության, նրանց քննադատական մտածողության և արհեստական բանականության օգտագործման նկատմամբ նրանց պատասխանատվության միջև:
- Բացահայտվել են հայեցակարգային դրույթներ ԱԲ միջնորդությամբ ստեղծված կրթական միջավայրի միջավայրի պայմաններում սուբյեկտիվ դիրքորոշման վերանայման համար:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Համաշխարհային քաղաքականության և միջազգային հարաբերությունների արդիական հարցեր

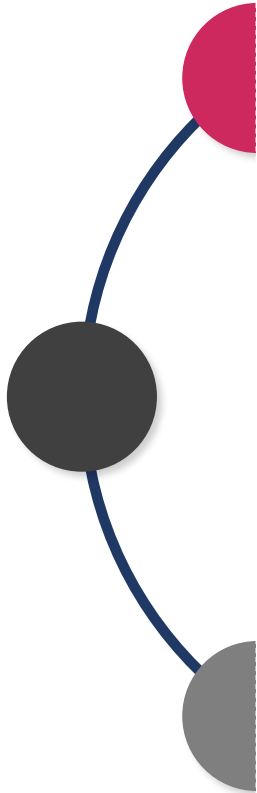
Գիտական ղեկավար՝ քաղ.գ.թ., Ն.Վ. Գևորգյան

Հակիրճ ամփոփագիր

Հետազոտական ուղղությունն ընդգրկում է հայագիտությունը (Հայկական հարցը, Հայաստանի և սփյուռքի փոխազդեցությունները), փոքր պետությունների դերը միջազգային հարաբերություններում, տարածաշրջանային անվտանգությունը Հարավային Կովկասում: Ուսումնասիրվում են դիվանագիտության (ավանդական, հանրային և էլեկտրոնային) վերափոխումը, թվային տեխնոլոգիաների ազդեցությունը միջազգային գործընթացների վրա և նոր աշխարհակարգի ձևավորումը: Տարածաշրջանային ոլորտները ներառում են ռուսական և եվրասիական հետազոտությունները, ամերիկագիտությունը, եվրոպագիտությունը, Մերձավոր Արևելքի հարցերը, Չինաստանի և Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքականությունը: Միջառարկայական մտեցումը հնարավորություն է տալիս խորը հասկանալ ժամանակակից գորբալ և տարածաշրջանային մարտահրավերները:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- **Հայագիտությունը և փոքր պետությունների դերը.** Իրականացվել են հետազոտություններ Հայաստանի և հայ-ամերիկյան սփյուռքի նկատմամբ ԱՄՆ մեղմ ուժի ռազմավարությունների, մեծ տերությունների աշխարհաքաղաքականության մեջփոքր պետությունների դերի վերաբերյալ՝ Հարավային Կովկասի օրինակով, և ցեղասպանության տարիներին հայ փախստականների նկատմամբ Ռուսաստանի քաղաքականության վերաբերյալ:
- **Տարածաշրջանային անվտանգությունը և պատերազմների վերափոխումը.** Իրականացվել է վերլուծություն Ադրբեջանի կողմից Արցախի դեմ սանձազերծված հիբրիդային պատերազմի, Հարավային Կովկասում աշխարհաքաղաքական դիմակայության և հետխորհրդային տարածքում առկա էթնիկ հակամարտությունների վերաբերյալ: ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ կազմակերպվել են կոր սեղաններ՝ նվիրված պարենային անվտանգությանը և ոչ ավանդական սպառնալիքներին:
- **Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանի, Մերձավոր Արևելքի աշխարհաքաղաքականությունը և նոր տեխնոլոգիաները.** Հետազոտվել է Ծապոնիայի և Նոր Զելանդիայի գործընկերությունը Հարավ-Իսրայել օվկիանոսյան տարածաշրջանում, Չինաստանի մեղմ ուժի քաղաքականությունը «Մեկ գոտի, մեկ ճանապարհ» նախաձեռնության շրջանակներում և սիրիական ճգնաժամը: Մշակվել է «Թվային դիվանագիտություն. արհեստական բանականություն և միջազգային հարաբերություններ» դասընթացը:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Ուսանողների առողջ սպրեյակերայի մոտիվացիաները: Մարզական պատրաստվածության հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը (տարբեր մարզաձևեր)

Գիտական ղեկավար՝ մ.գ.դ. Ա.Լ. Գևորգյան

Հակիրճ ամփոփագիր

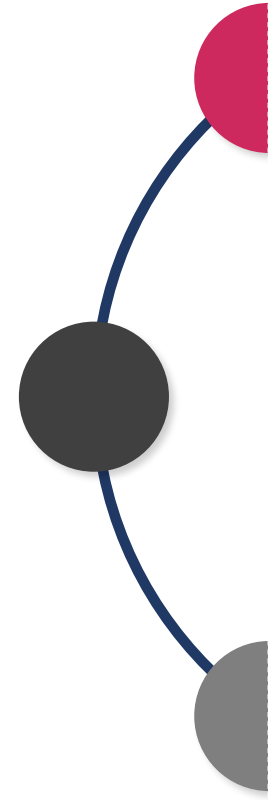
Ուսումնական գործընթացի ինտենսիվացման և հոգեհուզական պթեւսի աճի հետ մեկտեղ, ուսանողներին առողջ սպրեյակերայի մոտիվացնելու խնդիրը դառնում է ավելի ու ավելի արդիական: Ժամանակակից ուսումնական միջավայրերը բնութագրվում են ֆիզիկական ակտիվության նվազմամբ, քնի և սննդակարգի խանգարումներով, ինչպես նաև պթեւսային գործոնների ազդեցությամբ, որոնք բոլորն էլ բացասաբար են անդրադառնում ուսանողների առողջության և սկադեմիական առաջադիմության վրա:

Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ ուսանողների առողջ սպրեյակերայի սկզբունքների մասին իրազեկվածությունը և ֆիզկուլտուրայի դասերին ֆորմալ մասնակցությունը չեն ապահովում առողջությունը իրականում վարքագծի կայուն մոտիվացիա: Սա վկայում է կարգավորող մեխանիզմների առկայության մասին, որոնք միշտ չէ, որ ընկալվում են և դրսևորվում են ավելի ուշ փուլերում որպես հոգնածություն, սկադեմիական առաջադիմության նվազում և հոգեհուզական բարեկեցության վատթարացում:

Այս առումով, մոտիվացիոն և հոգեֆիզիոլոգիական մոտեցումները համարվում են բարձրագույն կրթության մեջ առողջ սպրեյակերայի զարգացման կարևոր բաղադրիչներ: Դրանք հնարավորություն են տալիս բացահայտել մոտիվացիոն որոշիչները, ուսանողների ներգրավվածությունը և օրգանիզմի ֆունկցիոնալ վիճակը, ինչպես նաև կանխարգելիչ մոնիթորինգ իրականացնել աղապտիվ կարողությունների նկատմամբ:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Հաստատվել է, որ ուսանողների առողջ սպրեյակերայի մոտիվացիան կապված է նրանց ինքնակարգավորման, պթեւսի նկատմամբ դիմադրողականության և ֆունկցիոնալ վիճակի հետ: Բարձր մոտիվացիան նպաստում է առողջության պահպանմանն ու բարելավմանը ուղղված կայուն վարքագծային ռազմավարությունների մշակմանը, ինչպես նաև դրական ազդեցություն ունի սկադեմիական առաջադիմության վրա:
- Հիմնավորվել է ուսանողների շրջանում առողջ սպրեյակերայի մոտիվացիայի ձևավորման համալիր մոտեցումը, որը հիմնված է կրթական, հոգեբանական և ֆիզիկական դաստիարակության և առողջության պահպանման միջոցառումների համադրության վրա, ինչը հաստատում է դրա գործնական նշանակությունը բարձրագույն կրթության համատեքստում:

Հետազոտական ուղղության թեմա՝ Սպորտային մարզումների հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը (տարբեր մարզաձևեր)

Գիտական ղեկավար՝ մ.գ.դ. Ա.Լ. Գևորգյան

Հակիրճ ամփոփագիր

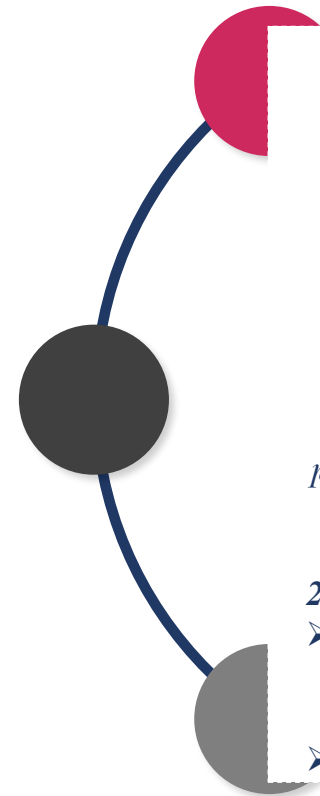
Սպորտային գործունեության ակտիվացման և կատարողականի նկատմամբ պահանջների աճի պայմաններում հատուկ արդիականություն է ստանում մարզիկների կայուն կատարողականի և մասնագիտական երկարակեցության ապահովման խնդիրը :

Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ մարզիկների տեխնիկամարտավարական պատրաստվածության և հոգեբանական աջակցության բարձր մակարդակը բավարար չէ մարզական կատարողականի բարձր մակարդակի հասնելու և դրանց կայունությունն ապահովելու համար: Սա վկայում է կարգավորող մեխանիզմների առկայության մասին, որոնք չեն հաստատագրվում վարքագծային ու սուբյեկտիվ հոգեբանական մակարդակներում և դրանք փոխում են միայն ուշ փուլերում՝ որպես ներգրավվածության նվազում, որոշումների կայացման վատթարացում, ադապտիվ ռեսուրսների սպառում, սպորտում մոտիվացիայի նվազում և այլն:

Այս առումով, հոգեֆիզիոլոգիական մոտեցումը համարվում է անհրաժեշտ լրացում սպորտում առկա մարզական գործունեության տարբեր փուլերում մասնագիտական ընտրության մոդելների, մարզական պատրաստվածության ազդրիթմների համար, որը թույլ է տալիս բացահայտել արդյունավետության թաքնված որոշիչները, միջնորդները և խթանիչները, ինչպես նաև կանխարգելիչ մոնիթորինգ անցկացնել մարզիկների ֆունկցիոնալ և մտավոր վիճակների վերաբերյալ: Հատուկ նշանակություն է ստանում հոգեֆիզիոլոգիական բաղադրիչների որոնումը, որոնք ապահովում են մոտիվացիայի, որոշումների կայացման գործընթացների և մասնագիտական գործունեության դինամիկայի միջև օպտիմալ փոխազդեցությունը:

2025թ. հիմնական ձեռքբերումները (արդյունքները)

- Բացահայտվել են սպորտային գործունեության մեջ որոշումների կայացման արդյունավետության նյարդաֆիզիոլոգիական և հոգեֆիզիոլոգիական որոշիչները: Ապացուցվել է ԷԷԳ ցուցանիշների և սրտանոթային համակարգի ցուցանիշների ախտորոշիչ նշանակությունը մասնագիտական ընտրության և աջակցության համակարգում:
- Հիմնավորված է սպորտային գործունեության արդյունավետության մոնիթորինգի ինտեգրատիվ հոգեֆիզիոլոգիական մոտեցումը:

2025թ. առավել կարևոր գիտական միջոցառումները...

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքմենստանի պայմանագրի ստորագրման 197-ամյակին նվիրված համաժողով:

Կրոր սեղան «Արկաձային տուրիզմի զարգացման միտումները Հայաստանի Հանրապետությունում. խնդիրներ և հեռանկարներ»

ՌՀՀ-ի և Rohde & Schwarz-ի համատեղ գիտաժողով «Հեռահաղորդակցություն և մոնիթորինգի, ուղղության որոշման և չափման ժամանակակից միջոցներ» խորագրով:

Կրոր սեղան՝ «Փոխակերպվող ինքնությունների ուսումնասիրության արդիականությունը. տեսական և կիրառական կողմերը», կազմակերպված Կ.Ա. Միրումյանի անվան քաղաքագիտության ամբիոնի կողմից:

«Կայուն տնտեսական աճը նոր աշխարհաքաղաքական իրողությունների համատեքստում» թեմայով միջազգային կրոր սեղան, որը կազմակերպվել էր Բելառուսի պետական համալսարանի (ԲելՍՈՒ) և ՌՀՀ Տնտեսագիտության տեսության և անցումային տնտեսության հիմնախնդիրների ամբիոնի կողմից:

Գիտական միջոցառումներ

Ընդհանուր առմամբ, 2025 թ. ՌՀՀ-ում կազմակերպվել է 45 գիտական միջոցառում (սեմինարներ, գիտաժողովներ, կրոր սեղաններ):

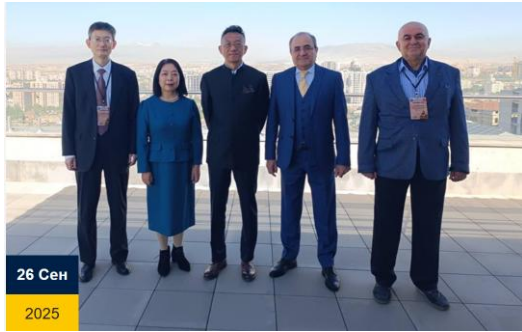

2025թ. առավել կարևոր գիտական միջոցառումները...

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

24 Իուլ 2025
Միջազգային կրթական քննարկում՝ «Ռուսաստանի և Հայաստանի միջև տնտեսական հարաբերությունների հեռանկարները փոփոխվող աշխարհաքաղաքական պայմաններում» թեմայով:

26 Սեպ 2025
«Կոնֆուցիական ընթերցումներ» միջազգային միջառարկայական գիտաժողով՝ «Մեծ մետաքսի ճանապարհներին. մշակույթների, լեզուների և պետությունների երկխոսություն» թեմայով:

30 Սեպ 2025
«Forum Gumanitarium» նախագծի հովանու ներքո ունեցավ «Քաղաք. ժամանակի և տարածության կառուցվածքներ» միջազգային գիտաժողովի հանդիսավոր բացումը:

04 Օկտ 2025
FFC 35-րդ միջազգային գիտաժողով՝ «Կենսասակտիվ միացություններ և ֆունկցիոնալ սնունդ. առողջության խթանման, հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման հիմնական գործոններ» թեմայով:

10 Օկտ 2025
«CRISPR-2025» երրորդ միջազգային կոնգրեսը միավորել է առաջատար գիտնականների, բժիշկների, կենսաբժշկական տեխնոլոգիաների մշակողների և ուսանողների Հայաստանից, Ռուսաստանից, Գերմանիայից, Իսրայելից, ԱՄՆ-ից և այլ երկրներից:

16 Օկտ 2025
«Անցյալի պատկերները ներկայացումներում, պատմագրության մեջ և պատմական հիշողության մեջ» միջազգային գիտատեսական գիտաժողով

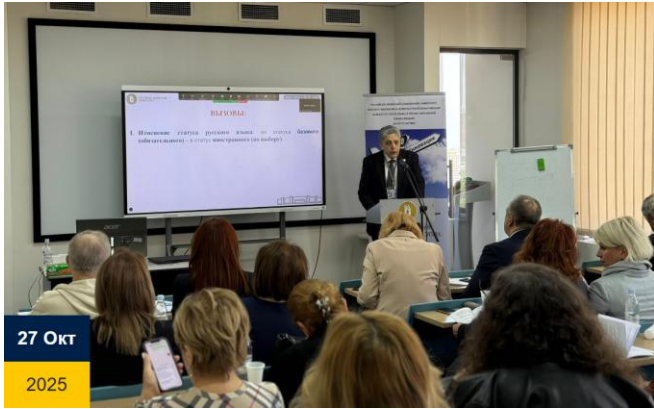
2025թ. առավել կարևոր գիտական միջոցառումները...

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

16 Օկտ
2025

Միջազգային գիտաժողով «Ռուսաստանի Գիտությունների ակադեմիայի և Ռուսաստանի Գիտությունների ակադեմիայի հիմնախնդիրները: Օտար լեզուների դասավանդման տեսություն և մեթոդներ»:

27 Օկտ
2025

VII միջազգային գիտաժողով «Ռուսաց լեզուն դարաշրջանների խաչմերուկում. ավանդույթներ և նորարարություններ ռուսագիտության մեջ»:

28 Օկտ
2025

Միավորված Ազգերի Կազմակերպության (ՄԱԿ) 80-ամյակին նվիրված համաժողով:

28 Օկտ
2025

«Երկրների տնտեսական զարգացումը նոր աշխարհաքաղաքական իրողության համատեքստում» թեմայով II միջազգային գիտագործնական քննարկումների հարթակ:

06 Ноя
2025

«Կառավարման տեսության և պրակտիկայի վերաիդիումը 21-րդ դարում» II միջազգային գիտագործնական գիտաժողով:

17 Ноя
2025

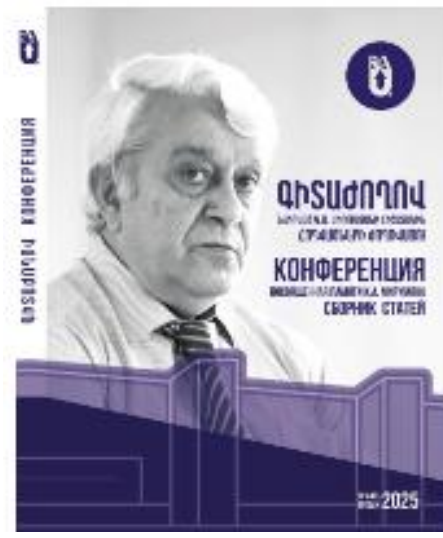
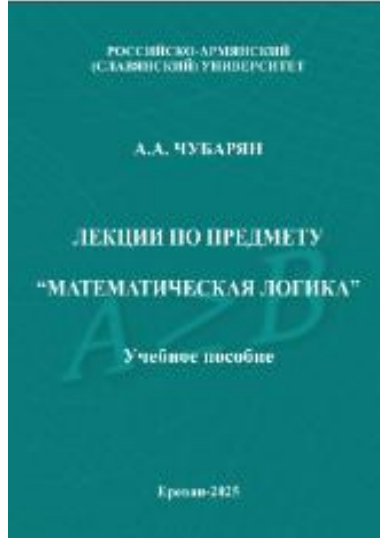
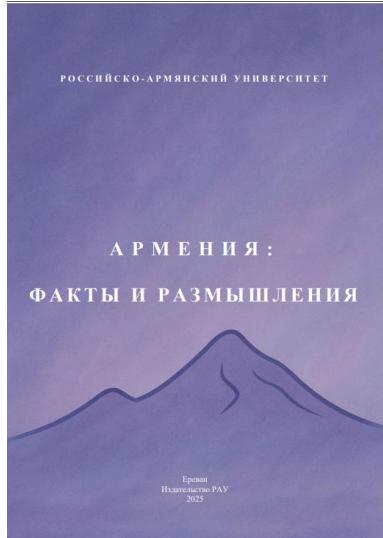
«Արհեստական բանականությունը լրատվամիջոցներում. սպառնալիքներ, թե՛ նոր հնարավորություններ» թեմայով II Ռուս-Հայկական մեդիա ֆորում:

Հրատարակչական գործունեություն 2025 թ.

ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

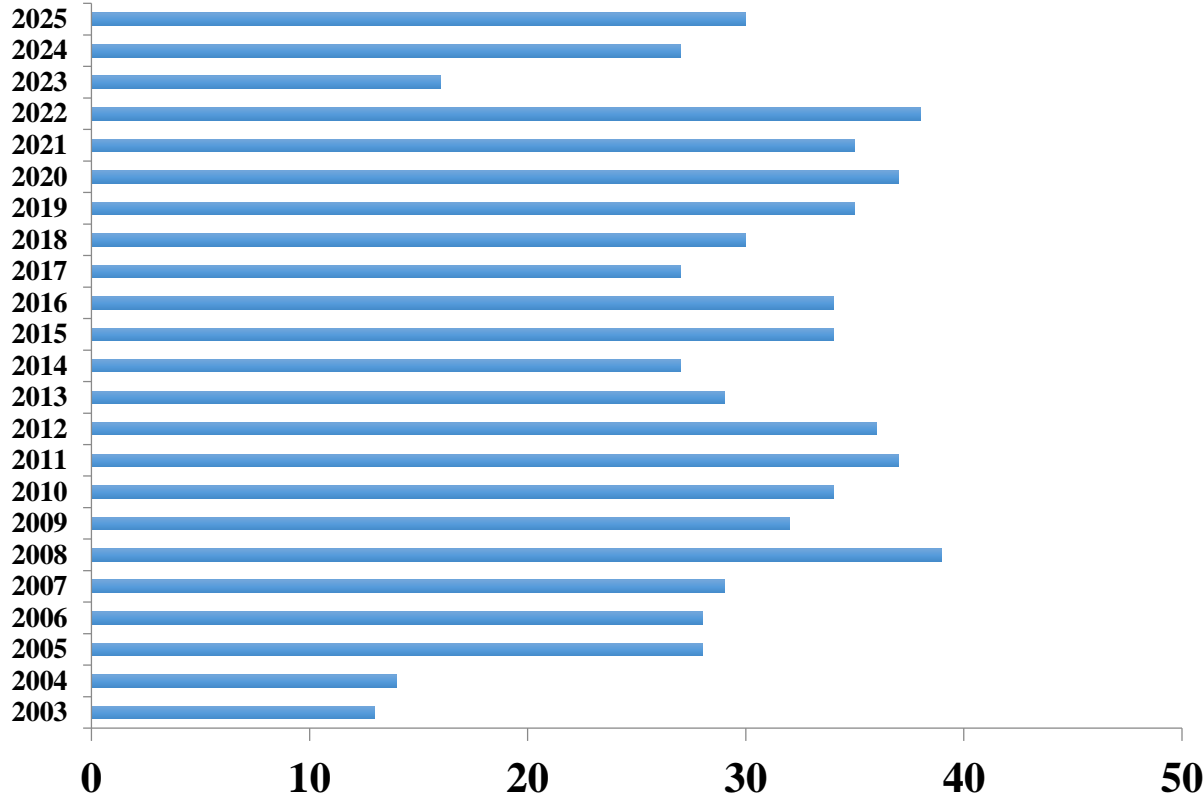

- Տպագիր և էլեկտրոնային արտատրամքի ընդհանուր թիվը 30 վերնագիր է, որից 16-ը՝ գիտական, 14-ը՝ կրթական և մեթոդական ոլորտի:
- Խմբագրում և սրբագրում.
- Համակարգչի դասավորություն: Ընդհանուր տպաքանակ՝ **2152 օրինակ**

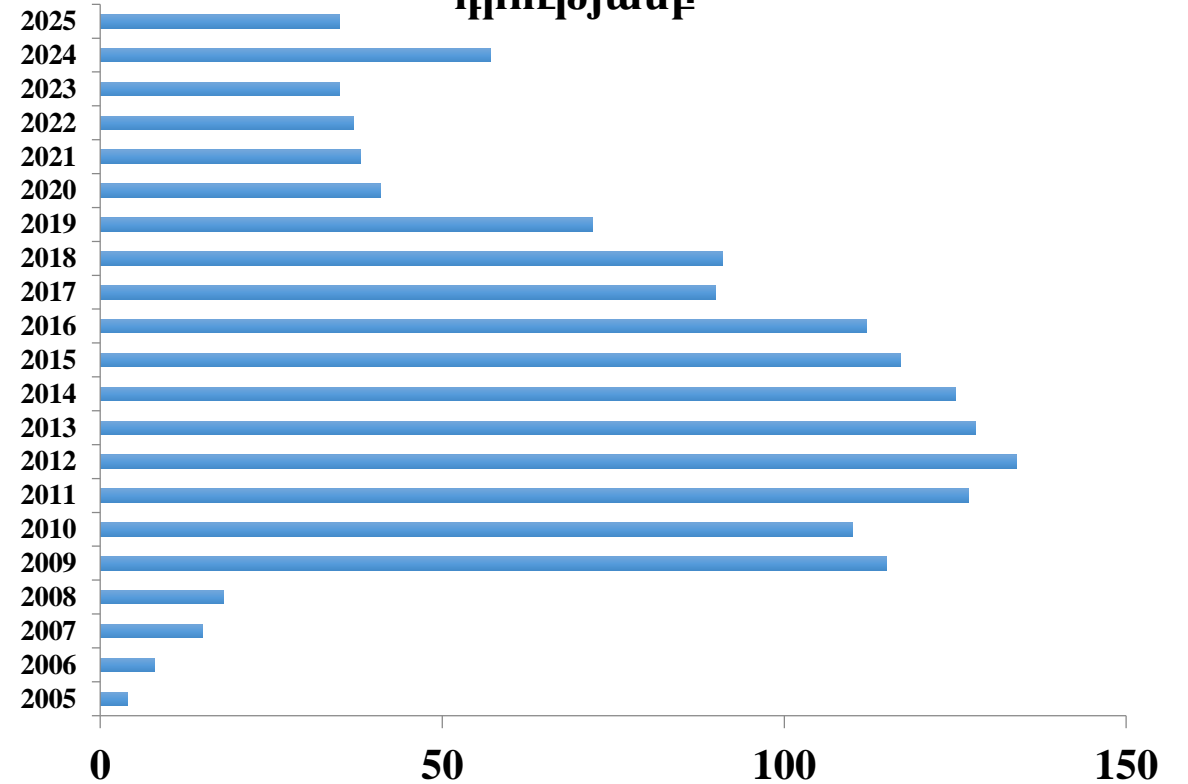

Ասպիրանտուրա, դիմորդների թիվը

Հայցորդություն, ընդամենը սույն տարվա դրությամբ

Ասպիրանտուրա

(2025) ↑ 30
(2024) ↑ 27
(2023) ↑ 16

- Ասպիրանտուրայի նկատմամբ հետաքրքրության ընդհանուր նվազում
- Գիտական գործունեությունը շարունակելու մոտիվացիայի բացակայությունը թեկնածուական ատենախոսությունը պաշտպանելուց հետո:

Հայցորդություն

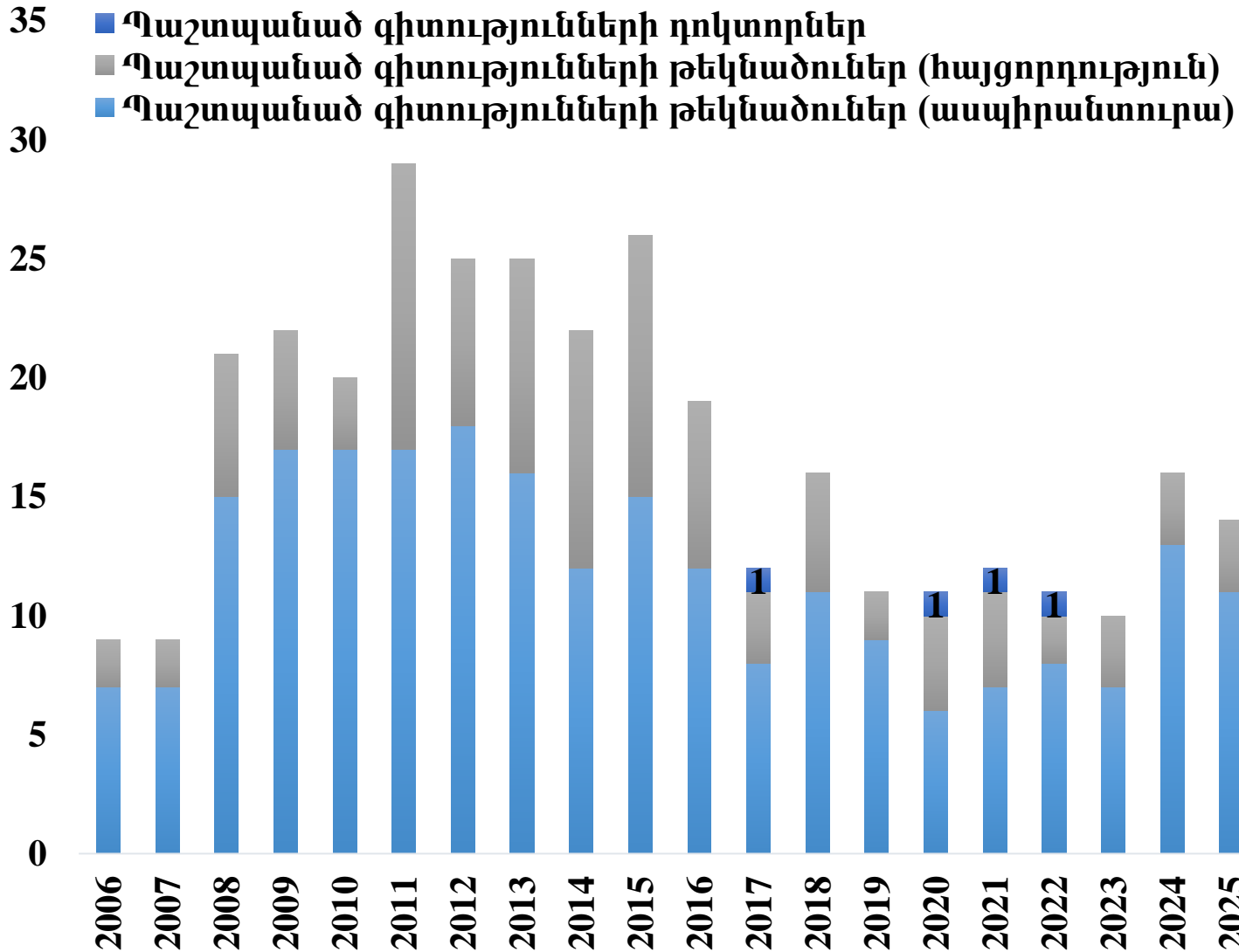
(2025) ↓ 35
(2024) ↑ 57
(2023) ↑ 35

ԹԵԿՆԱԾՈՒՄԿԿԱՆ ԵՎ ԴՈԿՏՈՐԱԿԿԱՆ ԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱ

*Իրենց թեզերը պաշտպանած
ասպիրանտների մեծ մասը ՌՀՀ
շրջանափարտներ են և ներկայումս
դասախանդում են համալսարանում:*

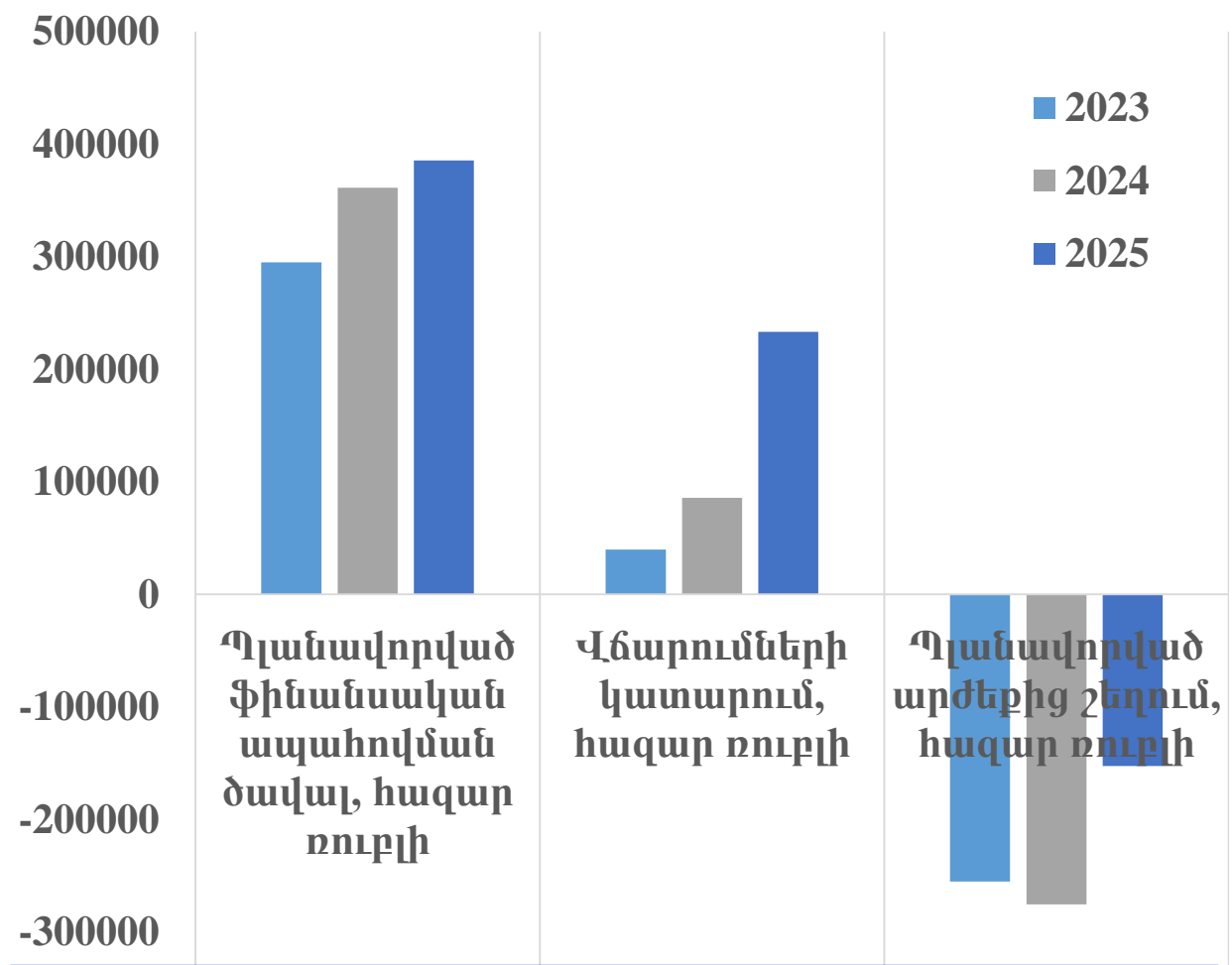

Միջոցառումներ 2023-2025թթ.

- Կրթական գործունեության կատարելագործում և արդիականացում
- Գիտահետազոտական գործունեության իրականացում
- Միջազգային գործունեության զարգացում
- Անձնակազմի ապահովում և մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացում
- Գույքային համալիրի և նյութատեխնիկական բազայի կատարելագործում և արդիականացում
- Երիտասարդական քաղաքականություն, սոցիալ-դաստիարակչական միջավայրի բարելավում
- Ռուսաց լեզվի, ռուս գրականության, ռուսական մշակույթի և պատմության տարածում, ինչպես նաև ռուս-հայկական հումանիտար կապերի զարգացում

ՌՀՀ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

2025թ.	Վճարումների կատարում, հազ. ռուբ.	Վճարումների կատարում, հազ. ռուբ.	Վճարումների կատարում, հազ. ռուբ.
Զարգացման ծրագրի նախագծային գրասենյակի աջակցություն	0	960	1 242
Մարդկային ռեսուրսների ներուժի ամրապնդում	90 000	41 632	-48 368

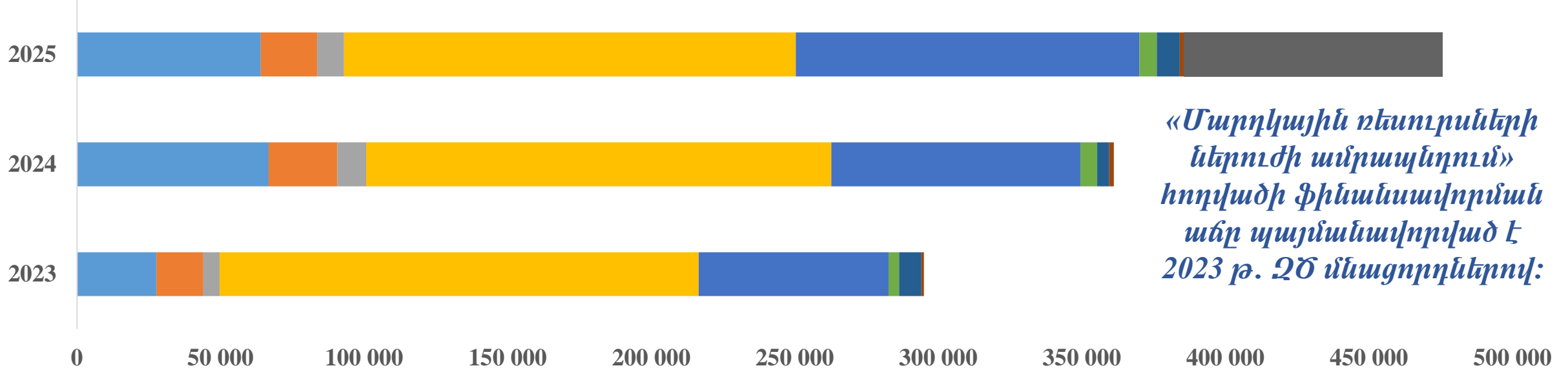

Ֆինանսական ապահովման պլանավորված ծավալը, հազ. ռուբ., 2023-2025թթ.

ՌՀՀ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

- Կրթական գործունեության կատարելագործում և արդիականացում
- Գիտահետազոտական գործունեության իրականացում
- Միջազգային գործունեության զարգացում
- Անձնակազմի ապահովում և մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացում
- Գույքային համալիրի և նյութատեխնիկական բազայի կատարելագործում և արդիականացում
- Երիտասարդական քաղաքականություն, սոցիալ-դաստիարակչական միջավայրի բարելավում
- Ռուսաց լեզվի, ռուս գրականության, ռուսական մշակույթի և պատմության տարածում, ինչպես նաև ռուս-հայկական հումանիտար կապերի զարգացում
- Չարգացման ծրագրի նախագծային գրասենյակի աջակցություն
- Մարդկային ռեսուրսների ներուժի ամրապնդում

*«Մարդկային ռեսուրսների
ներուժի ամրապնդում»
հոդվածի ֆինանսավորման
անը պայմանավորված է
2023 թ. ՉԾ մնացորդներով:*

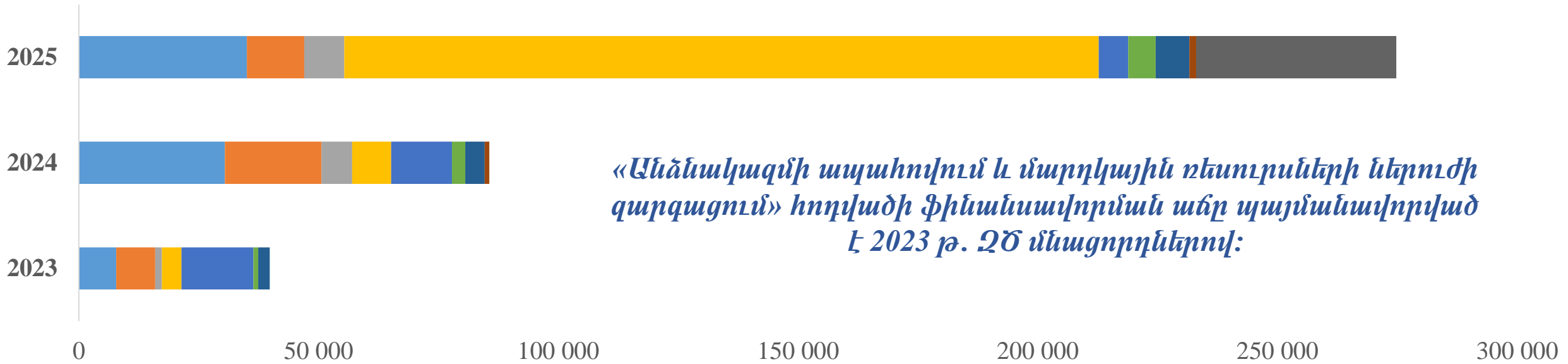

Վճարումների կատարում, հազ. ռուբ., 2023-2025թթ.

ՌՀՀ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

- Կրթական գործունեության կատարելագործում և արդիականացում
- Գիտահետազոտական գործունեության իրականացում
- Միջազգային գործունեության զարգացում
- Անձնակազմի ապահովում և մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացում
- Գույքային համալիրի և նյութատեխնիկական բազայի կատարելագործում և արդիականացում
- Երիտասարդական քաղաքականություն, սոցիալ-դաստիարակչական միջավայրի բարելավում
- Ռուսաց լեզվի, ռուս գրականության, ռուսական մշակույթի և պատմության տարածում, ինչպես նաև ռուս-հայկական հումանիտար կապերի զարգացում
- Չարգացման ծրագրի նախագծային գրասենյակի աջակցություն
- Մարդկային ռեսուրսների ներուժի ամրապնդում

«Անձնակազմի ապահովում և մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացում» հոդվածի ֆինանսավորման աճը պայմանավորված է 2023 թ. ՉԾ մնացորդներով:

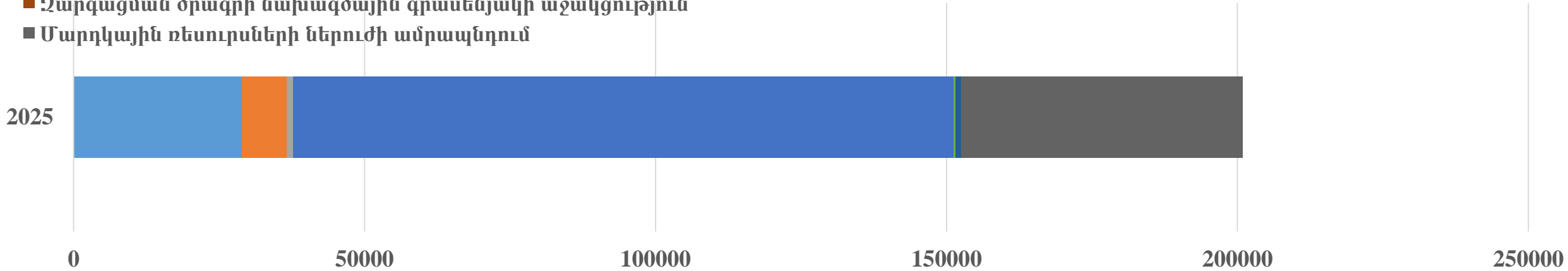

ԶԾ միջոցների մնացորդ 2025թթ.

ՌՀՀ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

- Կրթական գործունեության կատարելագործում և արդիականացում
- Գիտահետազոտական գործունեության իրականացում
- Միջազգային գործունեության զարգացում
- Անձնակազմի ապահովում և մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացում
- Գույքային համալիրի և նյութատեխնիկական բազայի կատարելագործում և արդիականացում
- Երիտասարդական քաղաքականություն, սոցիալ-դաստիարակչական միջավայրի բարելավում
- Ռուսաց լեզվի, ռուս գրականության, ռուսական մշակույթի և պատմության տարածում, ինչպես նաև ռուս-հայկական հունանիտար կապերի զարգացում
- Չարգացման ծրագրի նախագծային գրասենյակի աջակցություն
- Մարդկային ռեսուրսների ներուժի ամրապնդում

Պլանային ցուցանիշ

(2025) ↑ 475 606
 (2024) ↑ 361 195
 (2023) ↑ 295 000

➤ 2025թ. ԶԾ մնացած բոլոր միջոցները գտնվում են իրականացման փուլում՝ հաստատված ծրագրի համաձայն ըստ նախատեսված միջոցառումների:

Փաստացի

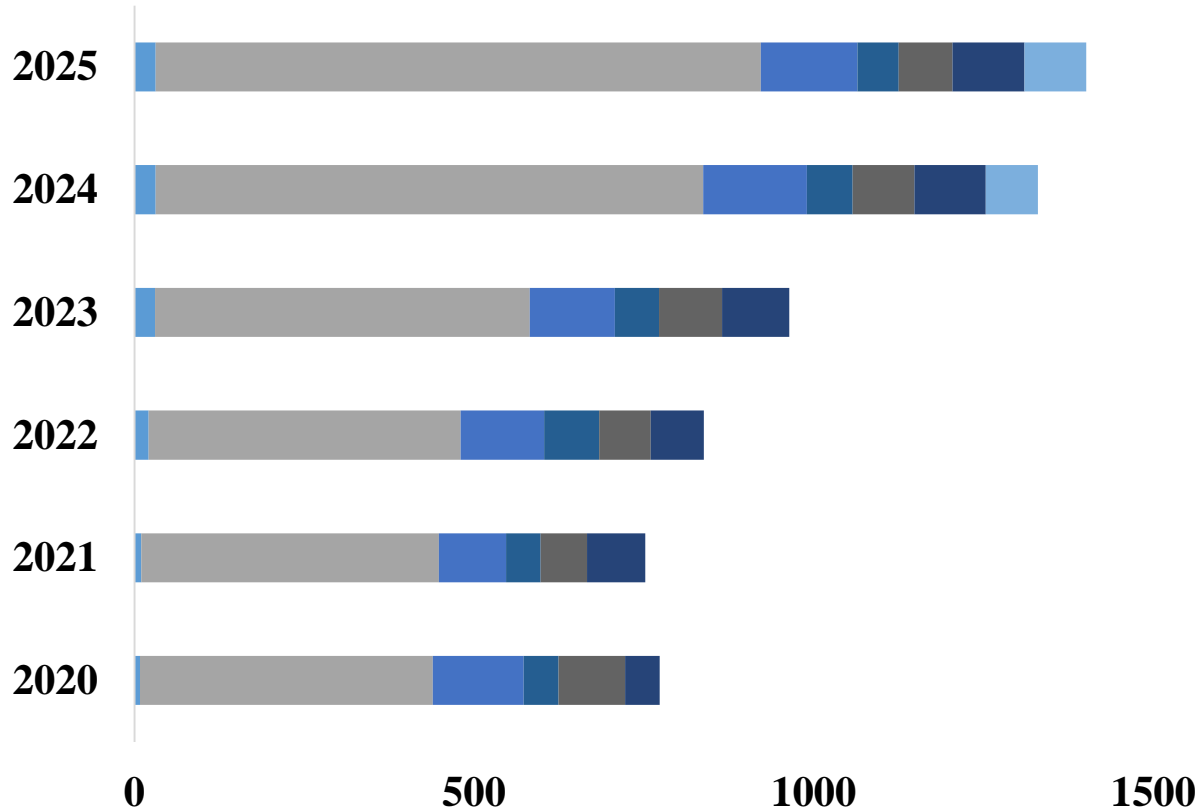
իրականացում
 (2025) ↑ 274 703
 (2024) ↑ 85 589
 (2023) ↑ 39 805

Աշխատակիցների թիվը

- Ղեկավար անձնակազմ
- Պրոֆեսորադասախոսական կազմ
- Վարչական և օժանդակ անձնակազմ
- Գիտաշխատողներ
- Ուսումնաօժանդակ անձնակազմ
- Տեխնիկական անձնակազմ
- ՌՀՀ հանրակրթական դպրոց "Ուսմունք"

ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

2025թ. Ռուս-Հայկական համալսարանը հետևողականորեն իրականացրել է մարդկային ռեսուրսների ներուժի զարգացման ռազմավարություն՝ ուղղված ձևավորելու պրոֆեսիոնալ, մոտիվացված և նորարար թիմ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում համալսարանն ապահովել է իր աշխատակիցների մասնակցությունը որակավորման բարձրացման ծրագրերին, միջազգային ստաժավորումներ և հետազոտական նախագծերի, որոնք իրականացվում են Ռուսաստանի և արտերկրի առաջատար գիտական և կրթական կենտրոնների հետ համագործակցությամբ:

Հատուկ ուշադրություն է դարձվել կայուն կորպորատիվ մշակույթի ձևավորմանը՝ հիմնված պրոֆեսիոնալիզմի, պատասխանատվության և սկադեմիական գործընկերության արժեքների վրա:

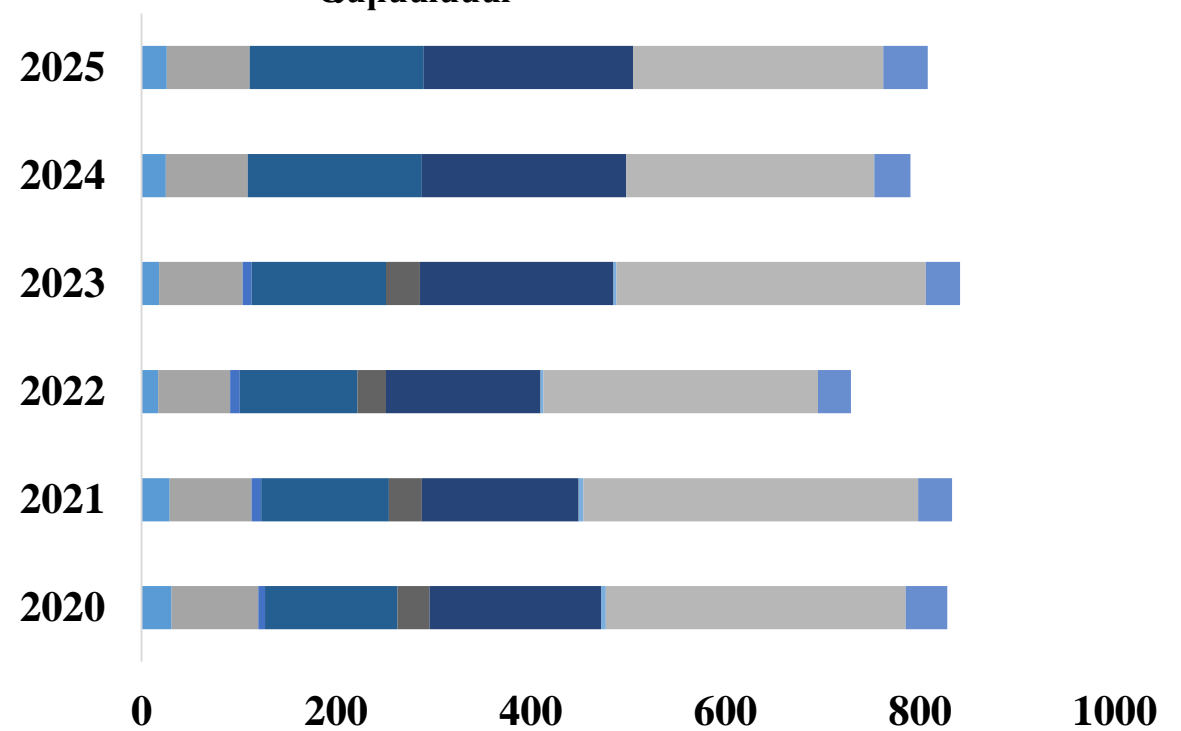
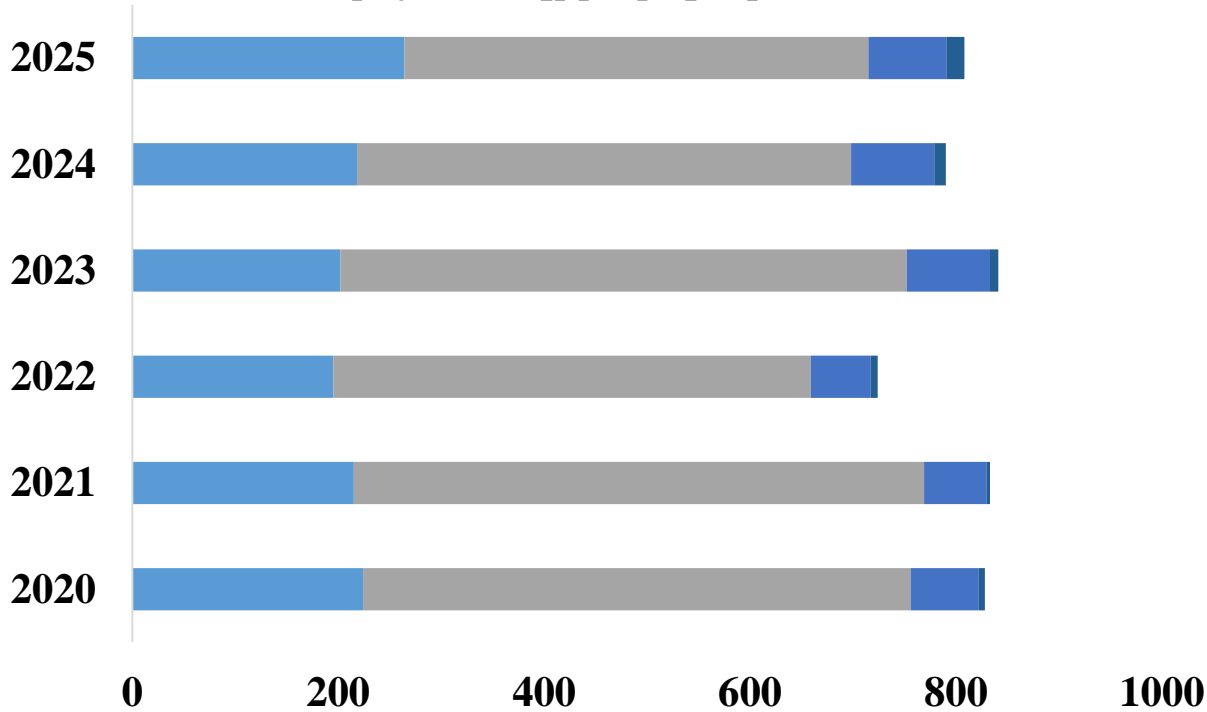
Պրոֆեսորադասախոսական կազմ

ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

- Հիմնական աշխատակիցներ
- Ներքին համատեղությամբ
- Արտաքին համատեղությամբ
- ՔԻ պայմանագրի հիմքով

Այդ թվում ՊԴԿ ըստ պաշտոնի

- Ամբիոնի վարիչ
- Պրոֆեսորի պ/կ
- Դոցենտի պ/կ
- Ավագ դասախոսի պ/կ
- Ասիստենտ
- Պրոֆեսոր
- Դոցենտ
- Ավագ դասախոս
- Դասախոս

Հիմնական աշխատակիցներ

(2025) ↑ 264
 (2024) ↑ 218
 (2023) ↑ 202

- ՊԴԿ թիվն անընդհատ աճում է:
- Հիմնական աշխատակիցների թիվը երեք տարվա ընթացքում աճել է 34%-ով:

ՊԴԿ

(2025) ↑ 808
 (2024) ↓ 790
 (2023) ↑ 841

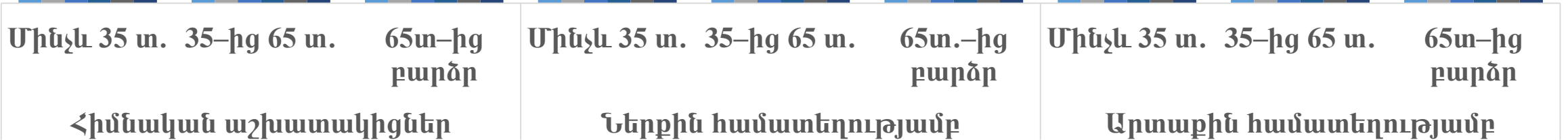

ՊԴԿ տարիքային կառուցվածքը

400
350
300
250
200
150
100
50
0

■ 2020
■ 2021
■ 2022
■ 2023
■ 2024
■ 2025

ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

800
600
400
200
0

■ 2020
■ 2021
■ 2022
■ 2023
■ 2024
■ 2025

Մինչև 35 տ. 35-ից 65 տ. 65տ-ից բարձր

Մինչև 35 տ. աշխատակիցների մասնաբաժինը
(2025) ↑ 20%
(2020) ↑ 18%

➤ ՌՀՀ-ն շարունակել է իր հետևողական աշխատանքը՝ տաղանդավոր երիտասարդներին ներգրավելու և աջակցելու, կադրային պահուստ զարգացնելու և իրախուսման համակարգն ամրապնդելու ուղղությամբ:

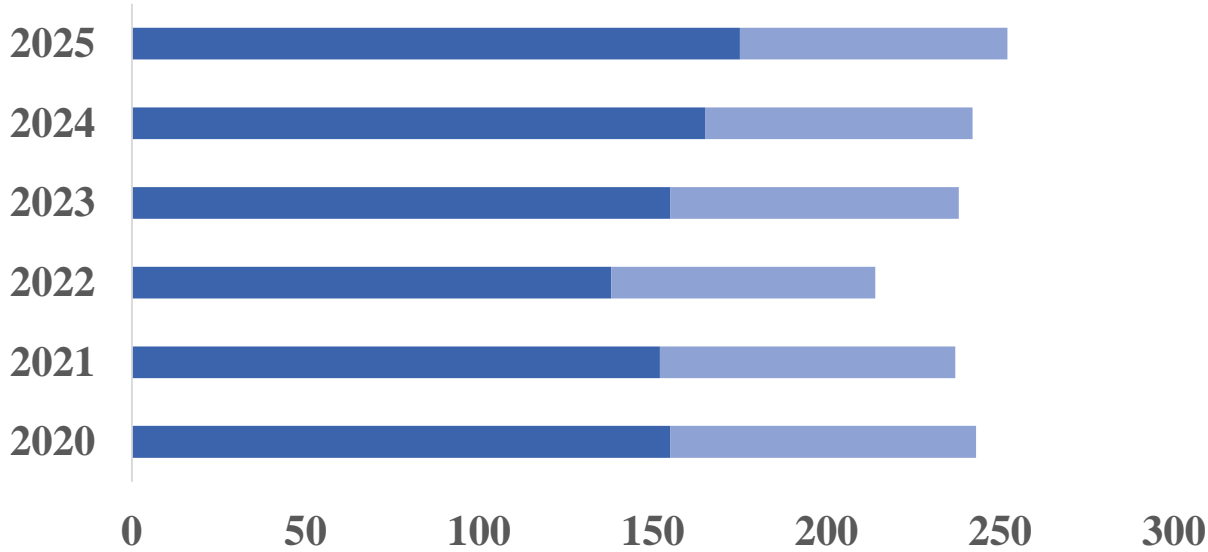
65 տ-ից բարձր աշխատակիցների մասնաբաժինը
(2025) ↓ 12%
(2020) ↑ 27%

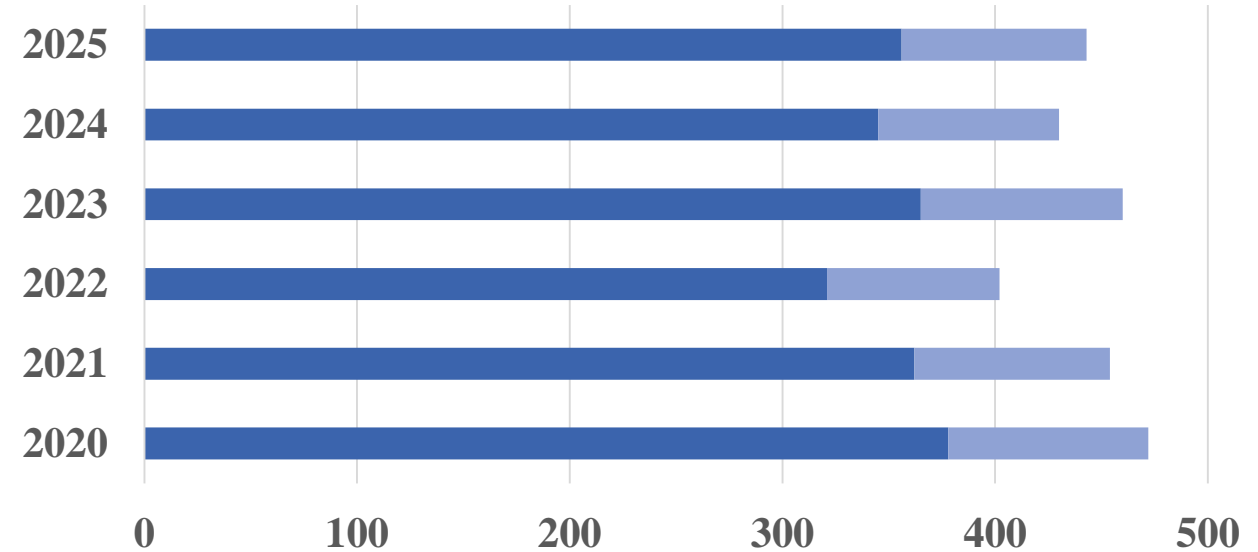
ՊԴԿ ըստ կոչումների

■ Դոցենտներ ■ Պրոֆեսորներ

ՊԴԿ ըստ գիտական աստիճանի

■ Գիտության թեկնածու ■ Գիտության դոկտոր

ՊԴԿ ըստ կոչումների

(2025) ↑ 252
 (2024) ↑ 242
 (2023) ↑ 238
 (2022) ↓ 214
 (2021) ↓ 237
 (2020) ↑ 243

- ՌՀՀ-ն ավանդաբար դասավանդման համար ներգրավում է գիտության և պրակտիկ հատվածի տարբեր ոլորտների Հայաստանի լավագույն մասնագետներին:
- Միաժամանակ, ՌՀՀ-ն ակտիվորեն մշակում է քաղաքականություն՝ ամրապնդելու իր դասախոսական կազմի դիրքերը որակավորման բարձրագույն առումով ներառյալ ակադեմիական աստիճանների և կոչումների ստացումը:

ՊԴԿ ըստ գիտ. աստիճանի

(2025) ↑ 443
 (2024) ↑ 430
 (2023) ↑ 460
 (2022) ↓ 402
 (2021) ↑ 454
 (2020) ↑ 472

ՌՀՀ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

Университет Гранады
Испания

Университет Линнеус
Швеция

Университет Патры
Греция

Университет Севильи
Испания

Санкт-Петербургский
политехнический университет
Петра Великого

Университет Триеста
Италия

Университет Цукубы
Япония

Уральский государственный
экономический университет
Россия

Федеральный университет Мату-Гросу
Бразилия

Финансовый университет при
Правительстве Российской
Федерации
Россия

Хананьский университет
Китай

Центрально Азиатский
международный медицинский
университет
Кыргызстан

Чанчуньский университет
Китай

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՀՀ-ն համագործակցում է ավելի քան 150 համալսարանների հետ, այդ թվում՝ Ռուսաստանի և այլ երկրների առաջատար ուսումնական հաստատությունները: Նման գործընկերությունը եզակի հնարավորություններ է բացում կրթական, գիտական և մշակութային փոխանակումների, միջազգային կապերի ամրապնդման և գլոբալ համագործակցության զարգացման համար:

Միջազգային համագործակցության հիմնական ոլորտներից է ակադեմիական շարժունության ծրագրերը, որոնք ներառում են ինչպես արտագնա, այնպես էլ ներգնա շարժունություն:

Ակադեմիական շարժունությունից բացի, ՌՀՀ միջազգային համագործակցությունն ընդգրկում է ուղղությունների լայն շրջանակ, այդ թվում՝

- Մասնակցություն համատեղ գիտական հետազոտություններին,
- Միջազգային գիտաժողովների և սեմինարների կազմակերպում,
- Մշակութային և կրթական նախագծերի իրականացում,
- Գիտական կապերի ամրապնդում աշխարհի տարբեր համալսարանների և հետազոտական կենտրոնների հետ:

ՌՀՀ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

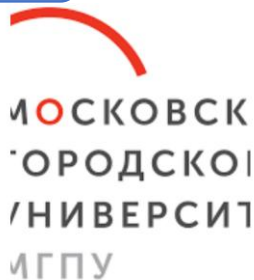
Ленинградский государственный университет имени А.С.Пушкина
Россия

Медицинский Университет Караганды
Казахстан

Международный университет МИТСО
Беларусь

Московский городской педагогический университет
Россия

Московский государственный институт международных отношений
Россия

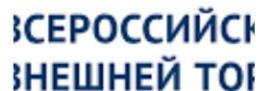
Московский государственный технический университет им. Н.Баумана
Россия

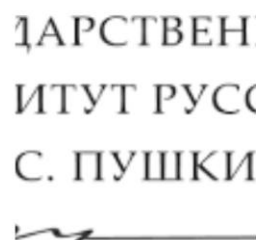
Московский государственный университет им. М.В. Ломоносова
Москва

Московский государственный юридический университет имени О.Е. Кутафина
Россия

Всероссийская академия внешней торговли
Россия

Государственный институт русского языка им. А.С. Пушкина
Россия

Государственный университет имени В. Я. Брюсова
Армения

Даляньский технологический университет
Китай

Зальцбургский университет
Австрия

Институт системного программирования им. В.П. Иванникова (ИСП РАН)
Россия

Киотский университет, Высшая школа литературы
Япония

Кубанский государственный университет
Кубань

Армавирский государственный педагогический университет
Россия

Балтийский федеральный университет имени Иммануила Канта
Россия

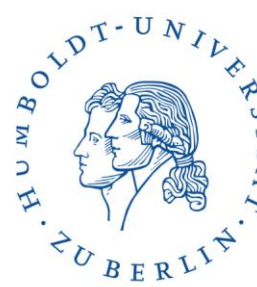
Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка
Беларусь

Белорусский государственный университет
Беларусь

Белорусский государственный экономический университет
Беларусь

Берлинский университет имени Гумбольдта
Германия

Владимирский государственный университет
Россия

Волгоградский государственный университет
Россия

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՌՀՀ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

МТУСИ

Московский технический университет связи и информатики
Россия

Московский университет имени Грибоедова
Россия

Московский физико-технический институт
Россия

Национальный исследовательский Нижегородский государственный университет им. Лобачевского
Нижний Новгород

Национальный исследовательский университет «Высшая школа экономики»
Москва, Санкт-Петербург

Istituto Politè

Политехнический институт Томара
Португалия

ПОЛОЦКИЙ ГОСУДАРСТ
УНИВЕРСИТ
имени Евфроси

Полоцкий государственный университет
Россия

Приволжский исследовательский медицинский университет
Россия

Пятигорский государственный университет
Россия

Римский университет Ла Сapiенца
Италия

Российская академия народного хозяйства и государственной службы при Президенте РФ
Россия

Российский государственный гуманитарный университет
Россия

Российский государственный социальный университет
Россия

Российский университет дружбы народов
Россия

Российский экономический университет им. Г.В.Плекханова
Россия

Российско-Таджикский (Славянский) университет
Таджикистан

Рязанский государственный университет им. С.А. Есенина
Россия

Саарский Университет
Германия

Санкт-Петербургский государственный институт кино и телевидения
Россия

Санкт-Петербургский государственный университет
Россия

Санкт-Петербургский государственный университет промышленных технологий и дизайна
Россия

Южный федеральный университет
Россия

Северо-Кавказский федеральный университет
Россия

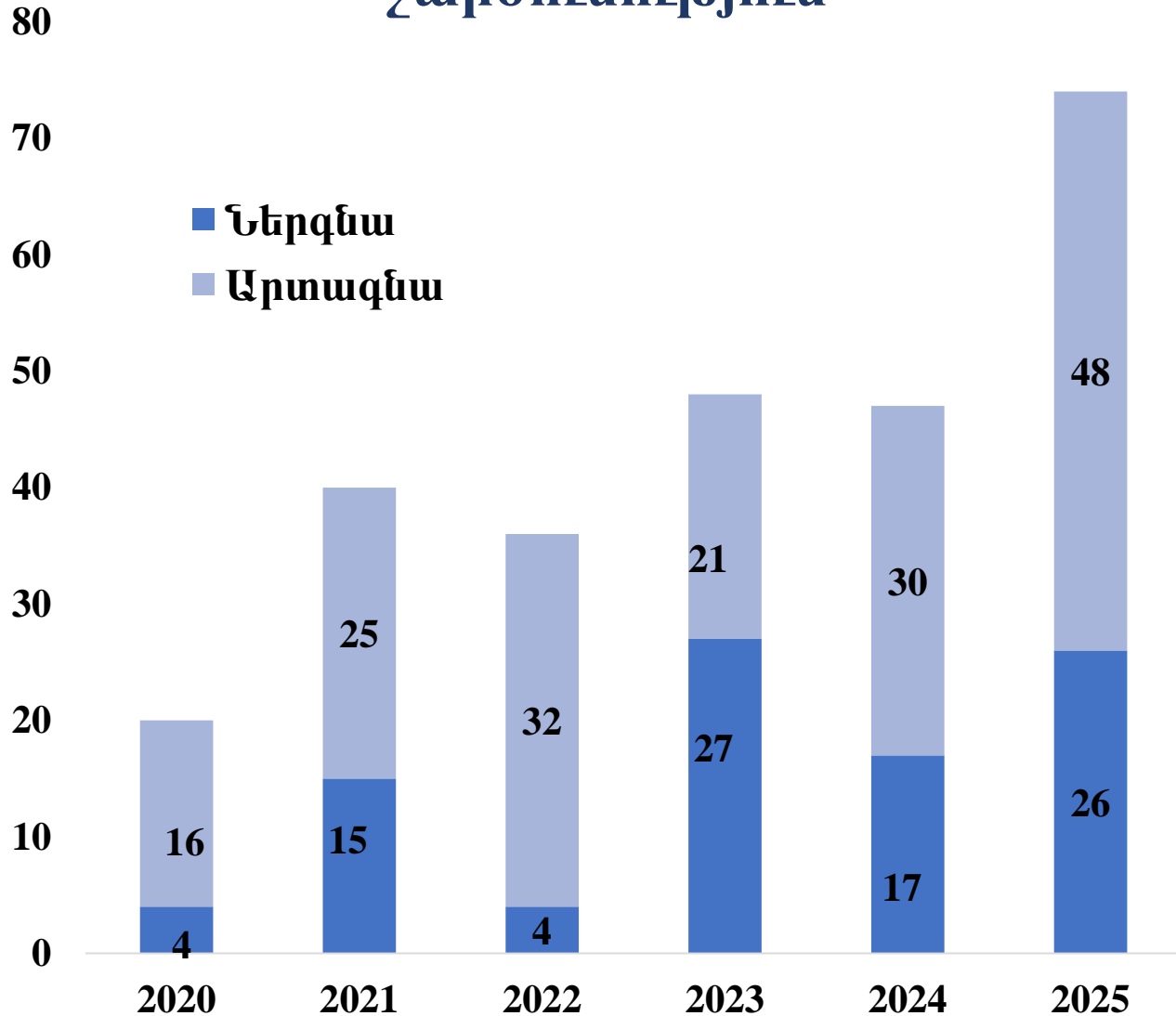

Технологический институт Деггендорфа
Германия

Ուսանողների ակադեմիական շարժունություն

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

2024–2025 թթ. ակադեմիական շարժունության ծրագրերի զարգացման շրջանակներում անցկացվել են կողմնորոշման երկու դասընթաց ներգնա շարժունության ծրագրերին մասնակցող ուսանողների համար :

Դասընթացների արդյունքների հիման վրա այս փորձը պաշտոնապես ամրապնդվեց և ներդրվեց որպես Ռ-ՀՀ բոլոր ակադեմիական շարժունության ծրագրերի կազմակերպչական գործընթացի պարտադիր տարր:

Փոփոխությունների արդյունավետությունը հաստատվում է վիճակագրական ցուցանիշներով :

- Click rate–ն աճել է 43.6%-ով և այժմ կազմում է 2.0%:
- Open rate–ն աճել է 1.3%-ով՝ հասնելով 40.1%-ի:
- Clicks per unique opens–ն աճել է 41.8%-ով և այժմ կազմում է 5.0%:

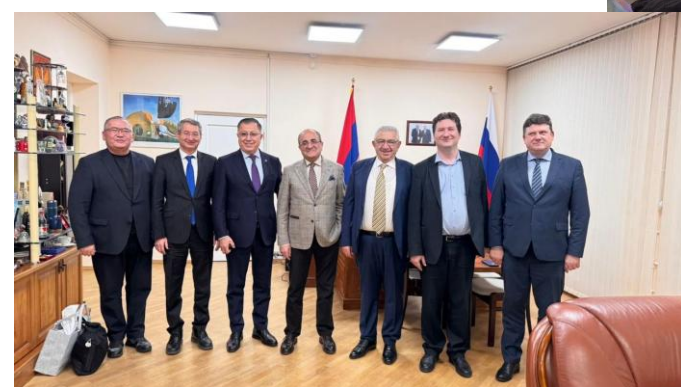
ՌՀՀ ՀՅՈՒՐԵՐԸ 2025 Թ.

- ❑ **Սերգեյ Լավրով**, Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին գործերի նախարար
- ❑ **Ռոդիոն Միրոշնիկ**, Ռուսաստանի ԱԳՆ հատուկ հանձնարարություններով դեսպան
- ❑ **Մեհդի Սոբհանի**, Իրանի դեսպան ՀՀ-ում
- ❑ **Միխայիլ Վոժդակ**, Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան խորհրդական, Ռուսաստանի ԿԳՆ ներկայացուցիչ
- ❑ **Արկադի Պապոյան**, ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության Արտաքին կապերի և Սփյուռքի վարչության պետ
- ❑ **Վազգեն Հարությունյան**, Հայաստանի Կարատեի Ազգային Ֆեդերացիայի նախագահ
- ❑ **Մոհամմադ Ասադի**, ՀՀ-ում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանության մշակույթի կենտրոնի ղեկավար
- ❑ **Նատալյա Գվոզդևա**, Ռուսաստանի Դաշնության գիտության և բարձրագույն կրթության նախարարության ազգային նախագծերի աջակցության և նախագծերի կազմակերպման վարչության տնօրեն
- ❑ **Ալեքսեյ Պոյդա**, Ռուսաստանի Դաշնության գիտության և բարձրագույն կրթության նախարարության միջազգային համագործակցության բաժնի պետ
- ❑ **Մարինա Կաչյան**, Ռուսաստանի Դաշնության գիտության և բարձրագույն կրթության նախարարության միջազգային համագործակցության բաժնի պետի տեղակալ

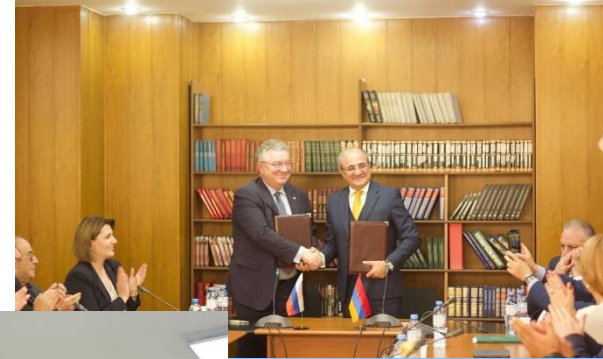
ՌՀՀ ՀՅՈՒՐԵՐԸ 2025 Թ.

- ❑ **Գառնիկ Հայրապետյան**, Հայաստանի ոչ օլիգարխական մարզաձևերի միության նախագահ
- ❑ **Նադեժդա Կամինինա**, Մոսկվայի գեոդեզիայի և քարտեզագրության պետական համալսարանի ռեկտոր
- ❑ **Տաթևիկ Սիմոնյան**, SPRING PR-ի համահիմնադիր
- ❑ **Դմիտրի Բեսպալով**, Հյուսիսային Կովկասի դաշնային համալսարանի ռեկտոր
- ❑ **Դմիտրի Պիսարենկո**, «Sputnik Armenia» լրատվական գործակալության և ռադիոյի ղեկավար
- ❑ **Կոնստանտին Պետրոսով**, «Առկա» լրատվական գործակալության տնօրեն, ԱՄԻ «Նովոստի-Արմենիա»-ի տնօրենների խորհրդի նախագահ
- ❑ **Կարեն Ասատրյան**, Վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի տնօրեն
- ❑ **Օլգա Տուրովա**, Մոսկվայի ֆիզիկատեխնիկական ինստիտուտի փորձագիտական-վերլուծական կենտրոնի տնօրեն
- ❑ **Ասլան Կանուկոև**, Ռուսաստանի Դաշնության գիտության և բարձրագույն կրթության նախարարության տնտեսական քաղաքականության վարչության տնօրեն
- ❑ **Գրիգորի Տրուբնիկով**, Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի նախագահության անդամ, Միջուկային հետազոտությունների միացյալ ինստիտուտի (ՄՀՄԻ, ք. Դուբնա) տնօրեն

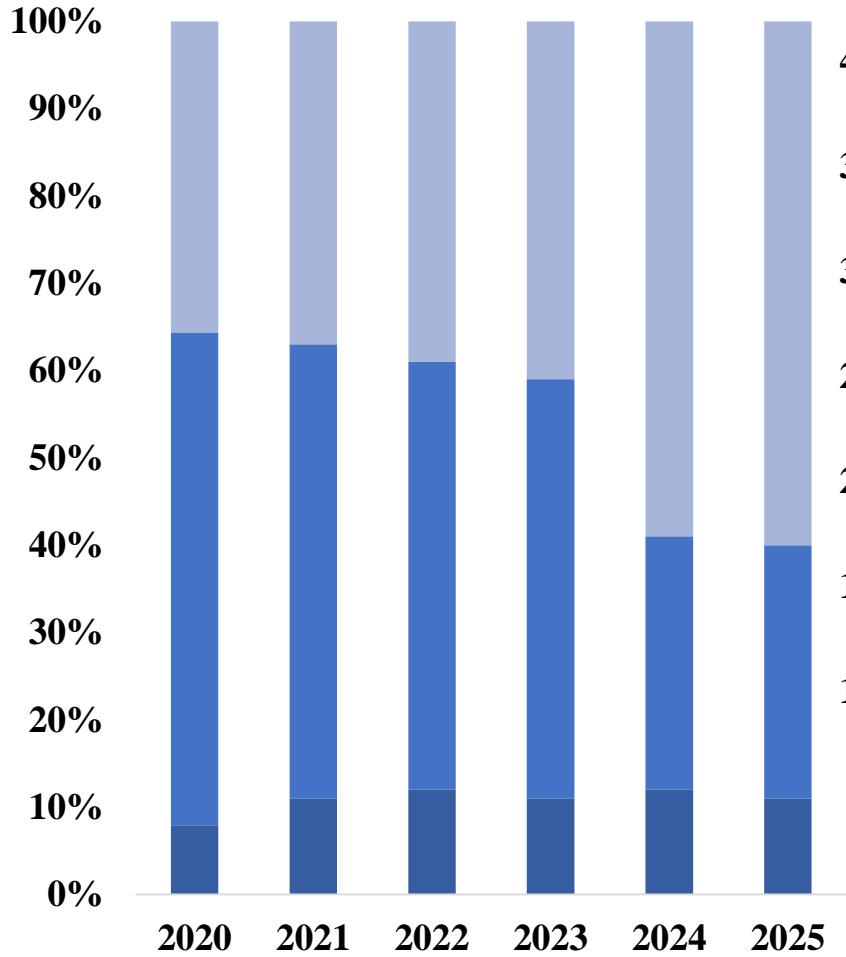
- ❑ **Իրինա Հակոբյանց**, Պյատիգորսկի պետական համալսարանի օտար լեզուների և միջազգային տուրիզմի ինստիտուտի տնօրեն
- ❑ **Իգոր Պուտինցև**, ՄՄՀՊԻ (МГИМО) լեզվի և նախահամալսարանական ուսուցման գծով պրոռեկտոր
- ❑ **Իլյա Բեգպրոզվաննի**, ՌԴ ԳԱ թղթակից անդամ, պրոֆեսոր, մոլեկուլային նեյրոդեգեներացիայի լաբորատորիայի վարիչ, ՄՊՊՀ (СПбПУ)
- ❑ **Իվան Խլամով**, ՄՊՊՀ (СПбПУ) երիտասարդական քաղաքականության բաժնի վարիչ
- ❑ **Ցզին Չժե**, Չինաստանի հասարակական գիտությունների ակադեմիայի Ռուսաստանի, Արևելյան Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի ուսումնասիրությունների ինստիտուտի փոխտնօրեն
- ❑ **Ալեքսանդր Ծիրով**, ՌԴ ԳԱ տնտեսական կանխատեսումների ինստիտուտի տնօրեն
- ❑ **Միխայիլ Գուրովին**, ՌԴ ԳԱ տնտեսագիտության ինստիտուտի տնօրեն
- ❑ **Սերգեյ Տուշին**, Ուրալի դաշնային համալսարանի միջազգային հարաբերությունների գծով պրոռեկտոր
- ❑ **Ալեքսանդր Պոնոմարյով**, ՈւՊՀ (УПИ), ՈւՊՀ (УрГУ) և ՈւԴՀ (УрФУ) շրջանավարտների ասոցիացիայի գործադիր տնօրեն
- ❑ **Դմիտրի Բենեմանսկի**, ՈւԴՀ (УрФУ) տեղեկատվական քաղաքականության և առաջխաղացման գծով պրոռեկտորի տեղակալ

Ֆինանսավորման աղբյուրների մասնաբաժինն ըստ տարիների

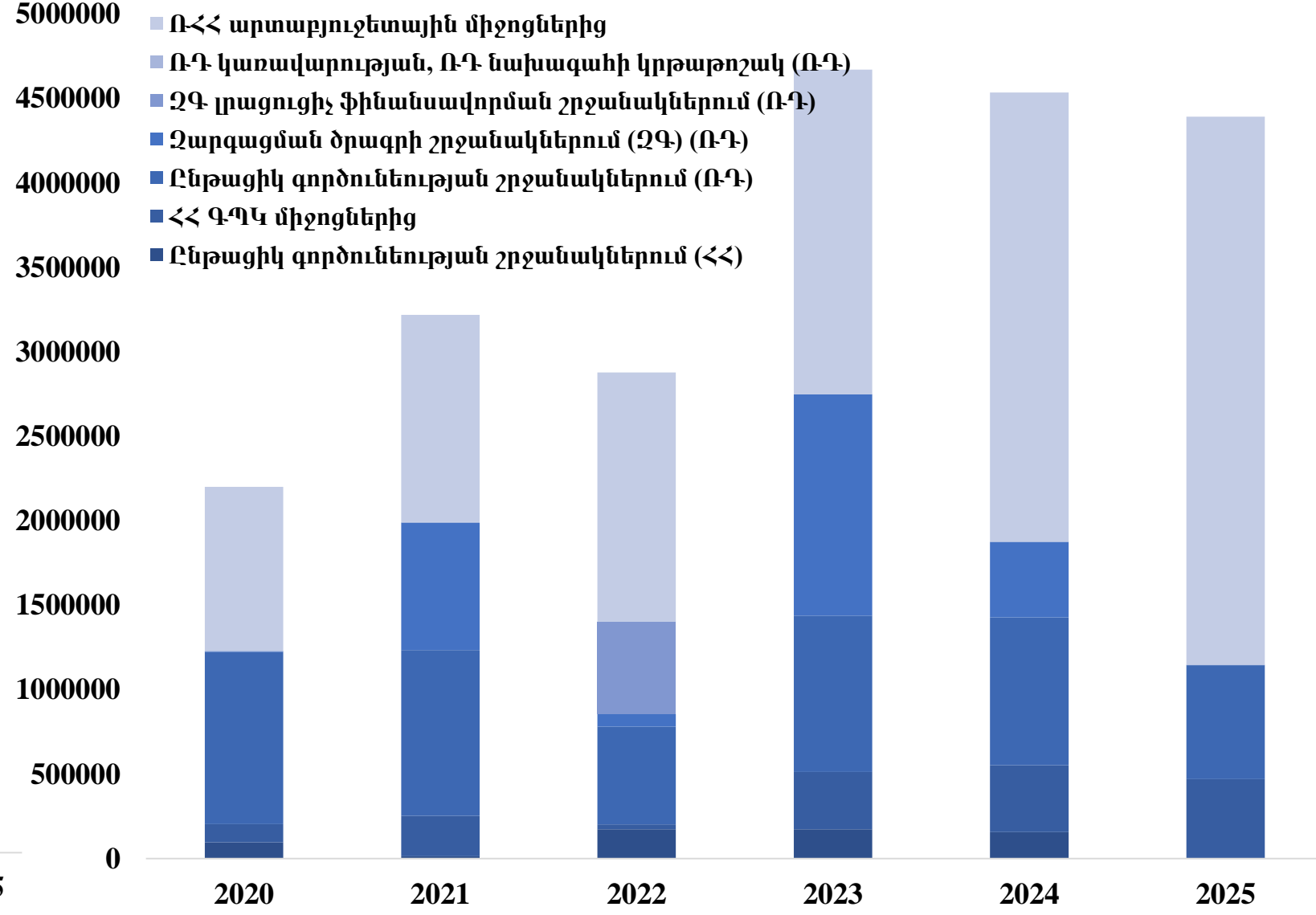
- ՌՀՀ արտաբյուջետային միջոցներից
- Ռուսաստանի Դաշնության միջոցներից
- Հայաստանի Հանրապետության միջոցներից

ՌՀՀ եկամուտներն ըստ ֆինանսավորման աղբյուրների, հազար ՀՀ դրամ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

- ՌՀՀ արտաբյուջետային միջոցներից
- Ռ-Գ կառավարության, Ռ-Գ նախագահի կրթաթոշակ (Ռ-Գ)
- ՉԳ լրացուցիչ ֆինանսավորման շրջանակներում (Ռ-Գ)
- Չարգացման ծրագրի շրջանակներում (ՉԳ) (Ռ-Գ)
- Ընթացիկ գործունեության շրջանակներում (Ռ-Գ)
- ՀՀ ԳՊԿ միջոցներից
- Ընթացիկ գործունեության շրջանակներում (ՀՀ)

ՌՀՀ ԵԿՎԱՄՈՒՑՆԵՐ ԵՎ ԾՁԽՄԵՐ, 2025Թ.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Հոդվածի անվանում	Պլան	Փաստացի	Շեղում
Հիմնական գործունեությունից ստացված եկամուտներ	4,101,010,091	4,725,733,353	624,723,262
Եկամուտ կրթական ծրագրերից, այդ թվում՝	3,605,012,091	4,214,660,736	609,648,645
Ռուսական և հայկական բաժինների ուսման վարձեր	1,763,951,340	2,013,206,400	249,255,060
Ռ-Դ ընթացիկ ֆինանսավորման սուբսիդիա	686,000,000	685,621,808	-378,192
ՀՀ ընթացիկ ֆինանսավորման սուբսիդիա	135,000,000	135,000,000	0
Աշխատավարձերի համար հատկացված միջոցներ ՉԾ-ից	534,060,751	897,315,028	363,254,277
«Ուսմունք» դպրոցի եկամուտներ	486,000,000	483,517,500	-2,482,500
Եկամուտ լրացուցիչ կրթական ծրագրերից	144,243,000	161,586,240	17,343,240
Եկամուտ գիտական գործունեությունից	336,755,000	317,161,399	-19,593,601
Այլ եկամուտներ	15,000,000	32,324,978	17,324,978
Եկամուտ այլ գործունեությունից, այդ թվում՝	281,000,000	403,254,964	122,254,964
Եկամուտ ՀՀ ԳՊԿ դրամաշնորհներից	3,000,000	3,890,000	890,000
Եկամուտ վարձակալությունից	52,000,000	43,070,000	-8,930,000
Առևտրային եկամուտ	76,000,000	118,834,800	42,834,800
Տոկոսային եկամուտ	150,000,000	237,460,164	87,460,164
Ընդամենը եկամուտներ	4,382,010,091	5,128,988,317	746,978,226

ՌՀՀ ԵԿՎՄՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԾՁԽՄԵՐ, 2025Թ.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Հիմնական գործունեության ծախսեր, այդ թվում՝	2,928,981,118	3,060,749,201	-131,768,083
Կրթական ծրագրերով աշխատավարձերի վճարման ծախսեր	2,078,711,000	2,196,625,486	-117,914,486
Կոմունալ ծախսեր	136,870,118	120,000,000	16,870,118
Հիմնական գործունեության ամորտիզացիոն ծախսեր	400,000,000	339,955,850	60,044,150
Կրթաթոշակի վճարման ծախսեր	100,000,000	104,116,165	-4,116,165
Այլ ծախսեր	213,400,000	300,051,700	-86,651,700
Գործառնական ծախսեր	1,296,905,569	1,385,483,003	-88,577,433
Առևտրային, իմիջային և ներկայացուցչական ծախսեր	9,000,000	12,491,907	-3,491,907
Կառավարչական ծախսեր	1,148,047,960	1,199,166,106	-51,118,146
Գործառնական ծախսերի ամորտիզացիոն ծախսեր	53,000,000	45,044,150	7,955,850
Ֆինանսական / այլ հարկային ծախսեր	26,000,000	58,051,955	-32,051,955
Կոմունալ ծախսեր	10,949,609	16,325,854	-5,376,244
Այլ ծախսեր	49,908,000	54,403,031	-4,495,031
Ընդամենը ծախսեր	4,225,886,687	4,446,232,204	-220,345,516
Շահույթ հարկումից առաջ	156,123,404	682,756,114	526,632,710
Շահույթահարկ	28,102,213	122,896,101	94,793,888
Զուտ շահույթ	128,021,191	559,860,013	431,838,823

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

«ՈՒՍՄՈՒՆՔ» ԴՊՐՈՑԻ ՇԵՆՔԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ԱՄՐԱՑՈՒՄ

«ՈՒՍՄՈՒՆՔ» ԴՊՐՈՑԻ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ ԵՎ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

ՄՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄ

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐԻ ԻՆԺԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԹԱՐՄԱՑՈՒՄ

ՈՂՂ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

2025 թվականին լիովին արդիականացվել է ֆուտբոլի դաշտը, լիովին վերանորոգվել են շատրվանը, Շնորհակալության այգին և շքամուտքի աստիճանը:

Կառուցվել է մեծ կայանատեղի, գլխավոր մասնաշենքում ապամոնտաժվել է հին ջեռուցման համակարգը և տեղադրվել է նոր, ժամանակակից, էներգախնայող ջեռուցման համակարգ, իրականացվել են կոսմետիկ և ընթացիկ վերանորոգումներ, այդ թվում՝ կաթսայատան տանիքը և գլխավոր մասնաշենքի տանիքի մասնակի վերանորոգումը, իրականացվել է ևս 20 լսարանների ապահովում էլեկտրոնային խելացի գրատախտակներով, իրականացվում է չորս սանհանգույցի կապիտալ վերանորոգում:

Թարմացվել են Մշակույթի տան արժոռները և ավագ դպրոցի հինգ դասարանների սեղանները և այլն:

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

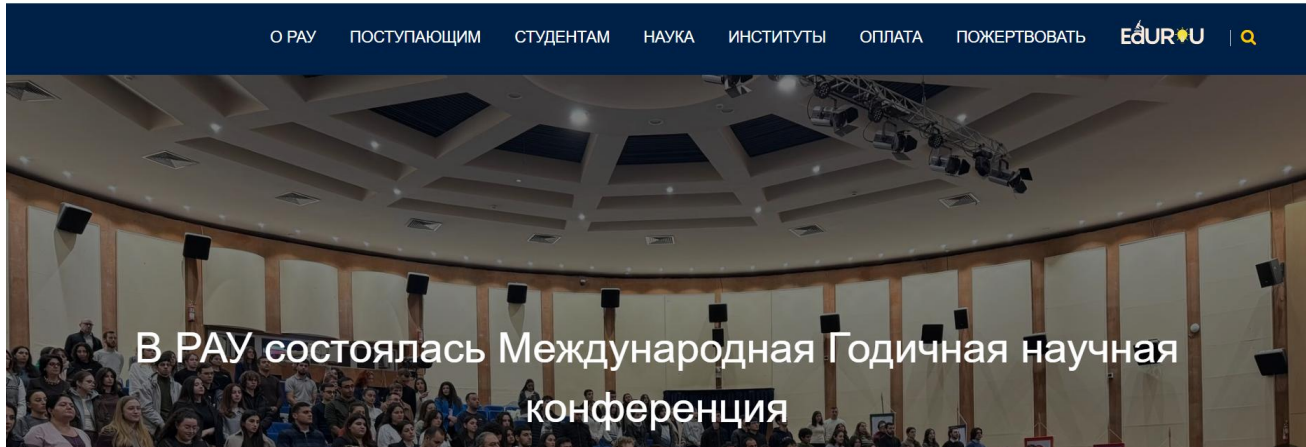

Պաշտոնական կայք և սոցիալական ցանցեր

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

(+374 12) 775 775 или 8130 | info@rau.am | cv@rau.am a- | A+ Русский

<https://rau.am/>

https://t.me/RAU_uni

https://vk.com/rau_uni

<https://www.instagram.com/universityrau/>

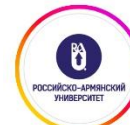
https://www.facebook.com/RAUOfficial/?_rdc=1&_rdr

<https://www.linkedin.com/school/russian---armenian-university/>

https://www.youtube.com/channel/UC2qRc3Wt_9D58CURNb7PtgA

universityrau

Russian-Armenian University - RAU

1 689 posts 3 182 followers 0 following

The official Instagram page of Russian-Armenian University (RAU).

123 Hovsep Emin Street, Yerevan, Armenia

rau.am and 3 more

Followed by armine_a_v, iveta.stepanayan and 38 others

Following Message Contact

Читаем Часто спра... Учим китай... Programs Цифра др

Russian-Armenian University - RAU

23K followers • 0 following

The official Facebook page of Russian-Armenian University (RAU).

Following

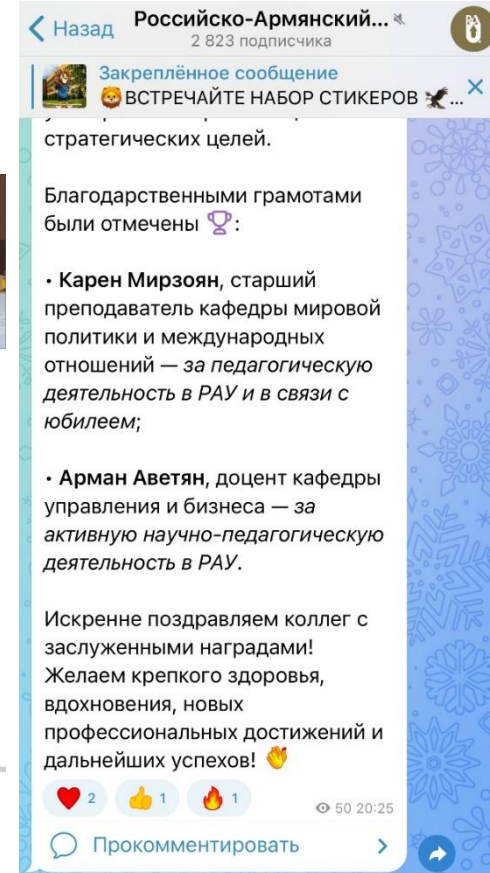
Posts About Photos More

Details

Page · College & university

rau.am

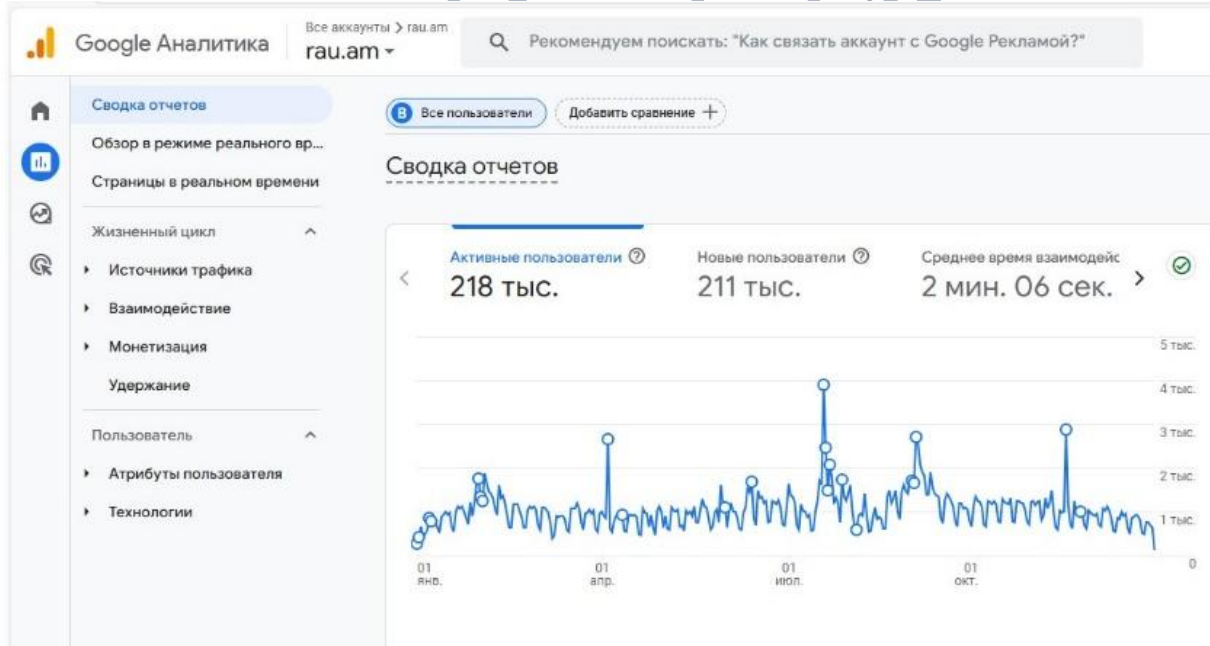
94% recommend (229 Reviews)

(+374 12) 775 775 կամ 8130 | info@rau.am

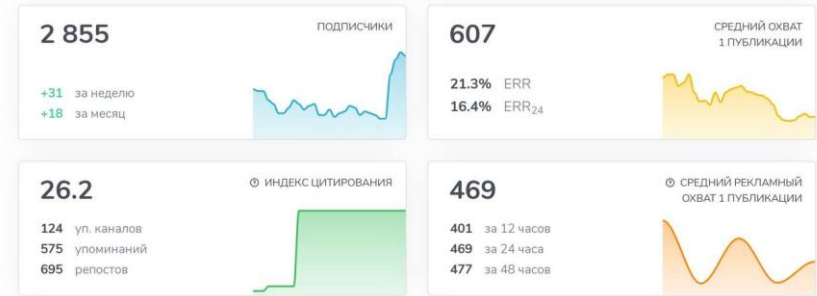
Տելեգրամ

Российско-Армянский университет

Образование

Гео / Язык: Россия / Русский
Возраст: 3 года 9 месяцев
Постов: 15'331

TGStat.ru | Аналитика Telegram-каналов и чатов | Создано с помощью бота @TGStat_Bot

Ինստագրամ

Охват ⓘ
702,8 тыс. ↑ 919 %

Подписчики: 3 920 | Неподписчики: 702 069

Взаимодействия с контентом ⓘ

Самый результативный контент по взаимодействиям

Просмотры ⓘ

Подписчики: 3 102 203 | Неподписчики: 2 647 582

Самый результативный контент по числу просмотров

Охват ⓘ

Подписчики: 3 920 | Неподписчики: 702 069

Самый результативный контент по охвату

Facebook

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Время просмотра ⓘ

52 дн. 4 ч. ↑ 41,2 %

Самый результативный контент по времени просмотра

Просмотры ⓘ

5,8 млн --

Самый результативный контент по числу просмотров

3-секундные просмотры ⓘ

246,8 тыс. ↑ 54,8 %

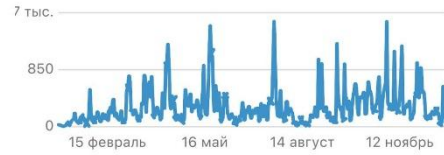

Самый результативный контент по 3-секунд

Взаимодействия с контентом ⓘ

106,9 тыс. ↑ 22,5 %

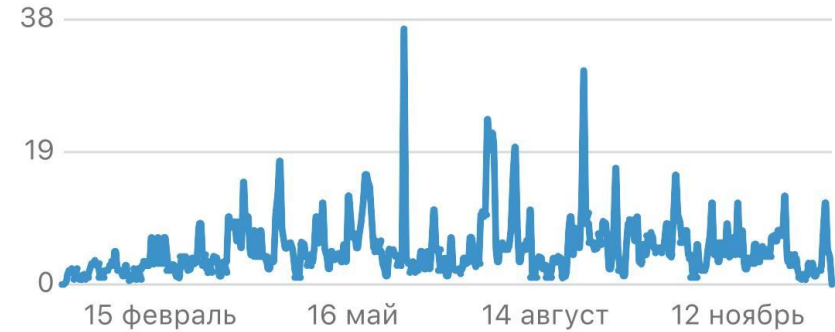

Самый результативный контент по взаимодействиям

Подписки на вас ⓘ

1,8 тыс. ↑ 5,5 %

Взаимодействия с контентом ⓘ

↑ 22,5 % За выбранный период времени

Несколько фото

Фото

Другое

Видео Reels

Истории

ՌՀՀ Մեդիա ծառայություն

Նշված ժամանակահատվածում պատրաստվել և տարածվել է ավելի քան 20 մամուլի հաղորդագրություն, որի արդյունքում համալսարանի գործունեության մասին նյութերը հրապարակվել են մոտ 70 հրատարակություններում:

Հունվարից մինչև դեկտեմբեր պատրաստվել և հրապարակվել է ավելի քան 150 լրատվական նյութ, ինչպես նաև հարցազրույցներ, ճեպագրույցներ և լրագրողների՝ միջոցառումներին մասնակցության հրավերներ:

Հիմնական ոլորտներից մեկն է դարձել համագործակցությունը գործընկեր կազմակերպությունների մամուլի ծառայությունների հետ, ներառյալ՝ ՌԴ ԿԳՆ, Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատունը, Ռուսական տունը, Մոսկվայի տունը, ՀՀ ԳԱԱ և այլ հաստատություններ:

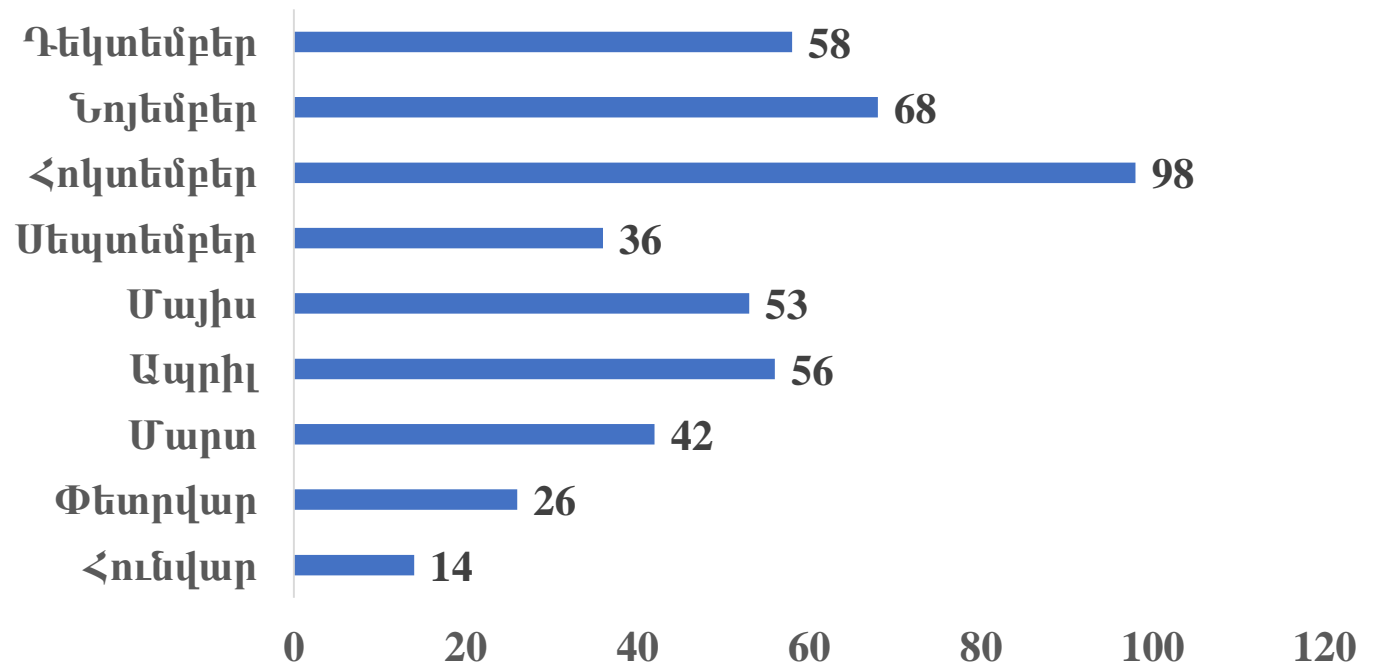
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

РОССИЙСКО-АРМЯНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ

ДАЙДЖЕСТ НОВОСТЕЙ

2025 թ. լուսարանված նորությունների քանակը

ՌՀՀ Հեռուստատեսային ստուդիա

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ray Телестудия

@RayТелестудия · 2,6 тыс. подписчиков · 2,5 тыс. видео

Подробнее о канале ...ещё

www.youtube.com/@RayТелестудия

Дата регистрации: 20 дек. 2012 г.

2,6 тыс. подписчиков

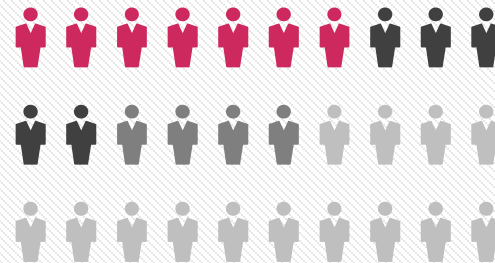
2 504 видео

943 933 просмотра

- Ավելի քան 230 լրատվական սյուժե
- «Մեծ հարցազրույց»-ի մոտ 30 սերիա
- «Auditorium» 15 հաղորդում
- 12 վիդեոդայջեսթ
- 12 տեսանյութ «Կրթությունն առանց սահմանների» խորագրով
- 10 հաղորդում «Արտադրված է ՌՀՀ-ում» շարքից

18%

Բաժանորդների քանակի աճ

2025 ԳՈԸ

Student Council of Russian-Armenian University

4 тыс. — подписчики • 16 — подписки

Student Council of Russian-Armenian University сейчас здесь: Russian-Armenian University - RAU. 1 дн. · Ереван ·
СПАРТАКИАДА RAU2025 ОФИЦИАЛЬНО ЗАВЕРШЕНА!
И это было НЕВЕРОЯТНО... Ещё

Student Council of Russian-Armenian University сейчас здесь: Russian-Armenian University - RAU. 5 декабря в 14:50 · Ереван ·
Всемирный день волонтера ... Ещё

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

2025թ. միջոցառումները

- Տարեկան խոշոր նախագծերի իրականացում՝ «Ունիվերսիադա-2025», «ՌՀՀ տաղանը», «ՌՀՀ օր», «Հաջողության պատմություն» և «Ուսանողական աշուն» (Սպարտակիադա):
- «ՌՀՀ շրջանավարտներ – 2025» արարողության կազմակերպում:
- Մենթորության ծրագրի ընդլայնում և ավագ ու կրտսեր կուրսերի միջև փոխգործակցության հարթակի ստեղծում:
- Հայրենասիրական դաստիարակության նախագծերի իրականացում՝ ուսանողների մասնակցություն «Անմահ գունդ», «Հիշատակի օր» (ապրիլի 24, սեպտեմբերի 27) և «Հաղթանակի օր» (մայիսի 9) միջոցառումներին:
- ՌՀՀ ներկայացում միջազգային հարթակներում:
- Ռուս-Հայկական համալսարանում հաջողությամբ գործում է «ՌՀՀ-Պոլիտեխ նոման կետը», որը ստեղծվել է Պետրոս Մեծի անվան Սանկտ Պետերբուրգի պոլիտեխնիկական համալսարանի հետ համատեղ: Հարթակը դարձել է ուսանողական միությունների միջև փոխգործակցության, միջհամալսարանական նախագծերի իրականացման և համալսարանների միջև փորձի փոխանակման ակտիվ տարածք:
- Սանկտ Պետերբուրգի պոլիտեխնիկական համալսարանի կամերային երգչախումբի այցելությունը ՌՀՀ:

Театр РАУ "БЭМ"

1,3 тыс. — подписчики • 5 — подписки

Сообщение

Подписаться

Поиск

ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԵՎ ՄՊՈՐՏ

- Փետրվարի 8 – «Մուկուխյան տրանզիտ», Ս. Մարգարյանի պիեսի հիման վրա:
- Փետրվարի 14 – «Օսկար», Կրոդ Մանյեի համանուն կատակերգության հիման վրա:
- Մարտի 7 – «Մուկուխյան տրանզիտ», հատուկ տոնական ներկայացում համալսարանի կին աշխատակիցների համար:
- Ապրիլի 21 – «900 օր», ներկայացում Լենինգրադի պաշարման մասին:
- Մայիսի 8 – «Հաղթանակի լույս», ներկայացում՝ նվիրված Հայրենական մեծ պատերազմում տարած հաղթանակի 80-ամյակին:
- Նոյեմբերի 15 – վերականգնված «Օսկար»՝ նորացված դերասանական կազմով:

Սպորտի զարգացումը և առողջ ապրելակերպի խթանումը համալսարանի գործունեության կարևոր ուղղություններ են:

2025 թվականին ՌՀՀ-ում անցկացվել են ներհամալսարանական մրցաշարեր, սպորտային փառատոներ, միջոցառումներ և մրցումներ, այդ թվում՝ ֆուտբոլի, վոլեյբոլի, բասկետբոլի, շախմատի, սեղանի թենիսի և այլ մարզաձևերի:

Ամսաթիվ	Միջոցառում
Հունվարի 27, 28, 29	ՀՀ ՊԴԿ միջբուհական մրցաշար
Մարտի 5	«Մարզական հմտությունների բարելավման ժամանակակից մեթոդներ և եղանակներ», գիտագործնական սեմինար
Մարտի 21	ՀՀ բազկամարտի միջբուհական ուսանողական մրցաշար
Մարտի 22	«Եռման կետ», հանդիպում Սանկտ Պետերբուրգի պոլիտեխնիկական համալսարանի սպորտային ակումբի հետ
Ապրիլ	ՀՀ ֆուտզալի միջբուհական ուսանողական մրցաշար
Ապրիլ-Մայիս	Ունիվերսիադա 2025
Ապրիլի 22	ՀՀ բասկետբոլի միջհամալսարանական ուսանողական մրցաշար 3*3
Մայիսի 15	Կլոր սեղան. Սպորտային քննարկում
Մայիսի 16	ՀՀ սեղանի թենիսի միջհամալսարանական ուսանողական մրցաշար
Մայիսի 21	Մաստեր-կլաս մարզիչների և մարզիկների համար «Հոգեբանական պատրաստվածության կարևորությունը սպորտային հաջողության ճանապարհին»
Հոկտեմբերի 12	«Տեսական և կիրառական հոգեբանության ժամանակակից խնդիրներ», X միջազգային գիտաժողով: Թեմա՝ «Մթերսից մինչև հաջողություն. հոգեբանական և հոգեբուժական մոտեցումներ սպորտում»:
Հոկտեմբերի 13	ՀՀ բասկետբոլի միջհամալսարանական ուսանողական մրցաշար 5*5
Հոկտեմբերի 22-30	Ֆուտզալի մրցաշար Երևանի ավագ դպրոցների միջև
Նոյեմբերի 8	Հեծանվավազքի մրցումներ ՀՀ բուհերի միջև
Նոյեմբերի 27	Ֆիթնես մասնագետների գիտաժողով

2025Թ. ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

«Ռնիվերսիադա-2025»

«Վշիսատանքի տոնախմբաձուլ»

«Հաղթանակի թելադրություն»

Տեսականորք «Ռուսաստան-Հայաստան. նանապարհորդություն և բարեկամության քարտեզի երկայնքով» թեմայով

Մոտ 400
մասնակից՝
Հայաստանի և
արտերկրի
տարբեր
դպրոցներից:

ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏ 2025!

2025Թ. ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

2025 թ. 819
շրջանավարտ-
ներ ստացել են
դիպլոմներ:

Տոնակատարությանը մասնակցել են Ռուս-Հայկական համալսարանի ղեկավարությունը, ուսանողները և դասախոսները, ինչպես նաև Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան և Երևանում Ռուսական տան ներկայացուցիչները:

Ըստ ամենամյա ավանդույթի, ՌՀՀ օրն ավարտվեց ՌՀՀ պատվավոր պարզևների և մեդալների հանձնման տոնական արարողությամբ:

Բուհին շնորհավորանքներ հղեցին ՀՀ ԿԳՄՄՆ փոխնախարար Արթուր Մարտիրոսյանը, ՀՀ-ում ՌԴ դեսպանատան խորհրդական և ՀՀ-ում Ռուսաստանի ԿԳՆ ներկայացուցիչ Միխայիլ Վոժդանը, ՀՀ-ում «Ռուստորուղնիչեստվո»-ի ղեկավարի տեղակալ Եկատերինա Անդրեևան, համալսարանի գործընկերներն ու շրջանավարտները:

Տոնակատարության ժամանակ մեծարվեցին վաստակավոր պրոֆեսորներն ու դասախոսները, ինչպես նաև մրցանակներ հանձնվեցին լավագույն մանկավարժներին, ուսանողներին և երիտասարդ հետազոտողներին: Այնառու նվաճումների համար շնորհվեցին ՌՀՀ ոսկե մեդալներ, և ընտրվեց ավանդական «Տարվա ընտանիք»-ը: Առանձին մրցանակներ հանձնվեցին «Ավանդույթներին հավատարմության համար» և «Նվիրված աշխատակից» անվանակարգերում:

ՌՀՀ պատվավոր դոկտոր

Սերգեյ Վիկտորի Լավրով

ՌՀՀ վաստակավոր պրոֆեսոր

Իննա Ռոբերտի Սարկիսյան Ելիզավետա Ռեմիկի Դանիելյան Վահրամ Գևորգի Աբրահամյան

ՌՀՀ պատվավոր պրոֆեսոր

Սրբուհի Ռաֆիկի Գևորգյան

2025Թ. ՌՀՀ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԸ

«ՌՀՀ ոսկե մեդալ»

**Արկադի Ռոբերի Պապոյան
Մարինե Գևորգի Խաչատրյան
Սուսաննա Վաղիմիրի
Ալլահվերդյան
Կարեն Վանիկի Մարգարյան
Մարիետա Գառնիկի Գևորգյան
Արսեն Արտաշեսի Առաքելյան
Ռաֆիկ Հրաչիկի Արամյան
Ռոզա Սերգեյի Կասաբարովա**

ՌՀՀ Իրավունքի ինստիտուտի ուսանողուհի Եկատերինա Անդրիասյանը դարձել է օտարերկրյա քաղաքացիների համար անցկացված «Femida» առցանց օլիմպիադայի մրցանակակիր

ՌՀՀ Իրավունքի ինստիտուտի թիմը փայլուն ելույթ է ունեցել Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition 2025 մրցույթի ազգային փուլում

2025Թ. ՌՀՀ ՈՒՄԱՆՈՂՆԵՐԻ ԵՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ՌՀՀ թիմը հաղթանակ է տարել «ՎԵՐՉ» ինտելեկտուալ խաղում

ՌՀՀ թիմը հաղթել է «Անցյալ ժամանակների հերոսների մասին» միջհամալսարանական խաղում

ՌՀՀ դասախոսական թիմը հաղթանակներ է գրանցել «Դասախոսական գավաթ» հանրապետական մրցաշարում

«Վեճերի լուծումը ԵԱՏՄ-ում-2024» մրցույթին մասնակցելու արդյունքում Իրավունքի ինստիտուտի ուսանողները ստացել են «Տարվա առաջընթաց» մրցանակը

ՌՀՀ ուսանողներ-արևելագետները մրցանակներ են շահել հինդի միջազգային օրվան նվիրված ավանդական մրցույթում:

ՌՀՀ ուսանողները հաղթել են Deep Origin Challenge 2025-ում

ՌՀՀ թիմը հաղթել է «Արհեստական բանականություն» միջհամալսարանական ինտելեկտուալ պայքարում

2025Թ. ՌՀՀ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ՌՀՀ ուսանողները դարձել են «Նյութերի դիմադրություն» միջազգային ինտերնետ-օլիմպիադայի մրցանակակիրներ

ՌՀՀ ուսանողներ-տնտեսագետները հաղթել են ուսանողների միջև անցկացված մակրոտնտեսագիտության III միջազգային օլիմպիադայում

ՌՀՀ ուսանող-դեղագործը գրադեցրել է II տեղը «GxP-Fest 2025» միջազգային փառատոնում

ՌՀՀ ուսանողները հաղթել են «Ասկլեպիոս-2025» համառուսաստանյան օլիմպիադայում

«Ռուսական իրավունքի էվոլյուցիան» գիտաժողովի արդյունքներով ՌՀՀ ուսանողն արժանացել է «Լավագույն բանավոր ելույթ» մրցանակին:

ՌՀՀ ուսանող Արսեն Հայրապետյանը նվաճել է բրոնզե մեդալ Եվրոպայի երիտասարդական սամբոյի առաջնությունում

ՌՀՀ մագիստրանտը հաղթել է Նովոժիլովի անվան մրցույթում

ՌՀՀ ուսանողը հաղթել է Գրիբոյեդովի 230-ամյակին նվիրված հանրապետական օլիմպիադայում:

Տնտեսագիտական հարթությունում ՌՀՀ ուսանողները զբաղեցրել են I տեղը՝ Գրամավարկային քաղաքականությանը նվիրված առաջադրանքում:

2025Թ. ՌՀՀ ՈՒՄԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ՌՀՀ ուսանողները զբաղեցրել են II տեղը պետության և իրավունքի տեսության համառոտաստանյան օլիմպիադայում

ՌՀՀ ուսանողները՝ Միջազգային տնտեսագիտության III միջազգային օլիմպիադայի հաղթողներ

«Ռուսական իրավունքի Էվոլյուցիան» միջազգային գիտաժողովի արդյունքում ՌՀՀ ուսանողը ստացել է «Լավագույն հրապարակային ելույթի» դիպլոմ

ՌՀՀ ուսանողը՝ «Խոսնակների լիգայի» հաղթողների կազմում:

Տեղասպանության հանցագործության թեմայով Հայաստանում կայացած առաջին դատախազում ՌՀՀ թիմը զբաղեցրեց II տեղը:

Եվրասիա կինոփառատոնում ցուցադրվեց ՌՀՀ ուսանողների ֆիլմը

ՌՀՀ մագիստրանտն արժանացել է I աստիճանի դիպլոմի «Լավագույն հրապարակային ելույթ» անվանակարգում՝ «Զաղաքացիական իրավունքի ավանդույթներն ու նոր հորիզոնները» գիտաժողովի արդյունքներով

ՌՀՀ շրջանավարտի ֆիլմը երկու միջազգային փառատոններում ճանաչվել է որպես լավագույն ազգային ֆիլմ

ՌՀՀ ուսանողներն ու սապիրանտները դարձել են SS ոլորտի ՀՀ պետական մրցանակների դափնեկիրներ

ՌՀՀ ուսանողները հաղթել են Ծաղկաձորի հաքթոնում

ՌՀՀ ուսանողներն արժանացել են կրթաթոշակների

2025Թ. ՌՀՀ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

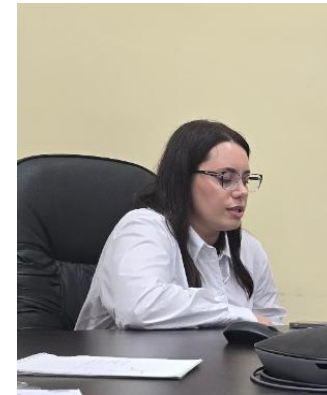
ՌՀՀ ուսանողը դարձել է AmioEra նախագծի հաղթող

ՌՀՀ ուսանողները «Антиконтрафакт-М» 7-րդ միջազգային երիտասարդական ֆորումի հաղթողների շարքում

ՌՀՀ շրջանավարտի ֆիլմը ճանաչվել է լավագույնը Baigonyr կինոփառատոնում

ՌՀՀ ուսանողուհին գրադեցրել է I տեղը EExPolytech-2025 միջազգային գիտաժողովում

ՌՀՀ մարզիկները դարձել են միջբուհական բասկետբոլի մրցումների հաղթողներ

2025Թ. ՌՀՀ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

ՌՀՀ «Ուսմունք» դպրոցի աշակերտները նվաճել են ռուսաց լեզվի և գրականության միջազգային օլիմպիադայի գլխավոր մրցանակը

ՌՀՀ ուսանողները միջազգային կապերի ամրապնդման համար արժանացել են հատուկ մրցանակի

ՌՀՀ ուսանողները հաղթել են «Հայաստանը ԵԱՏՄ-ում» մրցույթում

ՌՀՀ 7 ուսանողներ արժանացել են Մոսկվայի քաղաքապետի կրթաթոշակի

ՌՀՀ շրջանավարտի ֆիլմը ճանաչվել է «Լավագույն արտասահմանյան ֆիլմ» «Սևծովյան Բորա» կինոփառատոնում

ՌՀՀ ուսանող-բանասերները դարձել են «Ռուսերենի համար» կամավորական շարժման հաղթողներ

Մոզիլյովում անցկացված ռազմահայրենասիրական մարաթոնի արդյունքներով ՌՀՀ ուսանողներին շնորհվել են II աստիճանի դիպլոմ

ՌՀՀ վոլեյբոլի թիմը զբաղեցրել է II տեղը 26-րդ ուսանողական խաղերում

ՌՀՀ ուսանողները ներկայացրել են Հայաստանը Ֆինլանդիայի գծով II բաց միջազգային ինտերնետ-օլիմպիադայում

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ

Դպրոցի մասնաշենքերի վերակառուցում և ՌՀՀ ենթակառուցվածքի հետագա արդիականացում

ԹՎԱՅՆԱՑՈՒՄ

Կրթական գործընթացի (մասնավորապես՝ eBuh համակարգի ներդրում) և կառավարման գործընթացների թվայնացում

ՀԱՄԱՏԵՂ ՑԱՆՑԱՅԻՆ ԿԾ

Կրնդրայնվեն գործընկերների, մասնավորապես՝ ՄՊՊՀ-ի, ԱՀՀ ՏԲԴ-ի, Դեզնդորֆի համարարանի և հարևան ու հեռավոր երկրների այլ համարարանների հետ համատեղ ցանցային կրթական ծրագրերը:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

2026թ.-ին կձևավորվեն ՌՀՀ կառավարման նոր մարմիններ

ՌՀՀ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

2026 թ.-ին կհաստատվի ՌՀՀ նոր կանոնադրությունը

ՌՌԻՍ—ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Էդվարդ Մարտինի Սանդոյան
ՀՀ և ՌԴ տ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՌՀՀ Ռեկտոր

Հասցե: Հ. Էմին 123, Երևան, ՀՀ

Email: rector@rau.am

Website: <https://rau.am>

ՌՈՒՄ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

8

ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

5392

ՈՒՍԱՆՈՂ

477

«ՈՒՍՄՈՒՆԶ»
ԴՊՐՈՑԻ
ԱՇԱԿԵՐՏ

166

ԱՄՊԻՐԱԼՏ ԵՒ
ՀԱՅՅՈՐԴ

13135

ՇՐՋԱՆԱԿԱՐՏ